

Programul Național – Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare
Proiect: „Contextul integrării contează.” Creșterea capacității actorilor
publici și privați de a interacționa eficient cu migranții
Contract nr. ref: FAMI/16.01.04

Beneficiar : Asociația Română pentru Promovarea Sănătății

Centru de cercetare și
documentare în domeniul
integrării imigranților

Drepturile străinilor din state terțe și a persoanelor cu o formă de protecție internațională în România **suport curs autorități locale**

Educație
neadaptare, învățământ, solidaritate, condiții marginalizate, discriminare, limba neintegrat, prejudecăți, diversitate, studenți, dreptate, migranți, nedreptate, oameni, compasiune, abuzuri, izolați, copii, angajare, servicii medicale, refugiați, intoleranță, nediscriminare, înalt calificat, diferiți, conflict, drepturi, elevi, șanse egale, Asistență socială, integrați, respect, servicii, exploatare

Străinii din state terțe (din afara UE, CE, SEE)
Persoanele cu o formă de protecție internațională în
România
(refugiați și persoane cu protecție subsidiară)
Străinii din state terțe cu ședere pe termen lung în
România
(ședere permanentă sau domiciliu)

**Pachet de training privind integrarea străinilor pentru
autorități publice locale și organizații neguvernamentale**

Domenii: sănătate, educație, muncă, asistență socială

Cuprins

Lista de figuri	2
Lista de tabele.....	4
Definiții	6
Străini în România. Statistici.....	7
Situația în principalele țări de origine	9
Categorii de străini. Tipuri de documente de ședere și statut asociat.....	16
Drepturile străinilor în România	24
Acces la serviciile de sănătate	25
Educație	34
Acces la piața muncii	47
Asistență socială și locuințe sociale.....	63
Comunicarea cu străinii	76
Percepția populației față de străini. Stereotipuri.....	79
Anexa 1. Legislație relevantă (tabel comparativ cu prevederile legale aplicabile - lege generala vs legislație specifică).....	85
Anexa 2. Lista imaginilor.....	135
Anexa 3. Lista filmelor	135
Film: HIPPY (Home Instruction for Parents of Preschool Youngsters) Program.....	135

Lista de figuri

Figura 1. Permis de ședere temporară pentru persoane cu o formă de protecție în România (refugiați, persoane cu protecție subsidiară) (față)	17
Figura 2. Permis de ședere temporară pentru membri de familie ai unui cetățean român	17
Figura 3. Permis de ședere pe termen lung pentru membrii de familie ai cetățenilor Uniunii Europene	17
Figura 4. Permis de ședere temporară pentru membrul de familie al unui cetățean al Uniunii (model vechi)	18
Figura 5. Permis de ședere pe termen lung pentru un cetățean al Confederației Elvețiene	18
Figura 6. Permis de ședere temporară pentru studii (față, verso)	19
Figura 7. Carte de rezidență temporară pentru membrul de familie al unui cetățean al unui stat terț (față)	20
Figura 8. Carte de rezidență temporară pentru lucrători migranți – permis unic (față, verso)	20
Figura 9. Carte de rezidență temporară pentru lucrătorii înalt calificați – Carte Albastră (față)	21
Figura 10. Permis de ședere temporară pentru lucrători detașați (față, verso)	21
Figura 11. Document de călătorie – persoane cu protecție internațională	22
Figura 12. Document temporar de identitate - solicitant de azil (față, verso)	22
Figura 13. Document de tolerat (față, verso)	23
Figura 14. Accesul străinilor la sistemul de învățământ românesc	34
Figura 15. Exemplu - înscriere în sistemul de învățământ și recunoaștere a perioadelor de studiu – clasele I - X	38
Figura 16. Exemplu - înscriere în sistemul de învățământ și recunoaștere a perioadelor de studiu – clasele XI- XII	38
Figura 17. Exemplu - înscriere în învățământul superior - străini cu drept de ședere pe termen lung în România și persoane cu o formă de protecție internațională	40
Figura 18. Exemplu - înscriere în învățământul superior - străini cu drept de ședere temporară în România (alții decât membrii de familie ai cetățenilor români sau ai cetățenilor altor state membre ale Uniunii Europene)	41
Figura 19. Procedura de recunoaștere a diplomelor de calificare pentru angajare. Străini cu aviz de angajare	58
Figura 20. Procedura de evaluare a competențelor dobândite pe căi non-formale	58
Figura 21. Procedura pentru obținerea ajutorului nerambursabil se desfășoară astfel:	69

Figura 22. Grupuri de persoane pe care respondenții nu le-ar dori ca vecini Sursa: Barometrul Integrării Imigranților 2015. Raport de cercetare cantitativă, p. 40 – 41	79
Figura 23. Opinia respondenților cu privire la imigranți – evoluție 2013 - 2015	80
Figura 24. Opinia respondenților cu privire la atitudinea generală pe care România ar trebui să o aibă în legătură cu imigranții – evoluție 2013 - 2015.....	80

Lista de tabele

Tabel 1. Structura agendei.....	5
Tabel 2. Numărul străinilor din state terțe cu ședere legală în România la 31.12.2016, pe țări de origine și grupe de vârstă.....	7
Tabel 3. Numărul străinilor din state terțe cu ședere legală în România la 31.12.2016, pe țări de origine și sexe.....	8
Tabel 4. Numărul străinilor din state terțe cu ședere legală în România la 31.12.2016, în funcție de motivele șederii.	8
Tabel 5. Cetățenii străini din state terțe pe județe de reședință	9
Tabel 6. Tipuri de lucrători migranți și permisele acestora de ședere temporară.....	51
Tabel 7. Dificultăți întâmpinate de străini la accesul pe piața muncii.....	55
Tabel 8. Legislație specifică și generală în domeniul accesului la piața muncii.....	59

Structură sesiuni de training:

Obiective de învățare

Participanții vor învăța să:

- ✓ Recunoască diferite categorii de străini cu ședere legală în România și drepturile acestora;
- ✓ Evalueze corect situațiile particulare în care aceștia se află;
- ✓ Exerseze tehnici de comunicare eficientă și comunicare cu persoane din culturi diferite;
- ✓ Colaboreze cu alte organizații și instituții pentru soluționarea cazurilor particulare;
- ✓ Răspundă adecvat nevoilor și problemelor străinilor.

Abordare

Prin acest modul urmărim să oferim angajaților autorităților publice și organizațiilor neguvernamentale noțiunile și abilitățile necesare înțelegerii și soluționării problemelor pe care străinii cu ședere legală în România le întâmpină în domeniile: sănătate, educație, muncă, asistență socială (inclusiv locuințe sociale). Se va insista pe noțiunile de importanță practică pentru înțelegerea conceptelor centrale ale trainingului: drepturi, exercitarea drepturilor, stereotipuri și noțiuni de comunicare eficientă. Abordarea va fi interactivă, cu elemente vizuale (filme, imagini), exerciții și jocuri de rol, urmate de discuții moderate. Participanții vor fi orientați să ajungă ei înșiși la definițiile conceptelor, consecințe și posibile acțiuni.

Trainerii vor încuraja discuțiile în grup și vor avea pregătite exemple suplimentare pentru situațiile discutate. La pauza de prânz se vor distribui formularele de evaluare.

Tabel 1. Structura agendei

Subiect	Metodă	Durată
Partea 1		
Străini în România. Date statistice.	Prezentare PPT; Filme (secvențe)/imagini din țările de origine; discuție	30 min
Tipuri de documente și statut juridic. Prezentare generală a drepturilor asociate.	Prezentare PPT; Imagini	1 h
Partea a 2-a		
Drepturile străinilor în România în domeniile: sănătății și asistenței sociale/educației și accesului pe piața muncii. Rolul autorităților locale	Prezentare PPT, discuții	1 h
Dificultăți întâmpinate de străini. Bune practici.	Prezentare PPT; exercițiu individual; discuție	45 min
Partea a 3-a		
Comunicarea cu străinii	Jocuri de rol 1 & 2 (elemente care blochează/facilitează comunicarea); discuție; prezentare PPT	1 h
Percepția populației față de străini. Stereotipuri	Prezentare PPT; film	45 min
Încheiere		

Definiții

Țară terță - orice stat care nu este membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European, cu excepția Confederației Elvețiene

Cetățean al unui stat terț = străin dintr-un stat terț = resortisant al unui stat terț (RTT) – străinul care are cetățenia unui stat care nu este membru al Uniunii Europene, Spațiului Economic European sau confederației elvețiene. Asimilați regimului juridic aplicabil străinilor din state terțe pot fi și apatrizii, în funcție de statutul și scopul șederii în România.

Imigrație – mișcarea populației dintr-o țară de origine sau reședință spre altă țară, denumită țară de destinație, în scopul de a se stabili temporar sau definitiv. Are sensul de migrație de intrare, spre deosebire de emigrație, care are sensul de migrație de ieșire. În țările europene, populația imigrantă este definită în scop statistic în două moduri: în funcție de cetățenie – persoanele care au cetățenia altui stat decât acela în care își au reședința, sau cetățeni străini și în funcție de locul nașterii – persoanele născute în străinătate.

Loc de muncă înalt calificat - locul de muncă al unei persoane care, în scopul exercitării unei activități salariate, reale și efective, în beneficiul sau sub coordonarea altei persoane, este plătită și are competențe adecvate și specifice necesare, demonstrate prin calificări profesionale superioare.

Calificări profesionale superioare - calificările atestate prin prezentarea calificărilor din învățământul postliceal sau superior ori prin documente care atesta obținerea în România sau în alt stat membru al Uniunii Europene a calificării profesionale, ca urmare a unei experiențe profesionale cu un nivel de cunoștințe comparabil cu calificările din învățământul postliceal ori superior, cu relevanță în profesia sau sectorul specificat în contractul de muncă ori în oferta fermă de angajare.

Formă de protecție - protecția internațională sau protecția temporară, acordate de statul român.

Protecție internațională - statutul de refugiat sau statutul conferit prin protecție subsidiară.

Refugiat - cetățeanul străin sau apatridul care îndeplinește condițiile prevăzute în Convenția privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva la 28 iulie 1951, denumită în continuare Convenția de la Geneva, la care România a aderat prin Legea nr. 46/1991.

Solicitant de azil - cetățeanul străin sau apatridul care și-a manifestat voința de a obține protecție internațională în România, atât timp cât procedura de azil cu privire la cererea sa nu s-a finalizat.

Procedura de azil – demersul de examinare a cererii de azil de către autoritățile competente, în vederea recunoașterii statutului de refugiat sau, după caz, a acordării protecției subsidiare.

Minor neînsoțit - minorul, cetățean străin sau apatrid, care intră pe teritoriul României neînsoțit de părinți sau de o persoană majoră care să fie responsabilă pentru acesta potrivit legii române și nu este luat efectiv în îngrijire de o astfel de persoană, precum și minorul care este lăsat neînsoțit după ce a intrat pe teritoriul României.

Program de integrare - ansamblu de măsuri și activități necesare facilitării integrării sociale a străinilor care au dobândit o formă de protecție în România, desfășurate, la cererea acestora, sub coordonarea Inspectoratului General pentru Imigrări.

Străini în România. Statistici

[Luciana Lăzărescu]

Numărul străinilor în România a fluctuat destul de puțin în perioada 2007 – 2016, situându-se în jurul cifrei de 100.000, dintre care aproximativ 40.000 sunt cetățeni UE. În acest material vom analiza situația străinilor din state terțe, sau resortisanților din state terțe (RTT). Numărul străinilor din state terțe a variat în ultimii 5 ani în jurul cifrei de 60.000, înregistrând o creștere de câteva mii în anii 2008 – 2009, apoi o scădere ca urmare a crizei economice și, din 2014, o creștere ușoară și constantă până la cifra de 64.891, înregistrată de Inspectoratul General pentru Imigrări la sfârșitul lui 2016. În procente, străinii din state terțe reprezintă aproximativ 0,3% din totalul populației - printre cele mai reduse din UE, alături de Slovenia și Slovacia.

Tabel 2. Numărul străinilor din state terțe cu ședere legală în România la 31.12.2016, pe țări de origine și grupe de vârstă.

Țara de origine/vârstă	0-17 ani	18-59 ani	peste 60	Total
MOLDOVA	1943	8247	295	10485
TURCIA	1138	7447	502	9087
CHINA	1521	5942	264	7727
SIRIA	989	3471	392	4852
ISRAEL	55	2635	87	2777
IRAK	605	1895	175	2675
SUA	270	1519	302	2091
UCRAINA	203	1631	110	1944
SERBIA	71	1688	114	1873
TUNISIA	15	1812	8	1835
Total grup	6810	36287	2249	45346
Alte tari	1493	17033	1019	19545
Total general	8303	53320	3268	64891

Sursa: Inspectoratul General pentru Imigrări

Observăm că cea mai mare parte a populației de străini din state terțe se încadrează în intervalul de vârstă 18 – 60 ani, deci sunt persoane în vârstă de muncă sau, altfel spus, parte a populației active.

Profilul pe sexe evidențiază o migrație preponderent masculină, cu un total de 38.932 de străini din state terțe de sex masculin și 25.959 persoane de sex feminin. Această tendință de imigrație predominant masculină a străinilor din state terțe se păstrează și la nivelul țărilor de origine, cu o excepție notabilă în cazul Republicii Moldova, unde 70% dintre persoanele care vin în România sunt de sex feminin.

Tabel 3. Numărul străinilor din state terțe cu ședere legală în România la 31.12.2016, pe țări de origine și sexe.

Tara de origine	F	M	Total
MOLDOVA	7356	3129	10485
TURCIA	1900	7187	9087
CHINA	3450	4277	7727
SIRIA	1576	3276	4852
ISRAEL	569	2208	2777
IRAK	953	1722	2675
SUA	847	1244	2091
UCRAINA	1395	549	1944
SERBIA	590	1283	1873
TUNISIA	598	1237	1835
Total grup	19234	26112	45346
Alte tari	6725	12820	19545
Total general	25959	38932	64891

Sursa: Inspectoratul General pentru imigrări

Din perspectiva motivelor șederii în România, majoritatea străinilor din state terțe vin pentru reîntregirea familiei (27.903), urmași de cei care vin pentru studii (14.815), muncă (5.611) și persoane cu o formă de protecție internațională (2.903).

Tabel 4. Numărul străinilor din state terțe cu ședere legală în România la 31.12.2016, în funcție de motivele șederii.

Tara de origine	Alte scopuri	Munca	Studii	Reîntregirea familiei	Protecție internațională	Sedere permanentă	Total
MOLDOVA	17	120	5115	4851	0	382	10485
TURCIA	171	1192	488	4501	23	2712	9087
CHINA	143	1304	100	2961	2	3217	7727
SIRIA	33	101	231	1861	1775	851	4852
ISRAEL	13	127	2204	348	0	85	2777
IRAK	24	54	560	991	426	620	2675
SUA	886	90	84	875	0	156	2091
UCRAINA	31	157	245	1352	39	120	1944
SERBIA	69	175	577	850	2	200	1873
TUNISIA	152	19	1336	281	0	47	1835
Total grup	1539	3339	10940	18871	2267	8390	45346
Alte tari	980	2272	3875	9032	636	2750	19545
Total general	2519	5611	14815	27903	2903	11140	64891

Sursa: Inspectoratul General pentru imigrări

Din totalul cetățenilor străini din state terțe, numai 8,64% au venit în România pentru muncă și numai 4,47% sunt persoane cu protecție internațională (refugiați și persoane cu protecție subsidiară). Din perspectiva distribuției pe județe de reședință, majoritatea străinilor din state terțe s-au concentrat în zonele care le oferă mai multe oportunități economice, de educație și sociale și mai multă diversitate (inclusiv comunități de aceeași origine deja stabilite, centre culturale sau organizații comunitare/religioase). Astfel, în București trăiau, la 31.12.2016, 22.578 străini din state terțe, în Ilfov 5.939, în Timiș 4.062, Constanța 3.988, Iași 3.777 și Cluj 2.546. Alte județe cu peste 1.000 de străini sunt: Galați, Prahova, Dolj și Suceava.

Tabel 5. Cetățenii străini din state terțe pe județe de reședință

Județ de reședință	Nr. cetateni
Bucuresti	22578
Ilfov	5939
Timis	4062
Constanta	3988
Iasi	3777
Cluj	2546
Galati	1798
Prahova	1304
Dolj	1260
Suceava	1236
Total grup	48488
Alte judete	16403
Grand Total	64891

Sursa: Inspectoratul General pentru Imigrări

În privința concentrării pe zone de reședință, majoritatea străinilor se află în București – Ilfov – peste 1/3, apoi în Timiș, Constanța, Iași și Cluj.

Situația în principalele țări de origine

[Luciana Lăzărescu, Andra Panait]

Imaginea de ansamblu a situației economice, politice și culturale din țările de origine ar putea contribui la înțelegerea mai bună a motivelor pentru care străinii vin în România și la acceptarea acestora de către autorități și populația locală. Printr-o serie de imagini, secvențe din film, articole și documente am schițat fișele principalelor țări de origine ale migranților din ultimii ani în România. Am selectat pentru exemplificare primele 4 țări de origine: Republica Moldova, Turcia, China, Siria.

Țară de origine: Republica Moldova

- A obținut independența în 1991, în urma dezmembrării fostei Uniuni Sovietice
- În 1994 este adoptată prima Constituție a Republicii
- Partea de la est de Nistru este sub controlul separatiștilor transnisterni din 1990
- Transnistria și Găgăuzia au statut separat
- La o populație de aproximativ 3 milioane locuitori, în jur de 1/3 au emigrat. Majoritatea celor slab calificați au mers în fostele teritorii ale URSS, dar Moldova este afectată semnificativ de emigrația personalului înalt calificat (ingineri, medici etc.), datorită situației economice precare.

Imagine 1: Situația economică precară din anumite raioane ale Republicii determină populația să caute de lucru în altă parte

Sursa: <http://inprofunzime.protv.md/stiri/politic/republica-moldova-in-cifre-unde-sunt-fruntasii-si-codasii-tarii.html>

- Conform Băncii Mondiale aproximativ 1/3 din PIB este alcătuit din remitențe, în ciuda investițiilor în creșterea economică. Între sectoarele economice, predominantă este agricultura/industria alimentară.
- În mai 2015, salariul mediu net în Republica Moldova era de 161 EUR, comparativ cu România – 420 EUR

Surse:

<https://www.mold-street.com/?go=news&n=3972>

https://ro.wikipedia.org/wiki/Republica_Moldova

<http://www.statistica.md/category.php?l=ro&idc=452>

Țară de origine: Turcia

- 1923 ia naștere Republica Turcia, având ca președinte pe Mustafa Kemal Atatürk
- Poziția strategică și dezvoltarea economică din ultima perioadă au făcut din Turcia un aliat pentru UE, în ciuda negocierilor prelungite legate de aderare (din 2005)
- Turcia a fost de mai multe ori în prim planul comunității internaționale datorită încălcării unor drepturi fundamentale, cum sunt dreptul la viață și cel de a nu fi supus torturii. Minoritatea kurdă este victima preferată a abuzurilor sistemului. Libertatea de exprimare este de asemenea un subiect sensibil în Turcia condusă de Tayyip Erdoğan și partidul său. La începutul lui 2017, în închisorile din Turcia fuseseră identificați 81 de jurnaliști arestați datorită activității publicistice, mai multi decât oriunde în lume.

Imagine 2: Marș al femeilor din piața Galatasaray spre Taksim, pentru a protesta împotriva hărțuirii și violurilor din partea polițiștilor pe durata luării în custodie. Octombrie 2013

Sursa: ©Mehmet Kaçmaz/NarPhotos <https://humanrightsturkey.org/2015/02/24/amnesty-on-turkeys-worsening-human-rights-record-11-key-issues/>

Imagine 3: Procesele penale împotriva jurnaliștilor au afectat libertatea presei

Sursa: ©REUTERS <http://www.bbc.com/news/world-europe-34774624>

- În mai 2016, a fost ridicată imunitatea parlamentară pentru ¼ dintre parlamentarii turci, printre care membri ai People's Democratic Party (pro-kurd) și partidul principal din opoziție Republican People's Party.

- După tentativa de lovitură de stat din iulie 2016, peste 125.000 de judecători, profesori și funcționari publici au fost concediați sau suspendați, 36.000 au fost arestați, iar 130 de organizații media, printre care ziare și posturi de televiziune, au fost închise.
- În raportul din 2015 despre Turcia, Comisia Europeană notează subminarea independenței justiției și a principiului separării puterilor în stat printr-o puternică presiune politică asupra judecătorilor și procurorilor.
- Decizia partidului partului de guvernare Justice and Development Party, de a sprijini opoziția în Siria și Egipt a dus la tensiuni în relațiile diplomatice cu aceste țări.
- Din punct de vedere al PIB, Turcia se află pe locul 17 conform estimărilor BM, FMI și UN din 2015. Turcia este membru fondator OCDE și G-20. Este dezvoltată industria automotive (nave) și a produselor electrice și electrocasnice (Beko, Vestel).
- În mai 2016, Turcia a încheiat un acord cu UE cu scopul declarat de a permite gestionarea fluxului de migranți prin marea Egee dinspre Turcia spre Grecia, permițând Greciei să întoarcă migranții fără documente înapoi în Turcia. În schimb, UE s-a angajat să intensifice eforturile de relocare a refugiaților sirieni din Turcia, să grăbească procesul de liberalizare a vizelor pentru cetățenii turci și să ofere sprijin financiar pentru populația refugiată din Turcia. Este discutabilă încadrarea Turciei ca țară terță sigură, conform standardelor UE. În februarie 2016, dintr-un număr de 200.000 de cereri, rata de recunoaștere în Turcia era de 19.29%, în condițiile în care siria, Irak și Afganistan erau țări semnificative de origine, cu nevoi întemeiate de protecție ale cetățenilor lor. Principalul mesaj transmis prin acord este de a descuraja intrările în UE. Mai problematic este faptul că diluează responsabilitatea statelor, inclusiv a celor din vecinătatea zonelor de conflict, de a oferi protecție efectivă refugiaților aflați pe teritoriile lor.

Surse:

<http://www.migrationpolicy.org/news/paradox-eu-turkey-refugee-deal>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Turkey>

<https://www.theguardian.com/world/turkey>

Țară de origine: China

- Este cea mai populată țară din lume, cu 1.381 milioane locuitori.
- Este guvernată de Partidul Comunist Chinez din 1949.
- Este a 2-a țară din lume ca PIB nominal și ocupă locul 81 ca PIB global.
- Lider global în industria textilă și manufactură, datorită forței de muncă ieftine, dar și lider în consumul de energie.
- Cel mai mare recipient de investiții străine directe din lume și țara cu nivelul cel mai mare de remitențe.
- În ciuda creșterii economice, libertățile politice ale chinezilor sunt drastic restricționate. Chiar dacă anumite drepturi fundamentale sunt garantate prin Constituție – libertatea de exprimare, libertatea presei, dreptul la un proces corect, libertatea de religie, dreptul la sufragiu universal și dreptul de proprietate – acestea sunt de fapt la discreția statului.

Imagine 4: Proteste în provincia Shanghai împotriva arestării și detenției arbitrare a avocaților

Sursa: <https://sinosphere.blogs.nytimes.com/2015/07/13/peoples-daily-details-allegations-against-detained-lawyers/>

- Din punct de vedere al drepturilor omului, China are de asemenea un număr semnificativ de condamnări în lipsa proceselor, avorturi forțate, mărturii obținute sub tortură, și folosirea excesivă a pedepsei cu moartea. China este cunoscută pentru persecutarea sistematică a practicantilor Falun Gong, a etnicilor uiguri pentru represiunile/încălcăile drepturilor omului din Tibet și Xinjiang.

Surse:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ch.html>

<https://en.wikipedia.org/wiki/China>

<http://religionandpolitics.org/2016/08/09/the-persecution-of-chinas-muslim-uyghurs/>

<http://askchange.com/index.html>

Țară de origine: Siria

1945 a obținut independența

Hafez al-Assad a participat din anii '60 la conducerea țării (lovitură de stat, ministrul apărării)

1963 – 2011 s-au suspendat drepturile democratice ale cetățenilor

1971 – 2011: președinți din familia Assad (Hafez & Bashar - 2000)

2011 – prezent: **război civil**

Imagine 5: Clădire din Alep, înainte și acum

Sursa: Hannah Karim <http://www.boredpanda.com/before-after-war-photos-aleppo-syria/>

Imagine 6: Alep, Siria

Sursa: <https://www.mercycorps.org/articles/iraq-jordan-lebanon-syria-turkey/quick-facts-what-you-need-know-about-syria-crisis>

Printre factorii care au contribuit la declanșarea războiului civil:

- regim autoritar (The Economist Intelligence Unit Democracy Index, 2014)
- eșecul guvernului de a răspunde la secetă (cea mai severă, 2006 - 2011) – prăbușirea agriculturii în NE Siriei – 1.5 mil migranți în urban
- șomaj & inegalități
- comunități rurale fără drept de vot
- Primăvara Arabă (atitudine extinsă în zona Orientului Mijlociu)
- suport din partea organizațiilor din Siria

Grupurile implicate în conflict:

- Bashar al-Assad (incriminat că a folosit arme chimice în 2013), guvern (Ba'ath Party – filiera siriană) și armata siriană

sprijin oferit lui Assad (alawit):

- Iran (2012, șiiți), Hezbollah – miliția libaneză (susținută de Iran),
- Primele bombardamente ale Rusiei din 2015, au fost împotriva rebelilor anti-Assad, nu a ISIS

rebeli (majoritatea Sunniți):

- Free Syrian Army,
- Jabhat al-Nusra în 2012 - facțiune al-Qaida (Jihadiști/ extremiști),
- Islamic State (IS) afiliați al-Qaida – impunere strictă a legii Sharia, iar în februarie 2014 se diferențiază de restul rebelilor și devine inamicul al-Qaida. Se luptă în special cu gruparea kurdă și cu rebelii, nu cu Assad și armata siriană
- grupul kurd (2012),

sprijin oferit rebelilor:

- țările din Golful Persic (Bahrein, Kuweit, Oman, Qatar, Arabia Saudită și Emiratele Arabe Unite) și Iordania au oferit din ce în ce mai mulți bani și armaement ca să contracareze influența Iranului prin intermediul Turciei
- SUA – În 2013, Obama dă un ordin secret de autorizare a unui program CIA de pregătire al rebelilor. Tot în acea perioadă îi cere Arabiei Saudite să nu mai susțină financiar rebelii după episodul cu arme chimice. În vara anului 2014, Pentagonul dezvoltă un program de pregătire al rebelilor care se luptă cu ISIS, nu cu Assad. La scurt timp programul încetează.
- Turcia bombardează în vara anului 2014 grupul kurd, deși kurzii se luptă cu ISIS în Siria

Consecințe (aprilie 2017):

- Aproximativ 465.000 morți și dispăruți (martie 2011 – aprilie 2017), dintre care 17.411 copii, conform Syrian Observatory for Human Rights. Cifrele includ civilii, victimele din partea rebelilor și trupelor guvernamentale.
- +6.6 milioane persoane deplasate intern, conform UNHCR (septembrie 2016)
- Aproximativ 5 milioane refugiați în Turcia, Liban (1/4 din populație), Irak, Iordania. Aproximativ 1 milion au cerut azil în Europa.

[Film 1] *Syrian Children on the Front-line*. Montaj realizat de voluntara Maria Pozsar.

Surse:

https://en.wikipedia.org/wiki/Democracy_Index

<http://www.theguardian.com/world/2015/mar/02/global-warming-worsened-syria-drought-study>

<http://www.theguardian.com/global-development/2013/sep/24/syria-crisis-starving-children-eat-leaves>

<http://www.upworthy.com/trying-to-follow-what-is-going-on-in-syria-and-why-this-comic-will-get-you-there-in-5-minutes>

https://en.wikipedia.org/wiki/Syrian_Civil_War#Refugees

<http://www.filmsforaction.org/watch/syrias-war-who-is-fighting-and-why/>

http://www.huffingtonpost.com/2014/11/24/syrian-observatory-for-human-rights_n_6201182.html

<http://ncfsyria.blogspot.ro/2014/06/syria-war-dead-report-83.html>

<http://airwars.org/civilian-casualty-claims/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Casualties_of_the_Syrian_Civil_War

<http://www.filmsforaction.org/watch/une-histoire-syrienne-a-syrian-story/>

<http://www.filmsforaction.org/watch/the-european-refugee-crisis-and-syria-explained/>

Categorii de străini. Tipuri de documente de ședere și statut asociat¹

[Luciana Lăzărescu]

Drepturile cetățenilor străini din state terțe, cu ședere legală în România, diferă în funcție de scopul șederii. Dacă interacționați cu cetățeni străini, e bine să știți care sunt documentele cu care se legitimează aceștia în România, să cunoașteți ce drepturi și obligații au, dar și care sunt drepturile restricționate pentru anumite categorii de străini. Situațiile sunt descrise pe scurt în rândurile care urmează.

Documentul cu care străinii cu drept de ședere în România se legitimează în relația cu autoritățile române este **permisul de ședere temporară** sau **pe termen lung** (după caz), eliberat de Inspectoratul General pentru Imigrări (IGI) din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Permisul de ședere temporară are mai multe forme. Astfel, **pentru lucrătorii migranți (permanenți, sezonieri, transfrontalieri)** este denumit **permis unic**, iar **pentru lucrătorii migranți înalt calificați** este denumit **Carte Albastră**.

Străinii cu ședere legală în România au Cod Numeric Personal. Semnul distinctiv este prima cifră, în cazul străinilor 7 (sex masculin) sau 8 (sex feminin).

Categorii de străini:

1. **Străinii cu protecție internațională** în România - refugiați și persoane cu protecție subsidiară, **străinii cu drept de ședere pe termen lung** (cu domiciliul în România) și **membrii de familie ai unui cetățean român/UE/SEE/Confederației Elvețiene** (indiferent dacă au ședere temporară sau pe termen lung) au aceleași drepturi ca și cetățenii români, cu excepția drepturilor politice. Nu au nevoie de aviz de angajare, dar nu pot lucra în funcții publice și nu pot exercita anumite profesii

¹ Documentele de ședere din materialul de training au fost preluate prin bunăvoința Direcției Imigrări a Municipiului București - IGI și cu eforturile colegei noastre, Simina Guga.

rezervate cetățenilor români (ex. agent de pază, avocat, contabil etc.). În cazul posesorilor permisului de ședere pe termen lung, scopul șederii își pierde importanța.

Figura 1. Permis de ședere temporară pentru persoane cu o formă de protecție în România (refugiați, persoane cu protecție subsidiară) (față)

Figura 2. Permis de ședere temporară pentru membri de familie ai unui cetățean român

Figura 3. Permis de ședere pe termen lung pentru membrii de familie ai cetățenilor Uniunii Europene

PERMIS DE ȘEDERE RO0000160

NUMELE
POPESCU IONESCU
IOANA

VALABIL PÂNĂ LA DATA DE
08.09.2014

SCURTĂTRATĂRI ȘI DATA DE ÎNCEPERE A VALABILITĂȚII
09.09.2013 București

TIPIUL DE PERMIS
PERMIS DE SEDERE TEMPORARĂ

OBSERVAȚII
REINTREGIREA FAMILIEI
8000000000001

Specimen

DATA/SEMNEATURA/STAMPUL

PERMIS DE ȘEDERE RO0000556

NUMELE
POPOSCU IONESCU
IOANA

VALABIL PÂNĂ LA DATA DE
26.01.2017

LOCUL EMITERII ȘI DATA DE ÎNCEPERE A VALABILITĂȚII
27.01.2016 București

TIPUL DE PERMIS
PERMIS UNIC

OBSERVAȚII
ANGAJARE

80000000000001

Specimen

CARTE ALBASTRĂ A UE
RO0001042

MIMELE
MIHAIL
ION
 VALABIL PÂNĂ LA DATA DE
01.03.2013
 ADUL EMITERII ȘI DATA DE ÎNCEPERE A VALABILITĂȚII
01.03.2012
Alba

PULE DE KERAMIC
CARTE ALBASTRĂ A UE

OBSERVAȚII
INALT CALIFICAT
8600701120019

Specimen

DATA/SEMNĂTURĂ/AUTORIZAȚIA

PERMIS DE ȘEDERE RO0000254

NUMELE
POPESCU IONESCU IOANA

DATA PÂNĂ LA DATA DE
08.09.2014

LOCUL UNTEREI ȘI DATA DE ÎNCEPUT A VALABILITĂȚII
09.09.2013 București

TIPUL DE PERMIS
PERMIS DE SEDERE TEMPORARĂ

OBSERVAȚII
**DETASARE
8000000000001**

Specimen

DATA ȘI LOCUL NAȘTERII:
06.09.1980 UTOPIA

SEXUL CĂTĂTORIA
F UTOPIA

OBSERVAȚII
**Mun. Bistrita
Str. Pietrosu Nr.9 Sc.E Ap.2**

IRROUR00002544<<<<<<<<<<<<<<<<
8009065F140908OUTO<<<<<<<<<<<2
POPESCU<IONESCU<<IOANA<<<<<<<

Figura 11. Document de călătorie – persoane cu protecție internațională

4. **Persoanele cu statut de tolerat și solicitanții de azil**, după 3 luni de la începerea procedurii de azil (dacă cererea nu le-a fost încă soluționată) au deasemenea drept de muncă fără aviz de angajare, dar în ambele cazuri viza se prelungește lunar. Aceste două categorii de străini au un statut aparte, în sensul că situația șederii lor în România se poate schimba de la lună la lună. Documentele lor nu sunt de ședere ci *de identitate*.

Figura 12. Document temporar de identitate - solicitant de azil (față, verso)

Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :
Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :

Alte mențiuni :

Figura 13. Document de tolerat (față, verso)

ROMANIA

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Ministry of Internal Affairs
Inspectoratul General pentru Imigrări / General Inspectorate for Immigration
DOCUMENT DE TOLERAT
DOCUMENT FOR TOLERATED PERSON

Nr. / No.: **2370758**
Numele și Prenumele / Last Name First Name
ALI JAMAL

Cetățenia / Citizenship: **ANDORRA** Data nașterii / Date of Birth: **19.09.1985** Sex: **M**
Reședința în România / Residence in Romania:
Str. George Enescu nr. 888, sector 4, București

Locul și data eliberării / Place and date of issue:
București/20.02.2014

Valabilitate / Validity:
11.04.2014

Valabil până la :

Valabil până la :

Valabil până la :

Valabil până la :

Valabil până la :

Valabil până la :

Valabil până la :

Valabil până la :

Alte mențiuni :

Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :
Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :	Valabil până la :

Alte mențiuni :

Baza legală: Legea nr. 122/2006 privind azilul în România; Ordonanța nr. 44/2004 privind integrarea socială a persoanelor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România; Ordonanța de Urgență nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România; Ordonanța nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României, cu modificările și completările ulterioare.

Drepturile străinilor în România

Drepturi general valabile:

- Dreptul la locuință;
- Dreptul la sănătate;
- Dreptul la protecție împotriva șomajului;
- Dreptul la condiții de muncă echitabile;
- Dreptul de asociere în sindicate și organizații fără scop politic.

Drepturi general restricționate pentru străini:

- Drepturile politice (de a alege și a fi ales, atât în alegerile locale, cât și naționale);
- Dreptul de a ocupa funcții publice/de a fi angajat în anumite profesii liberale – ex. avocat, contabil etc.;

Drepturi restricționate pentru anumite categorii de străini:

- Dreptul la muncă;
- Dreptul de a aplica pentru ședere pe termen lung (persoane cu viză de studii).

Exercițiu nr. 1:

Instrucțiuni: La încheierea sesiunii despre Documente, categorii de străini și drepturi asociate.

O foaie de flipchart este împărțită în 3 secțiuni: persoane cu protecție internațională, persoane cu ședere pe termen lung și persoane cu ședere temporară.

Participanților li se împart bilete cu următoarele texte: drept de muncă în aceleași condiții ca și cetățenii români (x 2), membri de familie ai cetățenilor români, studenți, drept de vot, refugiați, persoane cu protecție subsidiară, dreptul la sănătate, dreptul la asistență socială, lucrători migranți.

Participanții sunt rugați ca, în timpul pauzei, pe baza celor discutate la sesiunea despre documente și drepturi asociate, să lipească biletele pe care le-au primit pe flipchart, în dreptul coloanei căreia îi corespunde respectiva afirmație sau caracteristică. Este posibil ca unele afirmații/caracteristici să nu se potrivească niciuneia dintre categoriile de pe flipchart și în acest caz vor lăsa biletul pe masă. La începutul sesiunii următoare lectorul va face un scurt rezumat, în care va relua chestiunile neclare, ținând cont de asocierea textelor de pe flipchart.

Acces la serviciile de sănătate

[Simina Guga, Rodica Novac]

Drepturile străinilor în România

Cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională din România au aceleași drepturi și beneficiază de aceleași servicii în sistemul de sănătate ca și cetățenii români, în conformitate cu prevederile legislației naționale în vigoare. Astfel, la accesarea serviciilor de sănătate aceștia au următoarele drepturi:

- de a fi înscrisi pe lista unui medic de familie;
- de a beneficia de anumite servicii medicale, medicamente, materiale sanitare și dispozitive medicale, oferite gratuit sau compensat, în baza calității de asigurat;
- de a beneficia de servicii de asistență medicală preventivă sau pentru depistarea bolilor;
- de a beneficia de servicii medicale în ambulatorii și în spitale aflate în relație contractuală cu casele de asigurări de sănătate;
- de a beneficia de servicii medicale de urgență;
- de a beneficia de tratamente de fizioterapie și recuperare;
- de a beneficia de concedii medicale;
- de a fi înscrisi în Sistemul Informatic Unic Integrat (SIUI) și de a li se elibera carduri naționale de sănătate.

Pentru a putea beneficia de servicii de sănătate în sistemul public, cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională au obligația de plată a contribuției de asigurări sociale de sănătate de la data obținerii dreptului de ședere sau a formei de protecție internațională în România.

Ca și în cazul cetățenilor români, vor beneficia de servicii de sănătate în sistemul public, fără a fi nevoite să achite contribuția la asigurările de sănătate:

- **persoanele care sunt asigurate prin efectul legii**, precum: minorii și persoanele care au mai puțin de 26 de ani (dacă urmează o formă de învățământ sau ucenicie), pensionarii, persoanele cu dizabilități (care nu realizează venituri din muncă, pensie sau ajutoare sociale), persoanele care se află în concediu pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani și, în cazul copilului cu handicap, până la împlinirea de către copil a vârstei de 3 ani etc.
- **persoanele care sunt asigurate cu plata contribuției din alte surse** (dacă beneficiază de ajutor de șomaj sau de ajutor social în baza Legii nr. 416/2001 etc.).

Persoanele care nu au calitatea de asigurat beneficiază de servicii medicale în sistemul public contra cost și vor primi servicii medicale gratuite în sistemul public doar în cazul urgențelor medico-chirurgicale și al anumitor boli pentru care este necesară izolarea, tratamentul și internarea obligatorie.

Sistemul instituțional. Rolul autorităților locale

În vederea accesării serviciilor de sănătate, cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională din România vor interacționa cu o serie de instituții publice sau private, cabinete individuale de medicină de familie etc.

Principalele instituții locale implicate în facilitarea accesului cetățenilor străini și a persoanelor cu protecție internațională la servicii medicale sunt:

- Casele Județene de Asigurări de Sănătate de la nivel național;
- Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București;
- Direcțiile Județene de Sănătate Publică;
- Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București;
- Cabinetele individuale de medicină de familie;
- Spitalele, clinicile și policlinicile din sistemul public și privat.

Direcțiile Județene de Sănătate Publică, precum și **Direcția de Sănătate Publică a Municipiului București** au atribuții în ceea ce privește programul național de imunizări și supravegherea bolilor transmisibile, inclusiv prin dispunerea și organizarea campaniilor suplimentare de imunizări în comunitățile cu acoperire vaccinală suboptimală. În anumite situații aceștia au intervenit în vederea asigurării vaccinării pentru persoanele provenite din zone în care nu li s-a putut asigura imunizarea corespunzătoare sau care nu erau imunizate pentru boli transmisibile.

Casele Județene de Asigurări de Sănătate și **Casa Națională de Asigurări de Sănătate** sunt responsabile pentru înregistrarea cetățenilor străini și a persoanelor cu protecție internațională asigurate și garantarea accesului acestora la servicii medicale, în aceleași condiții ca și cetățenii români, prin intermediul medicilor de familie, clinicilor, policlinicilor, spitalelor, cabinetelor medicale etc. aflate în relații contractuale cu Casa Județeană de Asigurări de Sănătate de care aceștia aparțin. Totodată, acestea au rolul de a elibera persoanelor asigurate adeverințe de asigurat, de a introduce persoanele asigurate în SIUI și de a oferi informații, consultanță și asistență cu privire la asigurările de sănătate.

Plata asigurării de sănătate și accesarea serviciilor publice de sănătate

În funcție de statutul pe care îl au, cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională care doresc să dobândească calitatea de asigurat în sistemul public de sănătate, au două opțiuni pentru plata asigurării de sănătate ca persoană fără venituri²:

1. Plata lunară pentru o perioadă de cel puțin 12 luni începând cu luna de depunere a Declarației 604³ la organul fiscal competent (A.N.A.F). Organul fiscal competent va calcula contribuția lunară datorată de persoană, prin aplicarea cotei individuale de contribuție asupra bazei de calcul reprezentând valoarea salariului minim brut pe țară;

² [Ordinul nr. 2731/2016 din 20 septembrie 2016 pentru aprobarea Procedurii de declarare și stabilire a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care nu realizează venituri sau alte categorii de persoane prevăzute la art. 180 din Codul fiscal, precum și pentru aprobarea unor formulare.](#)

³ "Declarație pentru stabilirea obligațiilor de plată cu titlu de contribuție de asigurări sociale de sănătate pentru persoane fizice care nu realizează venituri sau alte categorii de persoane prevăzute la articolul 180 din Codul Fiscal", prevăzută în anexa 2 al [Ordinului nr. 2731/2016 din 20 septembrie 2016 pentru aprobarea Procedurii de declarare și stabilire a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care nu realizează venituri sau alte categorii de persoane prevăzute la art. 180 din Codul fiscal, precum și pentru aprobarea unor formulare](#)

2. Plata se efectuează la data la care persoana fără venituri accesează serviciile acordate de sistemul public de asigurări sociale de sănătate, prin depunerea Declarației 604, aplicând cota individuală de contribuție asupra bazei de calcul reprezentând valoarea a de 7 ori salariul minim brut pe țară.

Cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională care au calitatea de asigurat au acces la servicii de sănătate în mod nediscriminatoriu, în aceleași condiții ca și cetățenii români. De asemenea, în cazul în care aceștia nu dețin asigurare de sănătate, pot beneficia de servicii medicale de urgență, în aceleași condiții ca și cetățenii români.

În cazul în care un cetățean străin sau o persoană cu protecție internațională care are calitatea de asigurat nu figurează în Sistemul Informatic Unic Integrat, persoana în cauză poate solicita înregistrarea în sistem, astfel:

- prin înscrierea la un medic de familie și oferirea documentelor solicitate care fac dovada calității de asigurat a persoanei;
- printr-o solicitare adresată Casei Județene de Asigurări de Sănătate.

ATENȚIE!!

Cu toate că au dreptul de a beneficia de carduri naționale de asigurări de sănătate, pentru majoritatea cetățenilor străini și persoanelor cu protecție internațională, în majoritatea cazurilor acestea nu au fost eliberate până la acest moment.

Dificultăți întâmpinate în accesarea serviciilor medicale și recomandări

Principalele dificultăți întâmpinate de cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională din România în accesarea serviciilor de sănătate din sistemul public se referă atât la neînțelegerea procedurilor birocratice care trebuie respectate pentru încheierea asigurării de sănătate și înscrierea la medicul de familie, cât și la barierele de limbă.

Cu toate că legislația în vigoare garantează accesul la servicii de sănătate pentru cetățenii străini și pentru beneficiarii protecției internaționale în aceleași condiții ca și pentru cetățenii români, situația particulară a acestora creează o serie de impedimente în accesul la serviciile medicale. Având în vedere dificultățile enunțate anterior, precum și prevederile legislative în vigoare, considerăm că se impun o serie de recomandări, a căror implementare ar facilita accesul la servicii de sănătate pentru cetățenii străini și beneficiarii de protecție internațională:

DIFICULTĂȚI	CONSECINȚE
Migranții și, în special, persoanele cu protecție internațională vin din țări cu sisteme de sănătate precare sau inexistente, din centre de primire cu aflux mare de migranți, sunt neimunizați corespunzător și pot avea probleme grave de sănătate.	În lipsa unui sistem de screening de bază pentru depistarea eventualelor probleme de sănătate, acestea se pot agrava, crescând costurile de depistare și tratament a bolii. Există riscuri de apariție a unor epidemii în centrele de cazare sau în comunități.

Soluții: Pentru a preveni și controla răspândirea bolilor, trebuie realizate evaluări medicale imediat după sosire. Noii sosiți trebuie testați pentru tuberculoză și ar trebui să primească o ofertă pentru vaccinare. Asistența psihologică sau psihiatrică este necesară în anumite cazuri (de victime ale torturii sau violenței). În conformitate cu Legea nr. 122/2006 privind azilul și Directiva 2013/33/UE de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională a Uniunii Europene, Statele membre se asigură că solicitanții primesc îngrijirile medicale necesare, care includ, cel puțin, îngrijirile de urgență și tratamentul de bază al bolilor și al afecțiunilor mintale grave. Statele membre EU trebuie să acorde asistența medicală sau de alt tip necesară solicitanților cu nevoi speciale de primire, inclusiv îngrijirea corespunzătoare a sănătății mintale, dacă este cazul⁴; în dreptul intern care transpune directiva, statele membre trebuie să țină seama de situația specială a persoanelor vulnerabile, precum minorii, minorii neînsoțiți, persoanele cu handicap, persoanele în vârstă, femeile însărcinate, părinții singuri cu copii minori, victimele traficului de persoane, persoanele care suferă de afecțiuni grave, persoanele cu afecțiuni mintale și persoanele care au fost supuse torturilor, violurilor sau altor forme grave de violență psihologică, fizică sau sexuală, cum ar fi victimele mutilării genitale a femeilor) și sunt obligate să evalueze dacă persoana respectivă este un solicitant cu nevoi speciale de primire. Evaluarea trebuie să nu se prezinte sub forma unei proceduri administrative⁵.	
Obligativitatea depunerii Declarației 604⁶ la ANAF și a plății asigurării de sănătate pe o perioadă de minim 12 luni în cazul în care persoana nu înregistrează venituri.	Cetățenii străini care nu au venituri și nu pot plăti asigurarea medicală, vor acumula datorii și vor fi nevoiți să achite sume foarte mari pentru a se asigura la zi. Figurând cu datorii la ANAF acestora li se va limita temporar accesul la servicii (ex. eliberarea unor adeverințe).
Soluții: Implementarea unui sistem prin care să li se permită persoanelor fără venituri să beneficieze de un pachet minimal de servicii medicale gratuite (ex. efectuarea de analize medicale), în afara serviciilor de urgență prin medicul de familie, fără obligativitatea achitării unor contribuții către bugetul de asigurări sociale de sănătate.	
Neînțelegerea procedurilor birocratice ce trebuie urmate pentru plata asigurării de sănătate ca persoană fără venituri.	Tergiversarea achitării contribuțiilor pentru asigurarea de sănătate sau dependența de un terț pentru medierea relației cu CJAS sau cu CASMB.
Dificultățile de accesare a informațiilor în limbi străine, fie pe internet, la avizierele instituției publice sau prin comunicarea cu funcționarii instituțiilor și cu medicii de familie.	Necunoașterea sau cunoașterea parțială a drepturilor, obligațiilor și procedurilor, situație care menține starea de dependență de terți și întârzieri în accesarea drepturilor. Imposibilitatea exprimării consimțământului informat cu privire la tratamente, analize, tratamente, investigații, cu privire la informațiile care se înscriu pe cardul de sănătate etc.

⁴ Articolul 19 din Directivă

⁵ Articolul 21 din Directivă

⁶ "Declarație pentru stabilirea obligațiilor de plată cu titlu de contribuție de asigurări sociale de sănătate pentru persoane fizice care nu realizează venituri sau alte categorii de persoane prevăzute la articolul 180 din Codul Fiscal", prevăzută în anexa 2 al [Ordinului nr. 2731/2016 din 20 septembrie 2016 pentru aprobarea Procedurii de declarare și stabilire a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care nu realizează venituri sau alte categorii de persoane prevăzute la art. 180 din Codul fiscal, precum și pentru aprobarea unor formulare](#)

<u>Soluții:</u> Actualizarea website-urilor și avizierelor CJAS/CASMB cu informații utile referitoare la accesarea serviciilor de sănătate pentru cetățenii străini și beneficiarii protecției internaționale (ex. drepturi și obligații, proceduri etc.) și traducerea acestor informații în cel puțin o limbă de circulație internațională. De asemenea, se recomandă desemnarea unor funcționari care lucrează cu publicul în cadrul CJAS care să poată comunica în cel puțin o limbă de circulație internațională.	
Dificultăți de a accesa serviciile medicale din cauza barierelor de limbă – lipsa unei rețele de interpreți la care se poate apela în cazul unei urgențe medicale.	Pacienții nu pot comunica cu specialiștii în situații de urgență sau în situația în care pacientul nu poate fi sprijinit de un interpret.
<u>Soluții:</u> Traducerea anunțurilor și a avizierelor din spitale, clinici și policlinici în cel puțin o limbă de circulație internațională. Crearea unei rețele de interpreți (voluntari) care pot traduce din diferite limbi pentru pacienții internați în spitale, care nu pot comunica cu personalul medical din cauza barierelor de limbă. Această rețea de interpreți poate fi folosită și de către medicii de familie.	
Necunoașterea drepturilor cetățenilor străini și a persoanelor cu protecție internațională de către furnizorii de servicii medicale.	Îngrădirea, limitarea sau tergiversarea accesului la servicii medicale datorită necunoașterii prevederilor legislative care reglementează drepturile cetățenilor străini și ale beneficiarilor protecției internaționale.
<u>Soluții:</u> Participarea personalului din autorități publice locale, unități medicale etc. în grupuri de lucru interinstituționale, care abordează problematica migrației și întărirea cooperării dintre aceștia și organizațiile neguvernamentale care activează în domeniul migrației. Referirea cât mai timpurie a cazurilor către Direcțiile de Asistență Socială și Protecția Copilului și Serviciul Public de Asistență Socială pentru soluționarea situațiilor sociale (cum ar fi direcționarea beneficiarilor către policlinici sociale).	
Neînregistrarea cetățenilor străini asigurați medical în SIUI – în multe cazuri aceștia, deși asigurați, nu figurează în SIUI și nu pot beneficia de servicii medicale.	Îngrădirea sau tergiversarea accesului la servicii medicale pentru cetățenii străini și persoanele cu o formă de protecție asigurate medical. Îngreunarea gestiunii fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și imposibilitatea oferirii de servicii medicale și farmaceutice de calitate asiguraților.
<u>Soluții:</u> Crearea unei baze de date comune a CJAS/CASMB și IGI la nivel județean, astfel încât să se comunice către CNAS datele de identificare ale persoanelor care beneficiază de asigurare de sănătate fără obligativitatea achitării contribuției către fond (ex. minorii, elevii/studentii cu vârsta până în 26 de ani etc.), astfel încât CJAS/CASMB să poată face înregistrarea automată în SIUI doar pe baza CNP-ului. Transmiterea unei evidențe a persoanelor care achită contribuția la fondul de asigurări sociale de sănătate ca persoane fără venituri de către ANAF către CJAS/CASMB astfel încât persoanele să nu fie nevoite să transmită prin poștă/personal chitanțele care justifică plata contribuției. Crearea unui sistem de referire cât mai timpurie a cetățenilor străini către DGAS/DGASMB, Serviciile publice de asistență socială (SPAS) și către organizațiile neguvernamentale care sunt implicate în programe de integrare a migranților.	

Studii de caz

1. Mohammad este din Irak și are statut de refugiat în România. În luna noiembrie 2016 acesta a avut un accident de mașină, fiind dus de urgență la spital. Având în vedere că nu vorbește decât limba arabă, acesta nu a putut să comunice cu doctorii decât prin semne, deoarece spitalul nu a putut pune la dispoziție un traducător. În timpul procedurilor, Mohammad a fost foarte îngrijorat având în vedere că nu putea comunica cu personalul medical. După externare, acesta a apelat la serviciile medicului de familie, însă s-a lovit de aceleași dificultăți datorate barierelor de comunicare.

Întrebări:

Care sunt riscurile la care se expune personalul medical în astfel de situații?

Cum credeți că astfel de situații pot fi rezolvate la nivel local?

2. Shadia lucrează de 1 an de zile într-o companie din București, în baza unui contract individual de muncă. Deși angajatorul îi plătește lunar contribuția pentru asigurarea de sănătate, aceasta nu este înregistrată în SIUI. Știind că este asigurată, aceasta a fost informată în legătură cu această problemă abia în momentul în care a avut nevoie de servicii medicale. Un funcționar al CASMB i-a confirmat faptul că i-a fost virată contribuția lunară către fondul de asigurări sociale de sănătate, însă aceasta nu fusese introdusă în SIUI. Pentru a putea să beneficieze de servicii medicale aceasta a fost nevoită să meargă personal la Casa de Asigurări de Sănătate pentru a solicita înregistrarea în sistem și a așteptat 2 zile până să poată primi o trimitere din partea medicului de familie.

Fratele Shadiei are 23 de ani este student în anul II la Facultatea de Geografie. Conform legii acesta este asigurat, însă nu poate beneficia de servicii medicale deoarece nu este înregistrat în SIUI. Acestuia nu i se comunicase faptul că trebuie să se prezinte personal la CASMB pentru a se înregistra în SIUI, motiv pentru care medicul de familie nu i-a putut elibera o trimitere la momentul la care acesta a avut nevoie.

Întrebări:

V-ați confruntat cu astfel de probleme? Cum credeți că se pot rezolva astfel de situații?

Cine este responsabil de rezolvarea acestora?

Exemple de bună practică:

Asistența medicală oferită migraților în Germania

Dimensiunea de sănătate publică a crizei refugiaților din Germania⁷

Afluxul continuu de imigranți reprezintă o provocare majoră pentru sistemul de îngrijire a sănătății din Germania, care are sarcina de a furniza servicii medicale de bază pentru noii veniți - și care ar trebui să facă față provocărilor noi și neașteptate în procesul de asistare a acestora.

Accesul la asistență medicală pentru migrații din Germania se desfășoară pe parcursul a trei etape, în funcție de statutul și durata șederii lor. La sosirea în Germania, un solicitant de azil va fi cazat inițial într-un centru de primire, administrat de unul dintre cele 16 landuri. Centrul va procesa cererea solicitantului de azil și va efectua screening-ul de bază pentru depistarea eventualelor probleme de sănătate. Ulterior, solicitantul de azil va fi mutat într-o unitate administrativă a respectivului land, care este responsabil cu asigurarea nevoilor de bază ale persoanei, cum ar fi produsele alimentare, îmbrăcăminte, locuință, precum

⁷ Sursa: <https://www.theguardian.com/world/2015/sep/29/germany-attributes-mushroom-poisonings-foraging-refugees>

și cu accesul limitat la asistență medicală. Accesul complet la asistență medicală este disponibil odată ce persoana a primit o formă de protecție sau după 15 luni de la înregistrarea cererii de azil, indiferent de statutul solicitantului la momentul respectiv. Persoanele din acest din urmă grup nu sunt numai cele care așteaptă un răspuns referitor la obținerea unei forme de protecție, ci și cele a căror solicitare de azil a fost respinsă, cele care nu pot fi expatriate din diverse motive sau sunt în așteptarea expatrierii.

Screening-ul pentru bolile transmisibile

Pentru a preveni și controla răspândirea bolilor, evaluările medicale sunt efectuate imediat după sosire. În prezent, legea federală obligă ca toți noii sosiți să fie imediat testați pentru tuberculoză. Obiectivul examinărilor suplimentare de sănătate este determinat de către fiecare land în parte. De exemplu, în Renania de Nord-Westfalia, cel mai populat stat german, toți noii veniți sunt supuși unei evaluări medicale și primesc o ofertă pentru vaccinare. Acest screening medical este oferit de către personalul specializat sau subcontractat din centrele de primire, și are ca scop principal prevenirea răspândirii bolilor transmisibile, în conformitate cu recomandările Centrului European de Prevenire și Control al Bolilor. Cazurile severe sunt transmise spitalelor sau specialiștilor în ambulatoriu.

Datorită numărului mare de persoane care sunt cazate în aceste centre la un moment dat, se poate apela și la suportul voluntar al specialiștilor disponibili la nivel local. De asemenea, se ia în considerare posibilitatea ca în viitorul apropiat să se apeleze și la alți refugiați care au o pregătire medicală. Epidemiile care au afectat centrele de recepție pun o presiune mare pe sistemul medical, astfel încât controlarele medicale trebuie să fie realizate în cel mai scurt timp posibil.

Abordarea nevoilor medicale imediate

Într-o fază inițială, Germania limitează accesul solicitanților de azil la îngrijirile de urgență, tratamentul bolilor sau durerilor acute, îngrijirile din timpul sarcinii și vaccinări. Serviciile traducătorilor sunt asigurate în funcție de necesități specifice, iar îngrijirile suplimentare pot fi acordate la cerere. Cu toate acestea accesul este restricționat printr-o procedură birocratică: solicitanții de azil trebuie să solicite autorității municipale responsabile un certificat, prin care li se acordă dreptul de a primi îngrijiri suplimentare. Uneori, acest proces trebuie reluat cu fiecare ocazie când persoana are nevoie de asistență medicală.

Cu toate acestea, experiența arată că astfel de strategii de descurajare nu funcționează și nu sunt în interesul țării. Un studiu recent a relevat faptul că accesul restricționat la asistență medicală pentru solicitanții de azil și refugiații din Germania a dus la agravarea unor boli și, în cele din urmă, la costuri mai mari. Un alt impuls pentru diminuarea restricțiilor privind accesul la serviciile medicale este [Directiva 2013/33/UE](#) de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională a Uniunii Europene, care stabilește standarde înalte de acces la servicii medicale pentru persoanele vulnerabile.

Municipalitățile, care sunt în prim-planul ofertei de îngrijire pentru solicitanții de azil, se confruntă cu aceste probleme de mult timp. În ultimii ani, landurile Bremen și Hamburg au furnizat solicitanților de azil carduri de asigurări de sănătate, identice cu cele folosite de populația locală. Ele permit accesul direct la servicii de sănătate, fără a fi nevoie să se solicite aprobări speciale. Creanțele sunt procesate de către fondurile de asigurări de sănătate și facturate către municipalitate. În mod oficial, se menține limitarea la serviciile de urgență și anestezie și terapie intensivă (ATI), dar decizia este lăsată pe seama medicilor și nu a municipalității.

Contrar îngrijorărilor manifestate inițial, facilitarea accesului la servicii medicale nu a condus la o supraîncărcare a sistemului, ci a redus efectiv costurile administrative, prin simplificarea procedurilor birocratice și degrevarea personalului administrativ de o serie de sarcini.

Acest model a fost dificil de transferat la landurile cu mai multe municipalități și comunități rurale. Dar acum, cel mai mare land din Germania, Renania de Nord-Westfalia a găsit o modalitate de a permite

municipalităților să emită aceste carduri. O lege federală adoptată recent va permite și altor landuri să urmeze acest exemplu.

În viitorul apropiat, eforturile de reducere a obstacolelor birocratice trebuie să continue, însă este la fel de important să se abordeze barierele lingvistice, culturale și sociale în accesarea serviciilor. Aceasta este o chestiune de mare importanță mai ales pentru a asigura îngrijirea adecvată a sănătății mintale, ținând cont de faptul că studiile arată că mai mult de jumătate din solicitanții de azil și refugiații care sosesc în Germania au probleme de sănătate mintală, incidența fiind mai mare în rândul minorilor.

Integrare pe termen lung

Odată ce a primit o formă de protecție, sau după 15 luni, accesul nelimitat la asistență medicală va fi acordată în același mod ca și pentru populația locală. Acest lucru se poate realiza fie prin sistemul public (prestații de securitate socială), fie prin obținerea calității de membru al Statutory Health Insurance - prin angajare sau prestații de șomaj.

Considerații cu privire la politicile publice

Accesul la servicii de sănătate nu este doar un drept al omului, ci și o oportunitate pentru a face economii la bugetul de stat, printr-o intervenție timpurie și continuă. O bună îngrijire a sănătății este în interesul țărilor gazdă: persoanele sănătoase sunt mai susceptibile de a contribui la economia și societatea țării gazdă. Astfel, accesul cât mai rapid și cât mai simplu la servicii de sănătate contribuie în mod evident la facilitarea integrării imediate și ulterioare a migranților.

Contacte utile:

- Casa Națională de Asigurări de Sănătate - <http://www.casan.ro/>
- Case Județene de Asigurări de Sănătate
- <http://www.casan.ro/page/contacte-cjas.html>
- Inspectoratul General pentru Imigrări - <http://igi.mai.gov.ro/>
- Agenția Națională de Administrare Fiscală - <https://www.anaf.ro/>

Legislație de bază

Legislație privind regimul străinilor și azilul	Legislație în domeniul accesului la servicii de sănătate
• Ordonanța de Urgență nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România • Legea nr. 122/2006 privind azilul în România • Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 122/2006 privind azilul în România • Ordonanța de Guvern nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European • Normele metodologice de aplicare a O.G. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor a străinilor care au dobândit o formă de protecție	• Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății • OUG nr. 23/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative în domeniul sănătății • HG nr. 49/2015 pentru modificarea și completarea HG nr. 900/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la cardul național de asigurări sociale de sănătate din titlul IX Cardul european și cardul național de asigurări sociale de sănătate din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European	• Ordinului nr. 2731/2016 din 20 septembrie 2016 pentru aprobarea Procedurii de declarare și stabilire a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care nu realizează venituri sau alte categorii de persoane prevăzute la art. 180 din Codul fiscal, precum și pentru aprobarea unor formulare
---	---

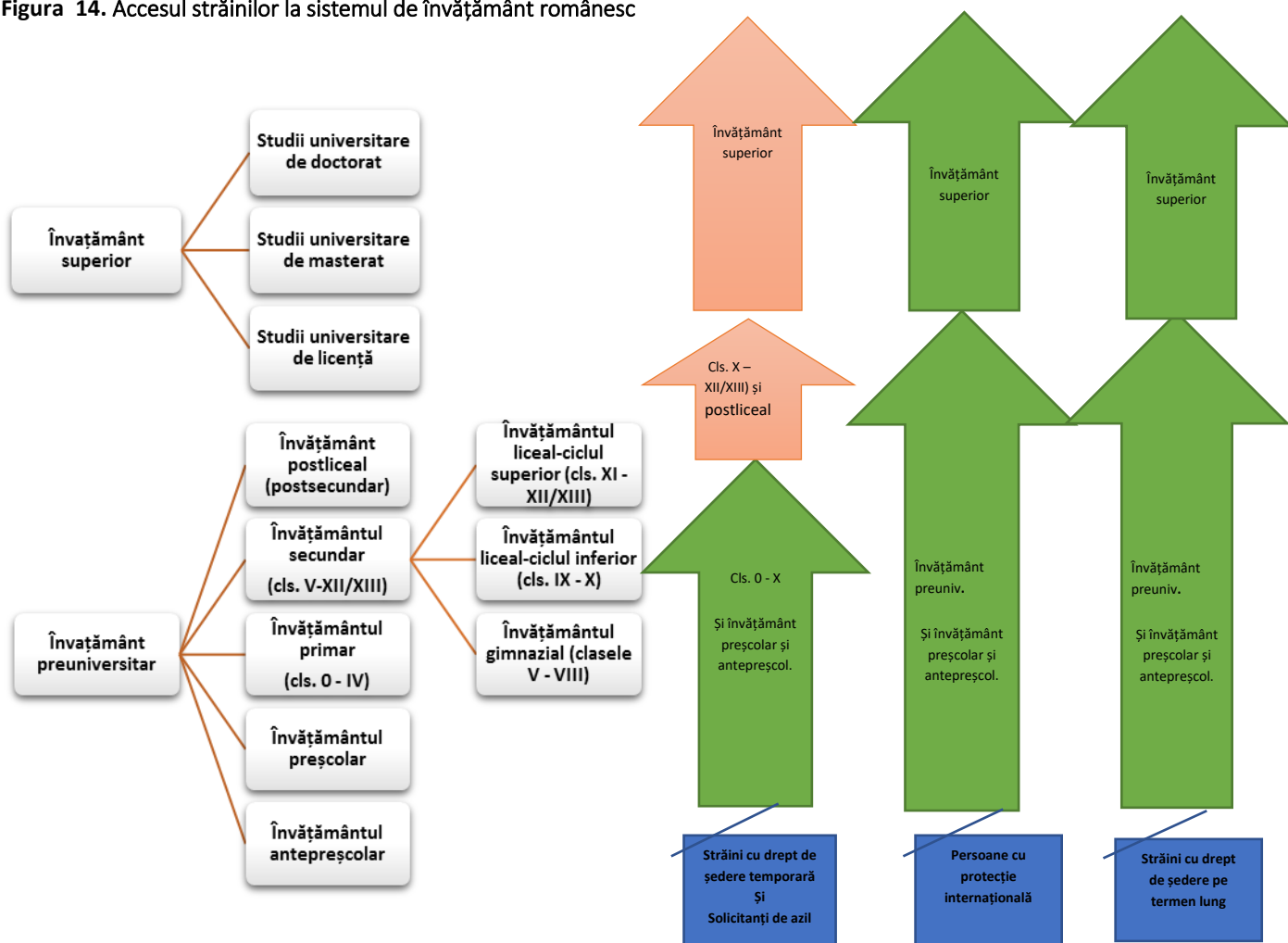
Resurse și referințe bibliografice

- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății
- OUG nr. 23/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și pentru modificarea unor acte normative în domeniul sănătății
- HG nr. 49/2015 pentru modificarea și completarea HG nr. 900/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la cardul național de asigurări sociale de sănătate din titlul IX Cardul european și cardul național de asigurări sociale de sănătate din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății
- Legea nr. 122/2006 privind azilul în România
- Norma metodologică de aplicare a Legii nr. 122/2006 privind azilul în România
- Ordonanța nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit protecție internațională sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European
- Ordonanța de urgență nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România
- Ordinului nr. 2731/2016 din 20 septembrie 2016 pentru aprobarea Procedurii de declarare și stabilire a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care nu realizează venituri sau alte categorii de persoane prevăzute la art. 180 din Codul fiscal, precum și pentru aprobarea unor formulare
- <https://www.theguardian.com/world/2015/sep/29/germany-attributes-mushroom-poisonings-foraging-refugees>
- <http://healthaffairs.org/blog/2015/10/22/the-public-health-dimension-of-germanys-refugee-crisis/>
- http://ecdc.europa.eu/en/press/news/_layouts/forms/News_DispForm.aspx?ID=1292&List=8db7286c-fe2d-476c-9133-18ff4cb1b568&Source=http://ecdc.europa.eu/en/Pages/home.aspx
- <http://www.dw.com/en/in-germany-disease-prevention-for-refugees-varies-from-state-to-state/a-18716857>
- <http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-determinants/migration-and-health/migrant-health-in-the-european-region/migration-and-health-key-issues>
- http://ecdc.europa.eu/en/publications/_layouts/forms/Publication_DispForm.aspx?List=4f55ad51-4aed-4d32-b960-af70113dbb90&ID=1377
- <https://academic.oup.com/eurpub/article/16/3/285/469874/Access-to-health-care-for-asylum-seekers-in-the>
- <http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0131483>
- <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:180:0096:0116:EN:PDF>
- <https://link.springer.com/article/10.1007/s00103-015-2147-0>

Drepturile străinilor și ale persoanelor cu o formă de protecție internațională în România

Cetățenii străini din state terțe și persoanele cu o formă de protecție internațională au acces la formele de învățământ preuniversitar, universitar sau postuniversitar, în conformitate cu prevederile legislației naționale în vigoare, în funcție de statutul lor sau scopul șederii în România.

Figura 14. Accesul străinilor la sistemul de învățământ românesc

Învățământul preuniversitar

A. Acces la învățământul preuniversitar

În cadrul învățământului preuniversitar românesc, pot studia în aceleași condiții ca și cetățenii români:

- Minorii cu o formă de protecție internațională în România (refugiați și persoane cu protecție subsidiară);
- Minorii care au un drept de ședere pe termen lung în România;
- Minorii care au un drept de ședere temporară în România, în cadrul învățământului antepreșcolar, preșcolar și general obligatoriu (clasele 0 – X);
- Minorii solicitanți de azil în România, în cadrul învățământului antepreșcolar, preșcolar și general obligatoriu (clasele 0 – X), cât timp nu se pune în executare o măsură de îndepărtare a acestora sau a părinților lor de pe teritoriul României.

ATENȚIE!!

Pentru frecventarea claselor XI-XII/XIII în instituțiile de învățământ public românești, precum și pentru frecventarea învățământului postliceal, minorii cu un drept ședere temporară în România trebuie să plătească taxe de școlarizare.

Dacă minorul a studiat anterior în țara de origine sau în alt stat, pentru înscrierea în învățământul preuniversitar românesc, este necesară recunoașterea perioadelor de studii efectuate în străinătate (excepție fac perioadele de învățământ antepreșcolar și preșcolar).

Persoanele cu o formă de protecție internațională și străinii cu drept de ședere pe termen lung în România beneficiază de tratament egal cu cetățenii români în ceea ce privește recunoașterea studiilor sau a perioadelor de studii.

Recunoașterea perioadelor de studii preuniversitare presupune stabilirea nivelului la care se află minorul în sistemul de învățământ românesc, pe baza evaluării curriculum-ului parcurs în cadrul instituției de învățământ din străinătate prin comparație cu cel parcurs în instituțiile de învățământ românești.

B. Integrare în sistemul de învățământ preuniversitar românesc

Pentru integrarea în sistemul de învățământ preuniversitar românesc, minorii străini (cetățeni ai statelor terțe cu drept de ședere temporară/pe termen lung sau cu o formă de protecție internațională în România) au dreptul să beneficieze de un curs de inițiere în limba română, în mod gratuit, care are durata unui an școlar.

De asemenea, solicitanții de azil minori beneficiază, în mod gratuit, de un curs pregătitor intensiv în vederea înscrierii în sistemul național de învățământ.

Învățământul superior

A. Acces la învățământul superior

În cadrul învățământului superior românesc, public sau privat, pot studia în aceleași condiții ca și cetățenii români:

- Persoanele cu o formă de protecție internațională în România (refugiați și persoane cu protecție subsidiară);
- Străinii care au un drept de ședere pe termen lung în România.

ATENȚIE!!

Străinii care au un drept de ședere temporară în România se pot înscrie în instituții de învățământ superior de stat și particular acreditate pe locurile speciale destinate cetățenilor străini, cu plata taxelor de școlarizare în valută, în cuantumul stabilit potrivit legii.

Accesul la studii al străinilor este condiționat de recunoașterea diplomelor de studii eliberate de instituțiile de învățământ străine, care conferă accesul la nivelul de învățământ respectiv în România. În acest caz, recunoașterea presupune acceptarea unei diplome sau act de studii (eliberate de o instituție de învățământ acreditată dintr-un stat terț) ca autentice, pe baza evaluării prin raportare la sistemul românesc de învățământ. Procedura recunoașterii se poate finaliza cu eliberarea unui atestat de recunoaștere, ce-i conferă titularului dreptul de a-și continua studiile în România.

B. Integrare în sistemul de învățământ superior românesc

Pentru frecventarea studiilor superioare de licență în limba română, străinii cu ședere temporară în România, care nu au cunoștințe de limba română, trebuie să urmeze un an pregătitor, cu plata taxei de școlarizare. Pentru studiile universitare de masterat sau doctorat, cursurile pregătitoare de limba română au durată de cel puțin 6 luni.

ATENȚIE!

Persoanele cu o formă de protecție internațională care doresc să se înscrie în învățământul superior (în aceleași condiții ca și cetățenii români) nu au acces gratuit la anul pregătitor (ce cuprinde cursuri de limbaj specializat, în funcție de domeniul de studiu). Aceste persoane beneficiază, totuși, în cadrul programelor de integrare, de cursuri gratuite de învățare a limbii române (cu un caracter general), organizate de structurile specializate din Ministerul Educației, în colaborare cu Inspectoratul General pentru Imigrări. La terminarea cursurilor pregătitoare de învățare a limbii române, Ministerul Educației, eliberează, gratuit, documente care să ateste faptul că persoana respectiva a absolvit aceste cursuri, precum și nivelul cunoștințelor dobândite.

Sistemul instituțional. Rolul autorităților locale

Rolul autorităților locale

Principalele instituții cu atribuții în domeniul educațional, implicate în procesul de integrare în sistemul de învățământ românesc a străinilor din state terțe cu drept de ședere în România și a persoanelor cu o formă de protecție internațională sunt:

- Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice prin:
 - Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor (CNRED), ce funcționează ca direcție în cadrul Ministerului;
 - Direcția Generală Relații Internaționale și Afaceri Europene;
 - Inspectoratele școlare județene/Inspectoratul școlar al Municipiului București;
 - Instituțiile de învățământ superior acreditate;
 - Instituțiile de învățământ preuniversitar acreditate.

Învățământ preuniversitar

Pentru înscrierea în învățământul preuniversitar a minorilor străini este necesar acceptul unei unități de învățământ preuniversitar de stat sau private, acreditate sau autorizate, și recunoașterea perioadelor de studii efectuate în străinătate (dacă este cazul). Până la finalizarea procedurii de recunoaștere, elevul străin poate participa la activitatea didactică în calitate de audient, activitatea sa fiind înregistrată în cataloage provizorii.

A. Recunoașterea perioadelor de studii efectuate în străinătate - clasele I – X și înscrierea în sistemul de învățământ

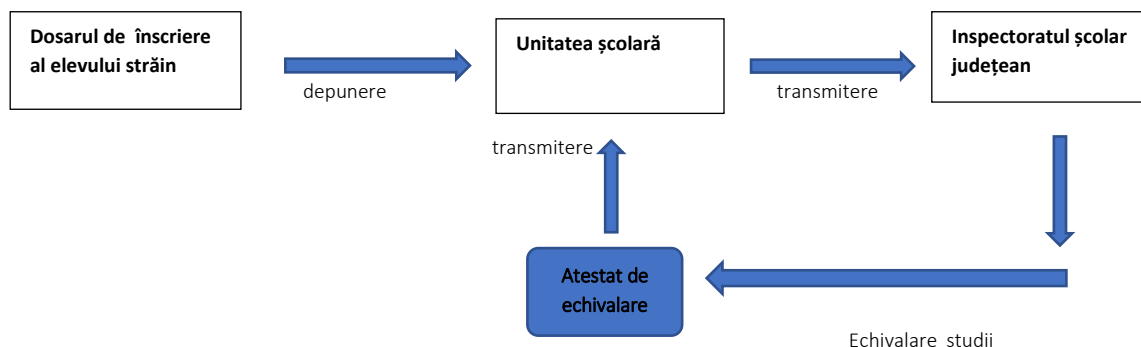
Dosarul elevului, conținând actele sale de studii (ce atestă situația sa școlară) și cererea de înscriere, se depune de părinte/tutorele legal la inspectoratul școlar în raza căruia își desfășoară activitatea unitatea de învățământ în cadrul căreia se dorește înscrierea, în vederea echivalării perioadelor de studii efectuate în străinătate și încadrării în sistemul de învățământ românesc la nivelul corespunzător. Dosarul poate fi depus și la unitatea de învățământ respectivă, aceasta urmând să-l transmită inspectoratului școlar.

Echivalarea se realizează automat, fără susținerea de măsuri compensatorii, pentru toate clasele promovate la unități de învățământ din străinătate, cu clasele corespunzătoare din sistemul de educație românesc. Evaluarea dosarului se face de către o comisie din cadrul inspectoratului școlar.

Procedura de echivalare se finalizează prin eliberarea unui atestat de echivalare de către inspectoratul școlar. Durata procedurii este de 30 de zile de la data depunerii dosarului complet la inspectoratul școlar.

Înscrierea în sistemul de învățământ se va face în clasa corespunzătoare. La cererea părinților sau a tutorelui legal, elevul străin poate fi înscris într-o clasă inferioară ultimei clase absolvite în străinătate.

Figura 15. Exemplu - înscriere în sistemul de învățământ și recunoaștere a perioadelor de studiu – clasele I - X

B. Recunoașterea perioadelor de studii efectuate în străinătate - clasele XI – XII și înscrierea în sistemul de învățământ

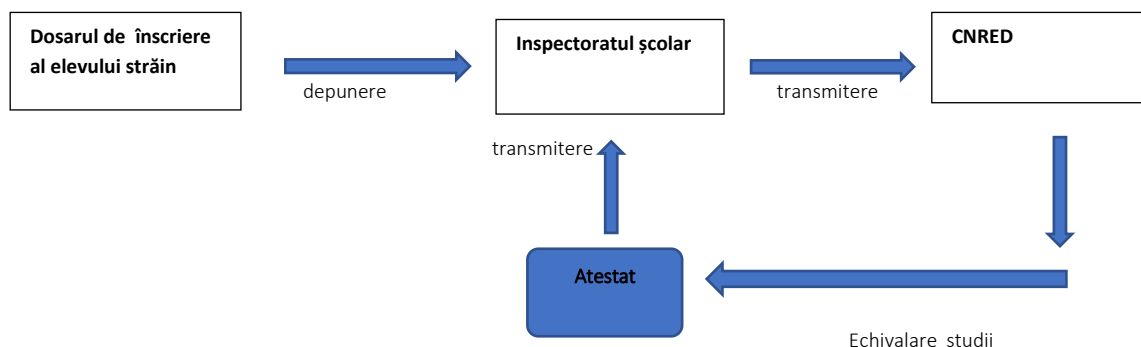
Pentru echivalarea perioadelor de studii efectuate în străinătate pentru clasele XI – XII, dosarul elevului se poate depune la:

- inspectoratul școlar în raza căruia își desfășoară activitatea unitatea de învățământ în cadrul căreia se dorește înscrierea, urmând ca acesta să-l transmită Centrului Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor;
- Registratura Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice.

Echivalarea se efectuează pe baza analizei foilor matricole depuse la dosar. Procedura de echivalare durează cel mult 30 de zile de la data depunerii dosarului complet. Procedura se finalizează prin adoptarea deciziei de către Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor.

Înscrierea în sistemul de învățământ se va face în clasa corespunzătoare.

Figura 16. Exemplu - înscriere în sistemul de învățământ și recunoaștere a perioadelor de studiu – clasele XI- XII

Cetățenii străini care au finalizat studiile liceale în alt sistem de învățământ și nu dețin o diplomă de bacalaureat pot susține, la cerere, examenul național de bacalaureat, în funcție de profilul studiilor preuniversitare absolvite, într-un centru de examen stabilit de către comisia de bacalaureat județeană/a municipiului București.

ATENȚIE!!

"Persoanele care au depășit cu mai mult de 3 ani vârsta clasei în care puteau fi înscrise și care nu au absolvit învățământul primar până la vârsta de 15 ani, precum și persoanele care au depășit cu mai mult de 3 ani vârsta clasei în care puteau fi înscrise și care nu au absolvit învățământul gimnazial/liceal — ciclul inferior până la vârsta de 19 ani pot continua studiile, la solicitarea acestora, și în programul „A doua șansă”. (Regulamentul - cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar)

C. Cursul de inițiere în limba română

În vederea integrării elevilor străini în sistemul de învățământ românesc, aceștia pot urma cursul de inițiere în limba română în cadrul unităților școlare nominalizate de inspectoratele școlare județene/ Inspectoratul Școlar al Municipiului București.

Solicitanții de azil minori beneficiază, în mod gratuit, de un curs pregătitor intensiv în vederea înscrierii în sistemul național de învățământ, organizat de Ministerul Educației, în colaborare cu Inspectoratul General pentru Imigrări. Beneficiarii unei forme de protecție internațională au, de asemenea, dreptul de a accesa un curs de inițiere în limba română organizat de Ministerul Educației, în colaborare cu Inspectoratul General pentru Imigrări. Cererile de înscriere a minorilor solicitanți de azil sau beneficiari ai unei forme de protecție internațională la cursul de limba română se depun de către părinți sau reprezentanții legali la sediul inspectoratelor școlare județene, respectiv al Inspectoratului Școlar al Municipiului București. Pe perioada desfășurării cursului pregătitor de limba română, elevul străin poate participa la activitatea didactică în calitate de audient, activitatea sa fiind înregistrată în cataloage provizorii. La finalul cursului pregătitor/de inițiere în limba română, o comisie de evaluare din cadrul Ministerului Educației apreciază nivelul de cunoaștere a limbii române și stabilește înscrierea minorilor în anul de studiu corespunzător.

Învățământul superior

A. Înscrierea în învățământul superior a cetățenilor din state terțe cu drept de ședere pe termen lung în România și a persoanelor cu o formă de protecție internațională

Înscrierea cetățenilor din state terțe cu drept de ședere pe termen lung în România și a persoanelor cu o formă de protecție internațională în instituțiile de învățământ superior publice sau private, acreditate/autorizate, în vederea frecventării studiilor de licență, master sau doctorat, se face în aceleași condiții ca și în cazul cetățenilor români.

Înscrierea este condiționată de recunoașterea diplomei de studii care conferă accesul la nivelul respectiv de învățământ. Dosarul de recunoaștere se depune fie la sediul universității (care, ulterior, îl va transmite Centrului Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor), fie la Registratura Ministerului Educației. Evaluarea dosarului de recunoaștere o va face Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor.

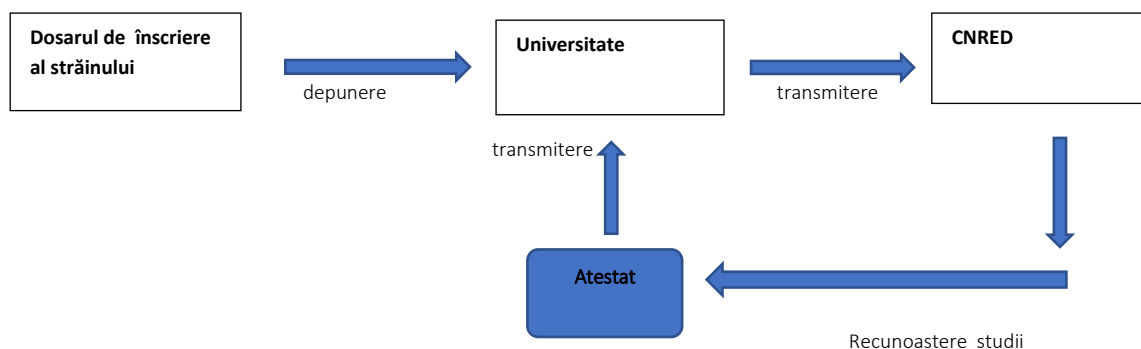
Dacă toate cerințele sunt îndeplinite și dosarul este complet, procedura de recunoaștere se va finaliza, în maxim 30 de zile de la înregistrarea dosarului, prin eliberarea unui atestat de recunoaștere de către CNRED, care va fi transmis fie universității la care s-a depus dosarul, fie titularului.

ATENȚIE!!

CNRED recunoaște automat (fără a stabili măsuri de compensare) actele de studii obținute în statele membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și în Confederația Elvețiană, precum și în state terțe la universități de prestigiu, prevăzute în Lista universităților de prestigiu din alte state, aprobată prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice.

Cetățenii din state terțe cu drept de ședere pe termen lung în România și persoanele cu o formă de protecție internațională beneficiază de tratament egal cu cetățenii români pe tot parcursul perioadei de studii, inclusiv în privința acordării burselor de studii.

Figura 17. Exemplu - înscriere în învățământul superior - străini cu drept de ședere pe termen lung în România și persoane cu o formă de protecție internațională

B. Înscrierea în învățământul superior a cetățenilor din state terțe cu drept de ședere temporară în România

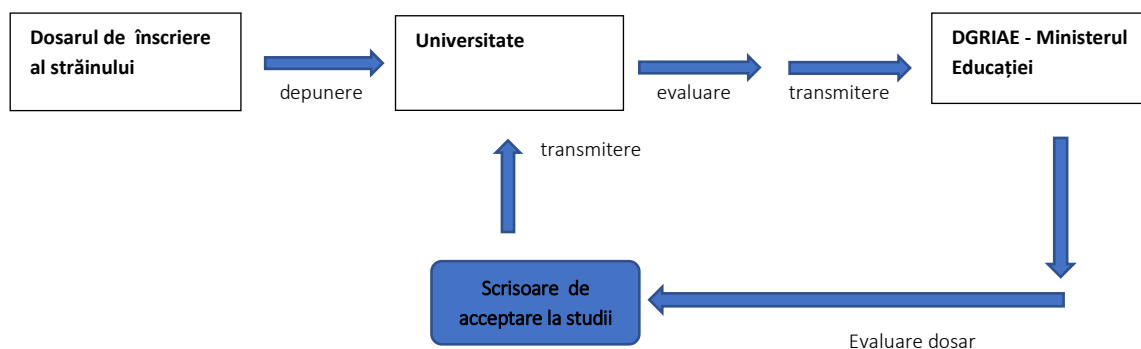
Înscrierea cetățenilor din state terțe cu drept de ședere temporară în România în instituțiile de învățământ superior publice sau private, acreditate/autorizate, în vederea frecventării studiilor de licență, master sau doctorat, se face pe locurile speciale pentru străini, în baza unei scrisori de acceptare la studii eliberate de Ministerul Educației. Înscrierea este condiționată de recunoașterea diplomei de studii care conferă accesul la nivelul respectiv de învățământ.

În cazul membrilor de familie ai cetățenilor români sau ai cetățenilor altor state membre ale Uniunii Europene, înscrierea în învățământul superior se face în urma recunoașterii diplomei de studii necesare de către Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor, pe baza atestatului de recunoaștere eliberat de acesta.

Înscrierea străinilor din state terțe care nu cunosc limba română la programele de studii care se desfășoară în limba română este condiționată de însușirea cunoștințelor de limbă la nivelul B2, în urma absolvirii anului pregătitor. Durata anului pregătitor pentru studii universitare de licență este de 1 an universitar, iar pentru studii universitare de masterat, doctorat și învățământ postuniversitar inclusiv în domeniul sănătate este de cel puțin 6 luni. Cursul pregătitor de învățare a limbii române se organizează de către instituțiile de învățământ superior acreditate nominalizate în Anexa 1 a *Metodologiei de primire la studii și școlarizare a cetățenilor străini în unitățile de învățământ preuniversitar/instituțiile de învățământ superior de stat și particular acreditate, în anul școlar/universitar 2016-2017*.

Dosarul de înscriere la studii de licență, master sau doctorat se depune direct la instituția de învățământ superior pentru care optează candidatul. Dosarul va conține copii și traduceri legalizate ale actelor de studii (inclusiv foi matricole) și ale actelor de identitate și de stare civilă ale candidatului, precum și cererea de eliberare a scrisorii de acceptare la studii completată de candidat. Instituția de învățământ superior evaluează dosarele primite și le transmite Direcției Generale de Relații Internaționale și Afaceri Europene din cadrul Ministerului Educației, alături de lista persoanelor propuse pentru eliberarea scrisorii de acceptare la studii (numărul de dosare transmise trebuie să se încadreze în limita a 10% peste numărul aprobat de ARACIS). În urma analizării dosarului, Ministerul Educației emite scrisoarea de acceptare la studii în limba engleză sau franceză.

Figura 18. Exemplu - înscriere în învățământul superior - străini cu drept de ședere temporară în România (alții decât membrii de familie ai cetățenilor români sau ai cetățenilor altor state membre ale Uniunii Europene)

Cetățenii străini din state terțe cu drept de ședere temporară în România vor frecventa atât anul pregătitor, cât și studiile de licență, masterat sau doctorat cu plata taxei de școlarizare în valută, stabilită conform legislației în vigoare.

ATENȚIE!!

Actele de studii ale cetățenilor străini depuse în vederea înscrierii la studii/ recunoașterii de către autoritățile române trebuie traduse și apostilate sau supralegalizate, conform legislației în vigoare.

Actele de studii ale persoanelor cu o formă de protecție internațională se depun doar în copie și traducere legalizată. În cazul acestora, NU se solicită apostilarea sau supralegalizarea.

Dificultăți întâmpinate de străini

Dificultăți	Consecințe
- Lipsa actelor de studii sau a altor documente (de exemplu, certificate de naștere ș.a.) solicitate pentru înscriere/recunoaștere și imposibilitatea de a fi procurate de către persoanele cu o formă de protecție internațională (acestea, potrivit legii, nu pot contacta autoritățile din țările de origine) și chiar de către unii cetățeni din state terțe (indiferent de tipul șederii), care provin din zone de conflict;	- Îngrădirea accesului la educație (inclusiv al celor care potrivit legii beneficiază de tratament egal cu cetățenii români – persoanele cu protecție internațională și străinii din state terțe cu ședere pe termen lung); - Imposibilitatea determinării nivelului educațional și descurajarea străinilor în privința continuării studiilor și, eventual, a obținerii unei calificări în viitor. - Consecințe negative asupra procesului de integrare socială a străinilor, cu potențial de marginalizare și excluziune socială.
Soluții propuse: - Adoptarea unei metodologii de evaluare a nivelului educațional de către Ministerul Educației	

(măcar în privința studiilor preuniversitare – <i>a se vedea</i> art. 11 din OG 44/2004), în cazul străinilor ce au absolvit studii în țara de origine, dar nu dețin actele și nu și le pot procura nici în original, nici în duplicat; - Flexibilizarea procedurilor pentru străinii din state terțe și persoanele cu o formă de protecție internațională în vederea asigurării egalității de șanse și tratament.	
- Lipsa de informare a unităților școlare/unor structuri instituționale în privința drepturilor de care beneficiază unele categorii de străini (în special, în ceea ce-i privește pe cei care au o formă de protecție internațională sau dețin drept de ședere pe termen lung în România și care, potrivit legii, beneficiază de tratament egal cu cetățenii români). Probleme pot să apară mai ales în cazul în care străinul trece, în timpul perioadei de studii, printr-o modificare de statut (de exemplu, străinii cu ședere temporară obțin dreptul de ședere pe termen lung);	- Îngrădirea accesului la educație al străinilor care potrivit legii beneficiază de tratament egal cu cetățenii români – persoanele cu protecție internațională și străinii din state terțe cu ședere pe termen lung; - Străinii ce beneficiază de tratament egal potrivit legii sunt îndrumați să se înscrie pe locurile speciale cu plata taxelor de școlarizare în valută; - Consecințe negative asupra procesului de integrare socială a străinilor, cu potențial de marginalizare și excluziune socială.
Soluții propuse: - Creșterea gradului de informare a autorităților publice în privința drepturilor de care se bucură diferitele categorii de străini, prin activitățile desfășurate de ONG-uri și alte organizații/instituții cu atribuții în domeniu și, eventual, prin crearea unor rețele instituționale locale, în domeniul integrării străinilor; - Stabilirea unor proceduri clare (la nivelul Ministerului Educației/instituțiilor de învățământ superior) de urmat în cazul schimbărilor de statut ale străinilor și informarea corespunzătoare a acestora.	
- Condiționarea recunoașterii actelor de studii ale străinilor din state terțe de supralegalizarea/apostilarea lor prealabilă Atât apostilarea (care se realizează, de regulă, de ambasada statului de origine în România), cât și supralegalizarea (ce presupune îndeplinirea unor formalități atât în țara de origine, cât și în România) sunt proceduri costisitoare. În plus, supralegalizarea este o procedură de durată, ce presupune contactul cu mai multe instituții și, în consecință, plata mai multor taxe. Probleme mari întâmpină, în mod deosebit, străinii cetățeni ai unor state care nu se află în relații diplomatice cu România și care, prin urmare, nu au reprezentanțe diplomatice pe teritoriul statului român.	- Îngrădirea accesului la educație (inclusiv al celor care potrivit legii beneficiază de tratament egal cu cetățenii români – străinii din state terțe cu ședere pe termen lung); - Procedurile birocratice sunt, adesea, îndelungate și costisitoare, cu efect descurajant asupra străinilor în privința continuării studiilor și, eventual, a obținerii unei calificări în viitor. - Consecințe negative asupra procesului de integrare socială a străinilor, cu potențial de marginalizare și excluziune socială.

Pentru aceștia procedura este mult mai complicată și implică costuri mai mari. Cu dificultăți mari se confruntă și străinii din state terțe ce provin din zone de conflict, care nu se află în posesia tuturor documentelor solicitate pe parcursul procedurii de recunoaștere și pe care nu și le mai pot procura. În plus, pentru aceștia formalitățile de supralegalizare sunt aproape imposibil de îndeplinit.	
Soluții propuse: - Eliminarea cerințelor de supralegalizare în cazuri specifice; - Flexibilizarea procedurilor pentru străinii din state terțe în vederea asigurării egalității de șanse și tratament.	
- Persoanele cu o formă de protecție internațională (și străinii cu ședere pe termen lung) care doresc să se înscrie la studii superioare nu au acces la anul pregătitor de limba română (ce conține inclusiv cursuri de limbaj specializat, în funcție de domeniul de studiu și care, oricum, se frecventează numai cu plata taxei de școlarizare în valută).	- Descurajarea străinilor cu o formă de protecție internațională în privința înscrierii la studii superioare și a străinilor cu ședere pe termen lung (deși au acces la acestea în aceleași condiții ca și cetățenii români); - Consecințe negative asupra procesului de integrare socială a străinilor, cu potențial de marginalizare și excluziune socială.
Soluții propuse: - Acces gratuit al persoanelor cu o formă de protecție (și a străinilor cu ședere pe termen lung) la anul pregătitor organizat de instituțiile de învățământ superior nominalizate.	
- Îngrădirea accesului minorilor străini din state terțe la cursurile de inițiere în limba română, în cazul în care numărul de cursanți este prea mic (de exemplu, sub 8) pentru a se organiza cursul și a justifica plata profesorului, în zonele cu un număr mic de străini.	- Dificultăți de integrare în sistemul de învățământ românesc, crescând riscul de abandon școlar.
Soluții propuse: - Organizarea cursului și cu un număr mai restrâns de cursanți și, eventual, a unor ședințe de pregătire individuală.	
- Dificultăți de integrare în școală a minorilor străini din cauza barierelor culturale sau de limbă și a lipsei de pregătire a profesorilor în	- Crește riscul de abandon școlar; - Dificultățile de integrare în sistemul de învățământ românesc pot, de asemenea, să

lucrul cu migranții.	determine familiile de migranți să-și înscrie copiii la instituții private, cu predare în alte limbi, care desfășoară în România activități de învățământ corespunzătoare unui sistem educațional din altă țară (precum <i>Școala Arabă Tishrin</i> sau <i>Lebanese Modern Progression School</i>). Aceste școli percep taxe de școlarizare și emit diplome, conform sistemului de învățământ al țării respective. Diplomele eliberate de asemenea școli sunt recunoscute în România, în măsura în care școala emitentă este autorizată de statul român.
Soluții propuse: - Instruirea profesorilor în vederea adoptării de practici incluzive în lucrul cu minorii migranți.	

Studii de caz:

1. Ying este cetățean chinez, titular al unui drept de ședere temporară în România în scopul reîntregirii familiei. Este student la Facultatea de Administrare a Afacerilor din cadrul Universității B., înscris pe locurile speciale pentru străini și plătiind taxe de școlarizare în valută. La începutul celui de-al doilea an de studiu, Ying obține dreptul de ședere pe termen lung în România. Consilierul unei organizații neguvernamentale îl informează că, potrivit legii, studenții titulari ai dreptului de ședere pe termen lung nu trebuie să plătească taxe de școlarizare în valută. Ying se adresează Universității B. solicitând scutirea de taxa de școlarizare. Cererea sa este respinsă.

Cerințe:

Este justificată respingerea cererii de către Universitatea B.? Ce prevederi legislative referitoare la accesul la educație se aplică în cazul lui Ying și cum i-ați recomanda să procedeze?

2. Domnul Amir este cetățean sirian, titular al dreptului de ședere pe termen lung în România, cu domiciliul în localitatea N. din județul Constanța. La începutul anului 2013, din cauza războiului din Siria, domnul Amir și-a adus întreaga familie în România: soția, Abir, fiica, Maryam, în vârstă de 19 ani și cei doi fii gemeni, Mohammed și Jehad, în vârstă de 14 ani. Toți sunt titulari ai dreptului de ședere temporară în scopul reîntregirii familiei. Nici fiica și nici fii domnului Amir nu cunosc limba română. Fiica, Maryam, nu are studii pentru că nu a mers deloc la școală în Siria. Fii, Mohammed și Jehad, erau înscriși în clasa a VI-a în Siria și au fost nevoiți să întrerupă școala în următorul an deoarece le lipseau actele necesare pentru a fi înmatriculați. Domnul Amir a făcut toate demersurile necesare pentru a obține din Siria actele de studiu ale celor doi copii, dar școala din localitatea H. în care învățau aceștia a fost distrusă într-un bombardament și este imposibil să intre în posesia actelor necesare. Cei doi copii au început un curs de inițiere în limba română la o școală din Constanța (întrucât în localitatea N. nu se organizau astfel de cursuri), dar au fost nevoiți să-l abandoneze din cauza lipsei banilor pentru transportul între localitatea N. și Constanța.

Cerințe:

a. Analizați situația celor doi fii minori ai domnului Amir, din perspectiva accesului la educație. Ce soluții ați recomanda?

b. Maryam își dorește să obțină o calificare de bucătar, însă, pentru a se înscrie la cursurile de calificare, trebuie să facă dovada că a absolvit învățământul obligatoriu. Ce soluții ați recomanda în cazul ei?

Exemple de bune practici

1. Universitatea Kiron – Berlin, Germania⁸

Universitatea Kiron ("Universitatea Internațională a Refugiaților")⁹ este o organizație fondată în octombrie 2015, în Berlin, ce propune soluții inovatoare, bazate pe tehnologia digitală, pentru a facilita accesul refugiaților (indiferent de locul în care se află aceștia) la educație superioară. Colaborând cu universități de prestigiu (precum Harvard, Cambridge, MIT), Kiron le pune la dispoziție refugiaților, gratuit, cursurile online ale acestor universități, în domenii precum inginerie, IT, administrarea afacerilor sau studii interculturale (MOOCS – *Massive Open Online Courses*). Cursurile sunt certificate ECTS, iar programele sunt recunoscute internațional. Kiron oferă, de asemenea, cursuri speciale de limbă, laptopuri, acces la internet și chiar consiliere psihologică pentru studenții săi. Pentru înscrierea la cursuri, candidatul trebuie să trimită o prezentare conținând datele personale, un test de evaluare a cunoștințelor de limba engleză (este recomandat nivelul B2, dar acesta nu e un impediment în calea admiterii) și dovada statutului de refugiat/protecție subsidiară sau de solicitant de azil (cu toate acestea, este posibilă admiterea persoanelor care nu dețin un document oficial în acest sens, dar care se află/provin din state afectate de conflict, instabilitate politică, dezastru natural sau orice altă situație care le afectează negativ nivelul de trai sau le pune în pericol viața)¹⁰. Candidaților nu li se solicită dovada studiilor anterioare. Kiron oferă un model educațional bazat pe competențe și orientat spre rezultate.

2. Programul de mentorat „Nightengale” – implementat în Austria, Finlanda, Germania, Islanda, Norvegia, Spania, Suedia, Elveția și Uganda¹¹

Programul "Nightengale" a fost implementat inițial de Universitatea Malmo, Suedia, în 1997, propunându-și să sprijine diversitatea etnică și culturală. Ulterior, a fost creată o rețea de universități care au preluat conceptul.

În cadrul programului, un student devine mentorul unui copil cu vârsta de 8 – 12 ani, timp de câteva luni (din octombrie până în mai), urmând să se întâlnească o dată pe săptămână, pentru a desfășura diverse activități. Scopul programului este acela de a le oferi copiilor ce provin din familii aflate în situații de vulnerabilitate, cu risc de marginalizare și excluziune socială, un model pozitiv care să le consolideze stima de sine și să-i inspire în a-și continua studiile. Programul are efecte pozitive și asupra studenților mentori, oferindu-le ocazia să cunoască oameni din medii diferite și crescându-le gradul de înțelegere și empatie.

⁸ <https://kiron.ngo/about/our-vision-and-mission/>

⁹ A se vedea și: <http://edition.cnn.com/2015/11/06/europe/kiron-university-refugees/>,

<https://www.goethe.de/en/kul/wis/20668117.html>,

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/policy/higher-education/doc/inspiring-practices-refugees-access_en.pdf

¹⁰ https://kiron.ngo/wp-content/uploads/2017/04/Kiron_Application_and_Admission.pdf

¹¹ http://nightengalementoring.org/?page_id=2

3. Programul HIPPY (*Home Instruction for Parents and Pre-school Youngsters* – Instruirea la domiciliu a părinților și copiilor preșcolari)¹²

Programul este implementat în 10 state (de exemplu, Austria, Germania, Olanda, SUA, Canada) și s-a dovedit a avea un impact pozitiv asupra dezvoltării copiilor ce provin din medii defavorizate. Programul are în vedere sprijinirea părinților în rolul lor de primi educatori ai copiilor lor (ajutându-i, în același timp, să afle mai multe despre dezvoltarea acestora), prin oferirea de instruire, materiale și pachete educaționale, în conformitate cu un curriculum destinat să consolideze abilitățile cognitive și social-emoționale ale copiilor, precum și dezvoltarea lor fizică. Părinții primesc sprijin constant în cadrul vizitelor de instruire la domiciliu și al întâlnirilor de grup, pe o perioadă de 2 – 3 ani. Cei care realizează vizitele la domiciliu pot fi selectați din comunitate și instruiți, desfășurându-și activitatea sub supravegherea unui coordonator.¹³

Legislație de bază:

Legislație privind regimul străinilor și azilul	Legislație în domeniul educației
• Ordonanța de Urgență nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România • Legea nr. 122/2006 privind azilul în România • Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 122/2006 privind azilul în România • Ordonanța de Guvern nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European • Normele metodologice de aplicare a O.G. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European	• Legea nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare • Metodologia de primire la studii și școlarizare a cetățenilor străini în unitățile de învățământ preuniversitar/instituțiile de învățământ superior de stat și particular acreditate, în anul școlar/universitar 2016-2017 (OMENCS nr. 3855/26.05.2016) • Regulament-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar (OMENCS nr. 5079/ 31 august 2016) • Metodologia privind echivalarea de către inspectoratele școlare județene și Inspectoratul Școlar al Municipiului București a perioadelor de studii efectuate în străinătate (OMECS nr. 5268/2015) • Metodologia de recunoaștere a actelor de studii de nivel licență, master sau postuniversitar eliberate de instituții acreditate de învățământ superior din străinătate (OMENCS nr. 6121/20.12.2016) • Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor și Metodologia de recunoaștere și echivalare a diplomelor, certificatelor și titlurilor științifice, aprobate (OMECS nr. 4022/2008)

Referințe:

¹² <http://hippy-international.org/about-hippy/>

¹³ http://nesetweb.eu/wp-content/uploads/2016/02/AHQ-1-2016-Successful-integration_2016.02.04.FINAL_.pdf

<https://kiron.ngo/about/our-vision-and-mission/>
<http://edition.cnn.com/2015/11/06/europe/kiron-university-refugees/>,
<https://www.goethe.de/en/kul/wis/20668117.html>,
http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/policy/higher-education/doc/inspiring-practices-refugees-access_en.pdf
https://kiron.ngo/wp-content/uploads/2017/04/Kiron_Application_and_Admission.pdf
http://nightingalementoring.org/?page_id=2
<http://hippy-international.org/about-hippy/>
http://nesetweb.eu/wp-content/uploads/2016/02/AHQ-1-2016-Successful-integration_2016.02.04.FINAL_.pdf

Simina Guga, Oana Iacob, Rodica Novac, *Drepturile tale în România. Informații cu privire la drepturile și obligațiile cetățenilor străini în România*, București, 2014

Simina Guga, Oana Iacob, Rodica Novac, *Bun venit în România! Ghid de informare pentru cetățenii din state terțe*, Ediția a III-a, București, 2015

Contacte utile:

Ministerul Educației Naționale - <http://www.edu.ro/>

Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor - <https://new.cnred.edu.ro/cnred/>

Inspectoratele școlare județene și Inspectoratul Școlar al Municipiului București -

<https://www.edu.ro/inspectorate-scolare-judetene>

Instituții de învățământ superior - <https://www.edu.ro/institutii-invatamant-superior>

Acces la piața muncii

[Luciana Lăzărescu]

Cetățenii străini din state terțe și persoanele cu protecție internațională (refugiați și persoane cu protecție subsidiară) pot desfășura activități salarizate în baza unui contract individual de muncă, în conformitate cu prevederile legislației naționale în vigoare, cu sau fără aviz de angajare, în funcție de statutul lor sau scopul șederii în România.

Ei pot desfășura activități și în baza altor forme contractuale, precum contractele de prestări servicii sau contractele de cesiune de drepturi de autor. Ei pot, de asemenea, exercita activități cu caracter ocazional, ca zilieri, în condițiile legii.

Străinii cu ședere legală în România, indiferent de categoria din care fac parte, au dreptul la **asigurări de șomaj, la pensii și alte prestații de asigurări sociale**, în condițiile legilor care reglementează cele două domenii.

Persoanele cu protecție internațională și străinii cu ședere pe termen lung în România au dreptul să exercite profesii libere în aceleași condiții ca și cetățenii români.

Important!

Străinii care dețin o calificare profesională obținută într-un stat din afara UE pot profesa în România numai după recunoașterea calificării profesionale (a diplomei de studii sau a diplomei de calificare obținute în urma absolvirii învățământului profesional) de către autoritățile române.

Străinii cu ședere legală în România pot înființa societăți comerciale în aceleași condiții ca și cetățenii români.

Recunoașterea calificărilor

Calificările profesionale sunt calificările atestate printr-un certificat de competențe, titlu de calificare (inclusiv diplomă de absolvire a școlii profesionale sau postliceale) sau experiență profesională. În România, calificările profesionale obținute de cetățeni din state terțe pe căi formale, **în vederea accesului la piața muncii sau la pregătire profesională**, sunt recunoscute de Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor (CNRED) din cadrul Ministerului Educației Naționale.

Atunci când între programele de calificare profesională din țările de origine și cele din România există diferențe, CNRED poate dispune susținerea unor măsuri compensatorii, adică examene sau probe practice. La stabilirea măsurilor compensatorii, CNRED colaborează cu inspectoratele școlare.

Diplomele de calificare vor fi apostilate pentru studiile finalizate în statele semnatare ale Convenției de la Haga și suprelegalizate pentru celelalte state, cu excepția Republicii Moldova.

Termenul de evaluare a dosarelor este de 30 de zile și se finalizează cu eliberarea unui atestat de recunoaștere a calificărilor.

Atenție!

*În procedura de evaluare intră numai diplomele de calificare sau certificatele emise de instituții de învățământ teoretic sau profesional și postliceal. **Certificatele de calificare emise de furnizori privați de formare profesională nu se recunosc.***

Pentru calificările sau competențele profesionale obținute pe alte căi decât cele formale, evaluarea se face prin centrele de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale, acreditate de Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC). **Evaluarea se poate face doar pentru ocupațiile pentru care există standarde ocupaționale sau standarde de pregătire profesională.**

Încadrarea în muncă

Cetățenii străini din state terțe se pot angaja în România în aceleași condiții ca și cetățenii români, adică fără aviz de angajare, sau pot avea drept de muncă cu condiția obținerii avizului de angajare sau, după caz, detașare.

Străinii care au drept de muncă în România în aceleași condiții ca și cetățenii români

Nu au nevoie de aviz de angajare pentru a lucra următoarele categorii de străini din state terțe:

- Persoanele cu protecție internațională (refugiați și persoane cu protecție subsidiară)
- Străinii cu ședere pe termen lung în România (cu domiciliu în România)
- Membrii de familie ai cetățenilor români și ai cetățenilor UE
- Străinii ce provin din state cu care România a încheiat acorduri ce le conferă acces liber pe piața muncii
- Posesorii permisului de ședere pentru studii (cu contracte de **maxim 4 ore** pe zi)
- Străinii care desfășoară temporar în România activități didactice, științifice sau alte categorii de activități specifice solicitate de organe ale administrației publice
- Străinii numiți la conducerea unei filiale aflate pe teritoriul României, a unei companii cu sediul în străinătate
- Străinii cu drept de ședere în scop de muncă **pentru contractul de muncă cu timp parțial încheiat cu alt angajator** decât cel care a solicitat avizul de angajare.

Au de asemenea drept de muncă fără aviz de angajare:

- Solicitanții de azil, la 3 luni de la începerea procedurii de azil, dacă aceasta nu a fost soluționată
- Străinii cu statut de tolerat
- Victimele traficului de persoane

Acestor ultime categorii de străini documentele li se prelungesc lunar (solicitanții de azil) și la 6 luni (tolerații) și din acest motiv pot fi angajați numai cu contracte de muncă pe perioadă determinată.

Important!

*Pe permisele de ședere ale străinilor care au **drept de muncă fără aviz de angajare** este specificat **“Drept de muncă”**.*

Condiții de muncă

Străinii care au drept de muncă în aceleași condiții ca și cetățenii români vor încheia contractele individuale de muncă conform prevederilor Codului Muncii. Condițiile de muncă aplicabile sunt cele minime prevăzute de legislația în vigoare. În cazul lor, limita salarială minimă este salariul minim brut pe țară în vigoare la data încheierii contractului de muncă.

În ceea ce privește străinii din state terțe care au drept de muncă în aceleași condiții ca și cetățenii români (fără aviz de angajare), există o singură prevedere restrictivă legată de norma de lucru, care se aplică numai străinilor cu permis de ședere temporară în scop de studii. Aceștia au dreptul să lucreze în România maxim 4 ore/zi¹⁴.

Străinii care au drept de muncă condiționat de obținerea avizelor

Anumite categorii de străini din state terțe pot lucra în România numai pe baza **avizului de angajare** sau a **avizului de detașare**.

Avizul de angajare este documentul eliberat de Inspectoratul General pentru Imigrări, care atestă dreptul unui angajator de a încadra în muncă un străin pe o anumită funcție¹⁵. Avizul de angajare se eliberează, contra cost, angajatorului.

Pentru anumite profesii, eliberarea avizului de angajare este condiționată de atestatul de recunoaștere a diplomei de studii sau a calificării profesionale. **În cazul profesiilor reglementate (ex. medic, farmacist etc.), este necesar documentul de autorizare a dreptului de practică.**

Atenție!

Este posibil ca dreptul străinului de a exercita anumite profesii să fie condiționat sau restricționat de prevederile legislației speciale în vigoare (de exemplu, în cazul medicilor, farmaciștilor, arhitecților, avocaților ș.a.). Pentru profesiile reglementate trebuie consultată legislația specială.

Au nevoie de aviz de angajare pentru a lucra în România:

- Toate categoriile de străini din state terțe care vin pentru muncă (**lucrători migranți**): înalt calificați (posesori ai Cărții Albastre), permanenți, sezonieri, transfrontalieri (posesori ai permisului unic) etc.
- Membrii de familie ai cetățenilor din state terțe (posesori ai permisului de ședere temporară pentru reîntregirea familiei).

¹⁴ Ordonanța nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României art. 3 (2) g) și (3).

¹⁵ OG nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative privind regimul străinilor în România, art. 2, alin. (1), lit. c), modificată prin OUG nr. 25/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul străinilor. Obținerea avizului de angajare este detaliată în art. 4 – 8 ale OG nr. 25/2014.

Tabel 6. Tipuri de lucrători migranți și permisele acestora de ședere temporară

Tipuri de lucrători migranți/Tipuri de permise de ședere temporară		
Tipuri de lucrători migranți	Permis de ședere	Valabilitate
Înalt calificați străinul încadrat în muncă pe teritoriul României pe un loc de muncă înalt calificat, care necesita calificări profesionale superioare, cu contract individual de muncă cu normă întreagă, pe durată nedeterminată sau determinată, de cel puțin un an, încheiat cu un angajator în baza avizului de angajare.	Carte Albastră = permis de ședere temporară în scop de muncă pentru lucrători înalt calificați	Minim 1 an
Permanenți străinul încadrat în muncă pe teritoriul României cu contract individual de muncă cu normă întreagă, pe durată nedeterminată sau determinată, încheiat cu un angajator în baza avizului de angajare.	Permis unic (ședere și muncă) = permis de ședere temporară în scop de muncă	1 an
Sezonieri străinul care își menține reședința principală într-un stat terț, dar locuiește legal și temporar pe teritoriul României, fiind încadrat în muncă cu contract individual de muncă pe durată determinată, încheiat cu un angajator în baza avizului de angajare, pentru a presta o activitate care se desfășoară în funcție de succesiunea anotimpurilor.	Permis unic (ședere și muncă) = permis de ședere temporară pentru muncă sezonieră	6 luni
Transfrontalieri străinul, cetățean al unui stat ce are frontieră comună cu România și care locuiește în zona de frontieră a statului respectiv, încadrat în muncă într-o localitate de frontieră de pe teritoriul României cu contract individual de muncă cu normă întreagă, pe durată nedeterminată sau determinată, încheiat cu un angajator în baza avizului de	Permis unic (ședere și muncă) = Permis de ședere temporară pentru lucrător transfrontalier	1 an

angajare.		
Stagiari străinul încadrat în muncă pe teritoriul României în baza avizului de angajare, pentru efectuarea unui stagiu cu durată determinată în scopul obținerii unei calificări profesionale sau îmbunătățirii pregătirii profesionale, precum și al îmbunătățirii cunoștințelor lingvistice și culturale	Permis unic (ședere și muncă) = Pemis de ședere temporară pentru lucrător stagiar	Maxim 1 an
Detașați străinul calificat, detașat temporar de la întreprinderea stabilită într-o țară terță la care este și rămâne angajat cu contract de muncă valabil, la un beneficiar al prestării de servicii care aparține acelei întreprinderi sau aceluiași grup de întreprinderi cu întreprinderea de la care se face detașarea ori cu care întreprinderea a încheiat un contract care presupune detașarea unui angajat al acesteia pe teritoriul României.	Pemis de ședere temporară în scop de detașare	Maxim 1 an

În cazul lucrătorilor sezonieri, în situația în care angajatorul va asigura cazarea, acest lucru se specifică în avizul de angajare. Chiria aferentă va fi rezonabilă raportat la nivelul salariului și nu se va reține automat din salariu. Nerespectarea de către angajatori a obligației de a asigura cazarea străinilor constituie contravenție și se sancționează cu amendă¹⁶.

Avizul de detașare este documentul eliberat de către Inspectoratul General pentru Imigrări, care atestă dreptul unui angajator, denumit beneficiar de prestări servicii, de a primi la muncă pe teritoriul României un străin pe o anumită funcție¹⁷.

Au nevoie de aviz de detașare:

- Cetățenii străini detașați pe teritoriul României de un angajator, persoană juridică cu sediul în străinătate, la un alt angajator sau la o filială/sucursală cu sediul în România.

¹⁶ OG 25/2016 pentru modificarea și completarea OG. 25/2014.

¹⁷ OG nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative privind regimul străinilor în România, art. 2, alin. (1), lit. d), OUG nr. 25/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul străinilor

Salariile lucrătorilor migranți în România

Deși din punctul de vedere al relațiilor de muncă Legea nr. 53/2003 cu modificările și completările ulterioare (Codul Muncii) se aplică în egală măsură străinilor, există câteva restricții impuse de legislația specială (OUG nr. 194/2002 privind regimul străinilor), referitoare la salarizarea acestora.

Astfel, străinii care au drept de ședere în România în scop de muncă au un alt regim salarial minim decât salariul minim brut pe economie, impus de Codul Muncii.

Atenție!

Pentru lucrătorii migranți salariul stabilit prin contractul individual de muncă cu normă întreagă pe care l-au încheiat cu angajatorul trebuie să fie la nivelul salariului mediu brut.

Lucrătorii înalt calificați (posesori ai Cărții Albastre) au dreptul la un salariu echivalent cu cel puțin de 4 ori salariul mediu brut pe țară¹.

Excepție de la limita salarială minimă prevăzută în OUG 194/2002 cu modificările și completările ulterioare se aplică doar lucrătorilor migranți angajați în sistemul bugetar și plătiți din fonduri publice.

Imagine 7. Qatar: Lucrători migranți pe "Bank Street," în centrul orașului Doha, de unde mulți trimit bani familiilor din țările de origine. © 2011 Sam Tarling

Sursa: <https://www.hrw.org/news/2015/02/05/qatar-can-still-take-lead-migrant-worker-changes>

Imagine 8. Migrant workers from Bangladesh share a room at an apartment shared by other migrant workers in Abu Dhabi Photograph: Sergey Ponomarev/New York Times / Redux / eyevine

Sursa: <https://www.theguardian.com/world/2014/nov/29/un-investigation-claims-human-rights-abuse-migrant-workers-uae>

Exercițiu 1:

Akram a terminat facultatea de medicină și rezidențiatul în România. Este încă pe viză de studii, dar acum este medic cardiolog și dorește să rămână pentru a practica aici, mai ales pentru că știe că în România este deficit de medici.

Instrucțiuni:

- Ce fel de profesie este medicina în România?
- Ce legislație i se aplică lui Akram pentru obținerea dreptului de liberă practică?

Exercițiu 2:

Hassan este lucrător migrant angajat în industria textilă. A ajuns în România de peste 2 luni, iar dreptul de ședere în scop de muncă i-a fost eliberat pe baza avizului de angajare, obținut de angajator. La negocierea contractului, lui Hassan i s-a promis salariul mediu pe economie, adică 3.131 lei brut, așa cum este scris și pe contract. La primul salariu, Hassan a primit mai puțin decât salariul convenit, iar a doua lună s-a întâmplat la fel. Întrebat de ce, angajatorul i-a spus că trebuie să-și recupereze banii plătiți pentru avizul de angajare al lui Hassan.

Întrebări:

- Considerați că este legal ce face angajatorul? Argumentați.
- Ce opțiuni are Hassan?

Exercițiu 3:

Amal este lucrătoare sezonieră în agricultură într-o zonă izolată din Moldova. Salariul de pe contractul de muncă este la nivelul salariului mediu brut. Angajatorul îi oferă cazare colectivă și masă, dar îi oprește din salariu banii pentru cele 2 servicii, astfel încât în realitate Amal primește în mână mai puțin decât salariul minim.

Instrucțiuni :

- a. Comentați reținerile din salariul lui Amal practicate de angajator.
- b. Care este baza legală?

Dificultăți întâmpinate de străini la accesul pe piața muncii

Dificultățile de care se lovesc străinii în accesul la piața muncii țin de mai multe niveluri: 1) lipsa de informare/informarea insuficientă a angajaților autorităților publice, 2) proceduri și practici instituționale deficitare, 3) necorelarea legislației generale pe anumite domenii cu cea specifică migrației și azilului. Pe aceasta din urmă nu vom insista, deoarece intră în atribuțiile autorităților centrale. O parte dintre problemele de care se lovesc străinii la angajare sau ulterior acestea sunt întâlnite și la alte categorii de populație, și fiind specifice grupurilor expuse riscului de marginalizare socială, este important să le trecem în revistă. În tabelul următor am expus pe scurt problemele, efectele acestora și soluțiile propuse. De menționat că, în cazul străinilor din state terțe ignorarea unora dintre aceste probleme poate avea consecințe care merg până la pierderea dreptului de ședere în România.

Tabel 7. Dificultăți întâmpinate de străini la accesul pe piața muncii

Dificultăți	Consecințe
Lipsa actelor de studii și/sau calificări profesionale pentru străinii din state terțe și mai ales pentru persoanele cu protecție internațională (refugiați și persoane cu protecție subsidiară). Acestora din urmă le este interzis să contacteze autoritățile din țările de origine.	Angajarea în posturi necalificate. Imposibilitatea înscrierii la cursuri de calificare. Munca în sectorul informal. Marginalizare socială și sărăcie.
Soluție: elaborarea unei metodologii de echivalare a studiilor pentru străinii cu protecție internațională care nu dețin documente din țara de origine privind educația.	
AJOFM nu oferă oportunități reale de angajare străinilor care se află în evidențele agențiilor, datorită faptului că serviciile nu sunt adaptate nevoilor acestora, iar traseul este birocratic.	Perioade lungi de șomaj, fără ca persoanele să beneficieze de indemnizație de șomaj. Munca în sectorul informal. Pierderea dreptului de ședere pentru străinii veniți în scop de muncă, după o anumită perioadă (90 zile).
Soluție: adaptarea serviciilor agențiilor la nevoile beneficiarilor din categoriile vulnerabile, care pot avea dificultăți de scriere/citire/comunicare. Desemnarea, în aceste cazuri, a unor angajați care să explice și îndrume persoana pe durata procesului de căutare a unui loc de muncă. Recrutarea personalului bilingv în AJOFM/ALOFM.	
Confuzii între diferite categorii de străini din	Restrângerea sau încălcarea exercitării dreptului

partea autorităților și angajatorilor (ex. între cei care au nevoie și cei care nu au nevoie de avize de angajare).	la muncă.
Soluție: Informarea periodică a autorităților publice pe aspecte legate de azil și migrație. Crearea unor rețele funcționale locale, formate din persoane cheie de la nivelul instituțiilor cu responsabilități în integrarea străinilor, care să acționeze ca resurse în domeniu pentru alți angajați din propriile instituții.	
Străinii cu ședere în scop de muncă trebuie să dovedească că primesc echivalentul salariului mediu brut pentru contractul de muncă cu normă întreagă, altfel dreptul de ședere nu li se prelungește. În această situație sunt și lucrătorii sezonieri. Lucrătorii înalt calificați au dreptul la un salariu la nivelul a 4 salarii medii brute.	Restrângerea accesului pe piața muncii din România a lucrătorilor migranți slab calificați și sezonieri. Abuzuri din partea angajatorilor, care plătesc salarii mai mici fiind siguri că lucrătorul migrant nu va reclama situația.
Soluție: Eliminarea prevederilor restrictive legate de nivelul salariului și alinierea la instrucțiunile directivelor privind lucrătorii migranți și înalt calificați.	
Angajații nu au posibilitatea să verifice în REVISAL situația contractului lor de muncă, așa cum se întâmplă cu asigurații în sistemul de sănătate, de exemplu.	Contractele individuale de muncă pot fi încheiate abuziv de către angajator sau modificate fără notificarea angajatului. Pentru străinii cu drept de ședere în scop de muncă, acest lucru poate atrage expulzarea, datorită neîndeplinirii condițiilor de prelungire a dreptului de ședere și/sau a situației de ilegalitate involuntară în care se află. Din acest motiv, foarte puțini străini se vor adresa ITM, de frică că vor fi referiți Inspectoratului General pentru Imigrări.
Soluție: Crearea unei modalități de interogare a REVISAL pe baza CNP, similară celei folosite pentru a vedea dacă o persoană este asigurată în sistemul de sănătate.	

Sistemul instituțional. Rolul autorităților locale

La nivel central, **Ministerul Muncii și Justiției Sociale** are în subordine mai multe instituții și agenții cu responsabilități legate de muncă: **Inspekția Muncii**, **Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM)**, **Agencia Națională pentru Plăți și Inspekție Socială (ANPIS)**.

Dintre instituțiile din subordinea Ministerul Muncii și Justiției Sociale, **ANOFM și agențiilor locale** li s-a acordat o importanță deosebită în legislația privind azilul și migrația, datorită rolului pe care ar trebui să îl aibă, de facilitator al accesului pe piața muncii. „Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă dispune măsurile necesare pentru adaptarea serviciilor oferite la nevoile specifice beneficiarilor programelor de integrare.”¹⁸

¹⁸ OG nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor, art. 5, alin. (2)

În prezent toate persoanele cu protecție internațională înscrise în programul de integrare trebuie să se înregistreze la **ALOFM**, respectiv **AJOFM**, ca persoane aflate în căutarea unui loc de muncă. În practică, nu avem cunoștință de vreo persoană din această categorie care să-și fi găsit un loc de muncă prin intermediul agențiilor.

Serviciile oferite de agenții sunt standardizate, presupun cunoașterea limbii române de către persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă și sunt relativ inflexibile raportat la nevoile diverse ale beneficiarilor. Prin urmare, rolul de a orienta persoana aflată în căutarea unui loc de muncă spre soluții viabile pentru situația în care se află, care presupune timp pentru cunoașterea situației beneficiarului și capacitatea de a comunica cu persoane din medii și culturi diverse, nu este în general îndeplinit.

În plus, **ALOFM/AJOFM** este instituția responsabilă cu primirea dosarului și acordarea indemnizației de șomaj pentru persoanele care și-au pierdut locul de muncă din motive neimputabile lor. În cazul lucrătorilor migranți șomeri, dreptul acestora de ședere nu poate excede perioada pentru care beneficiază de indemnizație de șomaj sau 90 de zile de la încetarea raporturilor de muncă pentru șomerii neindemnizați. În această perioadă găsirea unui loc de muncă pentru cea de-a doua categorie este esențială, altfel își pierd dreptul de ședere. Serviciile **ALOFM** nu sunt adaptate nevoilor străinilor, posibilităților de comunicare ale acestora și capacității lor de înțelegere a sistemului instituțional românesc. În cele mai multe cazuri interacțiunile străinilor cu personalul **ALOFM** se limitează la înregistrare și eliberarea unei adeverințe necesare pentru obținerea ajutorului nerambursabil, oferit de stat pe perioada participării la programul guvernamental de integrare.

Inspectoratele Teritoriale de Muncă (ITM) au rolul de a identifica și sancționa situațiile de muncă informală și ilegalitățile privind angajarea străinilor în România, în colaborare cu IGI. ITM constată contravențiile și sancționează angajatorul (sau beneficiarul de prestări servicii, în cazul lucrătorilor detașați) în următoarele cazuri:

- dacă a angajat străini fără aviz de angajare, dacă aceștia aveau drept de muncă cu aviz de angajare,
- dacă nu îndeplinește obligația de comunicare către ITM a listei lucrătorilor detașați,
- dacă nu păstrează avizul de angajare și o copie a permisului de ședere a străinului (OG. 25/2016).

În plus, ITM are și obligația să informeze străinii depistați desfășurând activități de muncă fără a avea drept de muncă în scris, în limba română și engleză, despre drepturile pe care le au în legătură cu recuperarea remunerațiilor restante datorate de către angajator, înainte de executarea unei eventuale obligații de returnare¹⁹. Interacțiunile ITM cu străinii din state terțe sunt limitate tocmai datorită asocierii instituției cu organismele de control.

În prezent, angajații nu își pot verifica statutul pe piața muncii independent de angajator sau de Inspectoratul Teritorial de Muncă. Pentru a diminua efectele abuzurilor din partea angajatorilor, care, în unele situații au modificat condițiile de muncă sau chiar au încetat contractile de muncă fără informarea străinilor sau a IGI, ITM eliberează, la cerere, adeverințe cu extrase din Revisal, care atestă dacă străinul mai figurează ca angajat și condițiile de muncă.

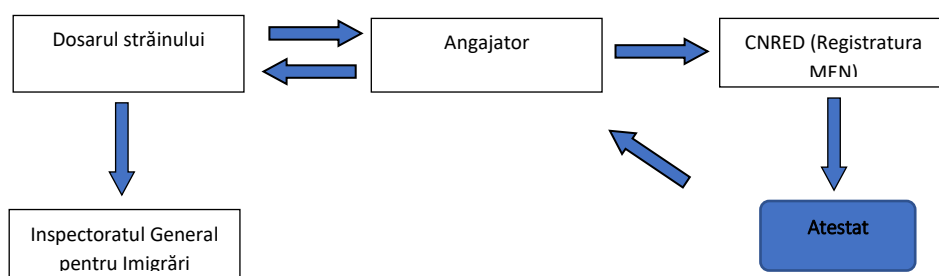
Casa Națională de Pensii Publice este instituția publică autonomă care stabilește pensiile și alte drepturi de asigurări sociale pentru asigurați, reglementate prin lege. O parte dintre aceste drepturi sunt acordate de

¹⁹ OG 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României și pentru modificarea și completarea unor acte normative privind regimul străinilor în România, art. 37³ alin. (3)

angajator (ex. ajutorul de deces în cazul unui angajat sau membru al familiei acestuia), altă parte prin casele teritoriale de pensii.

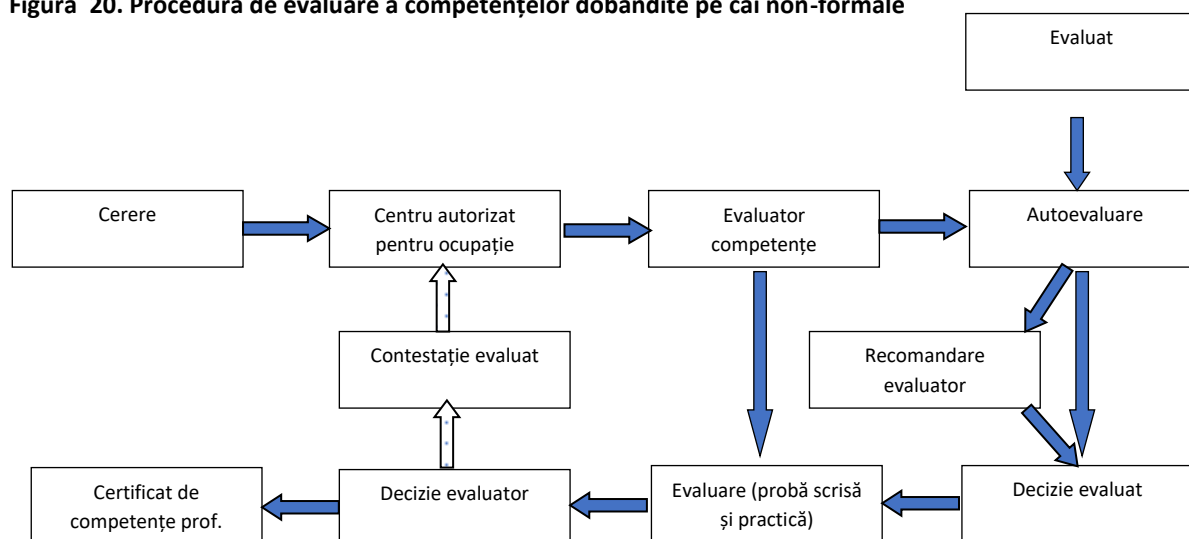
Instituțiile implicate în recunoașterea diplomelor de studii și calificărilor profesionale pentru accesul la piața muncii sunt Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor (CNRED) și Direcția Generală Relații Internaționale și Afaceri Europene, din cadrul Ministerului Educației Naționale. Procedura privind recunoașterea diplomelor de studii este detaliată la capitolul Educație. Pentru recunoașterea diplomelor de calificare profesională în vederea accesului pe piața muncii, instituția responsabilă este Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor (CNRED). După analiza dosarului, CNRED eliberează atestatul de recunoaștere a calificării profesionale.

Figura 19. Procedura de recunoaștere a diplomelor de calificare pentru angajare. Străini cu aviz de angajare

Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) din cadrul MEN coordonează evaluarea competențelor obținute pe alte căi decât cele formale. Evaluarea se face prin centrele de evaluare și certificare a competențelor obținute pe alte căi decât cele formale, autorizate de ANC pentru anumite ocupații.

Figura 20. Procedura de evaluare a competențelor dobândite pe căi non-formale

Important!

Pentru a estima corect impactul imigrației pe piața muncii din România autoritățile implicate trebuie să mențină înregistrări adecvate ale străinilor pe care i-au luat în evidență, în funcție de criterii cum sunt: țară de origine, statut (refugiat, protecție subsidiară, RTT), CNP. Aceste date sunt cerute și de către Comisia Europeană, prin raportările periodice pe care România le face către EUROSTAT.

Legislație de bază

Tabel 8. Legislație specifică și generală în domeniul accesului la piața muncii

Legislație specifică migrației și azilului	Legislație generală în domeniul muncii
• Ordonanța de Guvern nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României • Ordonanța de Urgență nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România • Legea nr. 122/2006 privind azilul în România • Ordonanța de Guvern nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European • Normele Metodologice de aplicare a O.G. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European	• Legea nr. 53/2003 Codul Muncii • Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale • Legea nr. 300/2004 privind autorizarea persoanelor fizice și a asociațiilor familiale care desfășoară activități economice în mod independent • OUG nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu modificările ulterioare • Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice • Legea nr. 76 / 2002 privind sistemul asigurarilor pentru somaj și stimularea ocupării forței de muncă • Norme Metodologice din 20 februarie 2002 de aplicare a Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă • OMECT nr. 4022/2008 privind Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor și Metodologia de recunoaștere și echivalare a diplomelor, certificatelor și titlurilor științifice • Ordin nr. 468/2004 pentru aprobarea Procedurii de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale.

Exemple de bune practici

1. Luxemburg: Agenția Națională pentru Ocupare (ADEM) – Panelul pentru consiliere ocupațională și reorientare

În 2015, 21 de aplicanți pentru protecție internațională s-au înregistrat la ADEM. Dintre aceste persoane, 8 au încheiat contracte de ucenicie în cadrul unor cursuri care au condus în final la obținerea unor certificate de competențe profesionale (CCP - certificat de capacité professionnelle). Certificatele au fost obținute ca urmare a validării experienței anterioare sau a

unui certificat de deprinderi profesionale/diplome (DAP - diplôme d'aptitude professionnelle) deja existente. Ocupațiile pentru care au fost emise certificatele sunt: electrician, chelner, zugrav, grădinar.

Sursa: Migration vers l'emploi. Employers: everything you want to know about third-country nationals, p. 41

2. Norvegia: Hotelurile Scandic

Lanțul de hoteluri Scandic operează în Scandinavia, Germania și Belgia. Recent, Hotelurile Scandic au pregătit bucătari dintre migranții vorbitori de limba arabă. Prioritate au avut bucătăriile cu cel puțin un angajat vorbitor de araba sau cu un angajat vorbitor de araba în hotelul respectiv.

Migranții sunt pregătiți în bucătăriile acestor hoteluri pentru 10 zile, după care primesc un document care le atestă deprinderile. Cu acest document pot fi angajați de orice companie, chiar dacă nu vorbesc limba. După angajare, cursul de limbă poate fi inclus în planul de dezvoltare a angajatului.

3. Suedia: Proiectul Step-in

În 2007 s-a introdus o schemă pentru migranți numită Step-in, care presupune plasarea migranților în posturi din sectorul public sau privat, subvenționate de stat, care combină experiența muncii part-time cu învățarea limbii. Schema este parte a programului Swedish Tuition for Immigrants, susținută de municipalități.

În cadrul acesteia, angajatorii primesc, pe o perioadă care variază între 6 și 24 luni, subvenții de 80% din costurile salariale ale migranților. Salariile sunt stabilite prin contracte colective de muncă pentru ramurile respective.

O evaluare a schemei a arătat faptul că în aproximativ jumătate dintre cazuri, locurile de muncă subvenționate s-au transformat în locuri de muncă permanente pentru migranții incluși în schemă.

Surse:

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578956/IPOL_STU\(2016\)578956_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578956/IPOL_STU(2016)578956_EN.pdf)
<http://www.oecd.org/sweden/41706122.pdf>

4. **SUA:** Programul Integrat al Statului Washington de Educație de Bază și Vocațională oferă peste 140 de programe finalizate cu certificare formală vocațională sau educațională, oferite prin colegii locale sau tehnice. Aceste cursuri oferă simultan lecții de engleză și pregătire vocațională sau educație de bază, pentru a economisi timpul necesar străinilor să dobândească atât un nivel satisfăcător de cunoaștere a limbii engleze, cât și deprinderi și o calificare formală pentru accesul rapid pe piața muncii. Programul este adaptat nevoilor migranților, în sensul că oferă stimulente financiare pentru participarea part-time, decontează cheltuielile de transport și oferă facilități pentru îngrijirea copiilor. Rezultatele pentru migranții care participă la astfel de programe sunt mult mai bune decât cele ale migranților care frecventează numai cursuri de limba engleză.

Sursa: Margie Mc Hugh, A. E. Challinor (2011) Improving Immigrants' Employment Prospects through Work-focused Language Instruction, Migration Policy Institute – www.migrationpolicy.org

5. **Bulgaria:** Abordarea integrată la nivel local – autoritatea locală din Kavarna.

La nivelul autorității locale funcționează un department special pentru integrarea grupurilor minoritare (Departamentul pentru Integrare). Acest department sprijină minoritățile în domenii diverse, cum sunt: munca, educația, sănătatea, locuirea. În privința accesului la piața muncii, beneficiarii sunt sprijiniți la completarea documentelor, depunerea aplicațiilor pentru diverse posturi, legătura cu agențiile de ocupare. Departamentul derulează de asemenea proiectul *De la asistență socială la angajare*, finanțat prin programul național pentru muncă al Ministerului Muncii și Politicilor Sociale, care urmărește să stimuleze șomerii pe termen lung să-și găsească locuri de muncă.

Factorii de succes s-au dovedit a fi plasarea beneficiarilor în posturi apropiate de meseriile tradiționale (ex. în cazul populației roma construcții, artizanat, îngrijire etc.) și angajarea acestora de către autoritatea locală. În privința educației, departamentul derulează un proiect de educație interetnică, prin care pregătește personalul din școli să lucreze cu copiii din rândul minorităților. Există lucrători angajați în educație cu origini etnice diferite, al căror rol este să sprijine copiii să meargă la școală și în același timp să lucreze cu părinții. Un alt proiect urmărește îmbunătățirea nivelului de educație al persoanelor fără studii. În domeniul sănătății, Departamentul de integrare pregătește îngrijitori din rândul minorităților pentru persoane cu dizabilități. În sfârșit, autoritatea locală oferă locuințe și sprijin pentru îmbunătățire infrastructurii în zonele locuite de minorități (electricitate, canalizare, alimentare cu gaz, grădinițe etc.). Pentru familiile care doresc să-și construiască sau să-și extindă locuințele, autoritatea locală oferă planificare gratuită.

Sursa: <http://www.tavinstitute.org/wp-content/uploads/2013/04/Good-Practices-in-Social-Inclusion-through-Employment-Final-Research-Paper.pdf>

Recomandări:

- combinarea cursurilor de limbă cu activități orientate spre integrarea pe piața muncii (job-cluburi, interviuri, voluntariat, ucenicie, internshipuri etc.);
- înființarea unor centre speciale pentru evaluarea practică și recunoașterea deprinderilor migrantilor, cât mai repede după sosire (metode alternative de evaluare pentru cei fără documente);
- eliminarea barierelor în accesul la cursuri vocaționale;
- scăderea taxelor și contribuțiilor sociale pentru muncitorii cu venituri foarte mici;
- implicarea agențiilor de plasare private în angajarea migrantilor;
- simplificarea procedurilor de autorizare pentru profesiile liberale.

Contacte utile:

Ministerul Muncii și Justiției Sociale - <http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/>

Inspekția Muncii - <https://www.inspectiamuncii.ro/>

Inspectoratele teritoriale de Muncă - <https://www.inspectiamuncii.ro/contact>

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) - <http://www.anofm.ro/>

Agenciale locale pentru ocuparea forței de muncă - <http://www.anofm.ro/site-uri-ajofm>

Autoritatea Națională pentru Calificări - <http://www.anc.edu.ro/>

Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor - <https://new.cnred.edu.ro/cnred/>

Referințe:

1. Konle-Seidl, R., Bolits, G (2016) Labour market integration of refugees: strategies and good practices. Directorate General for Internal Policies, Policy Department A: Economic and Scientific Policy. Accesat la 19.04.2017
[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578956/IPOL_STU\(2016\)578956_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578956/IPOL_STU(2016)578956_EN.pdf)
2. Migration vers l'emploi. Employers: everything you want to know about third-country nationals
http://imslux.lu/assets/publication/30/Migration_vers_L_emploi_EN.pdf
3. [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578956/IPOL_STU\(2016\)578956_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/578956/IPOL_STU(2016)578956_EN.pdf)
4. <http://www.oecd.org/sweden/41706122.pdf>.
5. <http://www.pwc.ro/ro/tax-legal/alerts/foreign-nationals-right-work-residence.html>
6. The Protection Project at the Johns Hopkins University, Paul H. Nitze School of Advanced International Studies (2013) 100 best practices in the protection of migrant workers. Disponibil online <http://www.protectionproject.org/wp-content/uploads/2013/11/100-Best-Practices-in-the-Protection-of-Migrant-Workers.pdf> Accesat la 19.04.2017

Asistență socială și locuințe sociale

[Simina Guga, Rodica Novac]

Drepturile străinilor și ale persoanelor cu protecție internațională în România

Cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională în România au dreptul să primească servicii și beneficii de asistență socială, în aceleași condiții ca și cetățenii români, în conformitate cu prevederile legislației naționale în vigoare.

În paralel, cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională pot beneficia, la cerere, de servicii de informare și consiliere pentru cunoașterea drepturilor și obligațiilor, precum și de sprijin pentru accesarea serviciilor publice, din partea personalului specializat din partea Inspectoratului General pentru Imigrări și al organizațiilor ne-guvernamentale.

Persoanele cu protecție internațională pot solicita cazarea în Centrele Regionale de Cazare și Proceduri pentru Solicitanții de Azil aflate în subordinea Inspectoratului General pentru Imigrări. Cazarea în aceste centre se face contra cost, doar în limita locurilor disponibile.

Serviciile de asistență socială

Principalele servicii de asistență socială accesate de cetățenii străini și de beneficiarii protecției internaționale în România constau în:

- Cazarea minorilor neînsoțiți și a copiilor separați temporar de familii în centre de plasament, centre de plasare a copiilor în regim de urgență etc.;
- Cazarea vârstnicilor în centre pentru persoane vârstnice;
- Cazarea familiilor monoparentale precum și a persoanelor și familiilor aflate în situații de vulnerabilitate în centre maternale, adăposturi etc.;
- Servicii de consiliere, reabilitare, consiliere socială și psihologică etc.;
- Servicii pentru copii și adulți cu handicap.

În cazul minorilor neînsoțiți, aceștia beneficiază de aceeași protecție oferită, în condițiile legii, minorilor români aflați în dificultate²⁰. Odată înregistrați de către Inspectoratul General pentru Imigrări, se va solicita către autoritatea competentă pentru protecția copilului numirea în regim de urgență a unui reprezentant legal al acestora, care va media relația minorului cu autoritățile publice locale.

Beneficiile de asistență socială

Principalele beneficii de asistență socială accesate de cetățenii străini și beneficiarii protecției internaționale în România constau în:

- alocația de stat pentru copii;
- venitul minim garantat;
- ajutorul de urgență;

²⁰ Legea nr. 122/2006 privind azilul în România – Art. 20, alin. 2.

- indemnizația pentru creșterea copilului;
- alocația pentru persoanele cu handicap și indemnizația pentru întreținere;
- ajutorul pentru susținerea familiei;
- ajutoare în bunuri;
- burse sociale.

Ajutorul nerambursabil pentru persoanele cu protecție internațională

Persoanele cu protecție internațională în România care sunt înscrise în programul de integrare beneficiază, la cerere, de un ajutor nerambursabil, oferit din bugetul de stat pentru o perioadă de 6 luni, cu posibilitatea de prelungire până la 12 luni. Condiția pentru obținerea acestui ajutor este ca solicitantul să participe cu regularitate la cursurile de limba română și activitățile organizate în cadrul programului de integrare.

Serviciile de stare civilă

În afară de serviciile și beneficiile sociale și de ajutorul nerambursabil, cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională accesează serviciile de stare civilă din România, în vederea înregistrării nașterilor, căsătoriilor și deceselor.

În raport cu Serviciul de Stare Civilă, aceștia au următoarele drepturi:

- obținerea unui certificat de naștere eliberat de autoritățile române pentru copiii născuți pe teritoriul României, fără menționarea CNP-ului pe certificatul de naștere. CNP-ul va fi alocat copilului ulterior de către Inspectoratul General pentru Imigrări și se va regăsi pe permisul de ședere al acestuia;
- Obținerea unui certificat de deces, pentru persoanele decedate pe teritoriul României;
- Înregistrarea și oficierea căsătoriei în România și obținerea unui certificat de căsătorie românesc pe care nu este trecut CNP-ul în dreptul cetățeanului străin sau al persoanei beneficiare de protecție internațională.

ATENȚIE!!

În raport cu serviciile de stare civilă, beneficiarii de protecție internațională au aceleași drepturi ca și cetățenii români și ca celelalte categorii de cetățeni străini, chiar și în lipsa unor acte (ex. pașapoarte naționale, certificate de naștere, certificate de celibat, supralegalizări ale unor documente etc.) pe care aceștia nu au dreptul de a le solicita instituțiilor din țara de origine sau misiunilor diplomatice ale țării de origine.

Documente solicitate în vederea obținerii serviciilor și beneficiilor de asistență socială și a serviciilor de stare civilă

În procesul de accesare a serviciilor și beneficiilor de asistență socială sau a serviciilor de stare civilă, persoanelor cu protecție internațională le este interzis prin lege:

- Contactarea misiunilor diplomatice sau instituțiilor țării de origine pentru solicitarea unor documente;
- Legitimarea în fața instituțiilor publice din România cu pașaportul național.

În majoritatea cazurilor, pașaportul național al beneficiarilor de protecție internațională este reținut de Inspectoratul General pentru Imigrări.

În vederea accesării serviciilor publice și private din România, cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională se legitimează cu permisul de ședere eliberat de Inspectoratul General pentru Imigrări, care conține toate mențiunile necesare completării dosarelor, respectiv:

- numele și prenumele persoanei;
- țara de origine, cetățenia și adresa de reședință din România;
- CNP-ul persoanei;
- Seria și numărul documentului;
- Data de emitere și de expirare a documentului.

Sistemul instituțional. Rolul autorităților locale

În vederea accesării serviciilor și beneficiilor sociale, cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională din România vor interacționa cu o serie de autorități publice, aflate pe raza teritorială a județului, orașului sau comunei în care aceștia își au reședința sau domiciliul.

Principalele instituții implicate în facilitarea accesului cetățenilor străini și a persoanelor cu protecție internațională la servicii și beneficii sociale, precum și la serviciile de stare civilă sunt:

- Primăriile și Consilii Locale;
- Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului;
- Direcții Generale de Asistență Socială;
- Serviciul Public de Asistență Socială;
- Serviciul de Stare Civilă;
- Agenția Județeană pentru Plăți și Prestații Sociale
- Inspectoratul General pentru Imigrări
- Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție

Serviciile și beneficiile sociale

În vederea accesării serviciilor și beneficiilor sociale, cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională se vor adresa preponderent direcțiilor specializate din cadrul Primăriei localității în care își au reședința sau domiciliul.

Organizarea instituțiilor responsabile cu acordarea serviciilor și beneficiilor sociale poate să difere în funcție de județ, însă majoritatea serviciilor și a beneficiilor sociale sunt acordate prin intermediul departamentelor specializate din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială sau a Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului.

Autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura, în limita resurselor disponibile, locuințe sociale persoanelor care au dobândit o protecție internațională în România și care urmează să se mute în comunitatea respectivă, în aceleași condiții ca și cetățenilor români, chiar dacă nu au stabilit domiciliul sau reședința în localitatea respectivă.

În situația în care autoritățile administrației publice locale nu pot asigura o locuință socială, beneficiarul protecției internaționale în România poate închiria o locuință în cadrul comunității locale respective, pe bază de contract de închiriere.

Inspectoratul general pentru Imigrări subvenționează chiria locuinței închiriate cu până la 50% din valoarea chiriei, în măsura fondurilor disponibile, pentru o perioadă de maximum un an.

Autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini accesul străinilor care au dobândit o protecție internațională în România la asistență socială și medicală și la educație, în condițiile legii.

Direcția Generală de Asistență Socială are o serie de atribuții, precum: oferirea de consiliere, informare și mediere socială pentru copii și adulți aflați în situații de vulnerabilitate sau care sunt instituționalizați, cazare în centre maternale și în adăposturi, administrarea cantinelor sociale etc.

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului are o serie de atribuții prin intermediul unor departamente specializate precum: protecția copilului (alocații și indemnizații, centre de zi etc.), asistența persoanelor cu dizabilități (certificate de handicap, prestații și facilități pentru persoane cu dizabilități, centre specializate pentru persoane cu dizabilități etc.), asistența persoanelor vârstnice, inclusiv prin instituționalizarea acestora în centre specializate, precum și prevenirea și marginalizarea socială a copiilor și adulților (ajutoare sociale, alocații și indemnizații, ajutoare de urgență, alocații pentru susținerea familiei etc.)

Dosarele pentru accesarea serviciilor și a beneficiilor sociale se depun, ca și în cazul cetățenilor români, de către persoana în cauză (adult) sau de către părinte sau reprezentant legal (minori). Documentele solicitate cetățenilor străini sau persoanelor cu protecție internațională sunt aceleași ca și în cazul cetățenilor români.

Serviciul Public de Asistență Socială (SPAS) asigură activitatea de prevenție și intervenție primară pentru persoanele singure și familiile aflate în dificultate și derulează activități de monitorizare și planuri de intervenție pentru familii cu mulți copii și vârstnici în dificultate, persoane aflate în situație de risc, depistarea precoce a situațiilor de risc, prevenirea comportamentelor abuzive ale părinților și a violenței în familie, programe în vederea reintegrării sociale a persoanelor cu oportunități reduse. Asistența socială la nivelul SPAS se realizează prin acordarea de beneficii de asistență socială și furnizarea de servicii sociale.

Serviciul are ca atribuții evaluarea nevoilor, informare și consiliere asupra beneficiilor de asistență socială ce pot fi acordate, asupra modalităților și condițiilor de dobândire a acestora, întocmirea documentației pentru: ajutorul social, ajutorul pentru încălzirea locuinței, ajutor pentru plata cheltuielilor cu înmormântarea, ajutorul de deces, ajutor pentru plata cheltuielilor cu întreținerea, ajutor pentru procurarea de medicamente, proteze, ajutoare de urgență, tichete sociale. Serviciul are de asemenea ca atribuții informare și consiliere asupra modalităților și condițiilor de dobândire a alocației de susținere familială și a indemnizației pentru creșterea copilului, servicii de consiliere socială și educațională a părinților, protecția și promovarea drepturilor copilului, monitorizare și planuri de intervenție pentru familii cu mulți copii și vârstnici în dificultate, persoane aflate în situație de risc, depistarea precoce a situațiilor de risc, prevenirea comportamentelor abuzive ale părinților și a violenței în familie, programe în vederea reintegrării sociale a persoanelor cu oportunități reduse, implementarea unor programe de prevenire a marginalizării sociale, a situațiilor de risc și a dependenței de sistemul de protecție socială.

Serviciile de stare civilă

- întocmesc, la cerere sau din oficiu, potrivit legii, acte de naștere, de căsătorie și de deces, în dublu exemplar, și eliberează persoanelor fizice îndreptățite certificate doveditoare privind actele și faptele de stare civilă înregistrate;

- înscriu mențiuni pe marginea actelor de stare civilă aflate în păstrare și trimit comunicări de mențiuni pentru înscriere în registrele de stare civilă - exemplarul I sau, după caz, exemplarul II, în condițiile prezentei metodologii;
- eliberează gratuit, la cererea autorităților publice, extrase pentru uz oficial de pe actele de stare civilă, precum și fotocopii ale documentelor aflate în arhiva proprie, cu respectarea prevederilor Legii nr. 16/1996, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Legii nr. 677/2001, cu modificările și completările ulterioare;
- primesc cererile de rectificare a actelor de stare civilă și efectuează verificări pentru stabilirea cu exactitate a erorilor depistate în cuprinsul actelor de stare civilă sau a mențiunilor înscrise pe acestea, întocmesc documentația și referatul cu propunere de aprobare sau respingere și le înaintează S.P.C.J.E.P., pentru aviz prealabil, în vederea emiterii dispoziției de aprobare/respingere de rectificare de către primarul unității administrativ-teritoriale competente.

Ofițerii de stare civilă delegați și personalul cu atribuții de stare civilă din cadrul S.P.C.L.E.P. îndeplinesc atribuțiile prevăzute la art. 10, precum și următoarele atribuții:

- efectuează verificările necesare avizării cererilor de reconstituire și de întocmire ulterioară a actelor de stare civilă pentru persoanele fără cetățenie domiciliată în România;
- înscriu în registrele de stare civilă, de îndată, mențiunile privind dobândirea, redobândirea sau renunțarea la cetățenia română, în baza comunicărilor primite de la D.E.P.A.B.D. prin structura de stare civilă din cadrul S.P.C.J.E.P.

Agencia Națională pentru Plăți și Inspectie Socială este o instituție cu atribuții atât de administrare și gestionare a fondurilor acordate de la bugetul statului pentru plata beneficiilor de asistență socială.

Beneficiarii unei forme de protecție internațională au dreptul să primească un ajutor nerambursabil care se acordă pentru o perioadă inițială de 6 luni, cu posibilitatea de prelungire până la 12 luni, potrivit legii. Cererea pentru acordarea ajutorului nerambursabil se întocmește de către fiecare beneficiar al protecției internaționale care îndeplinește condițiile prevăzute de lege, de către reprezentantul legal ori curator și se depune, în maximum 3 luni de la acordarea protecției internaționale, la Inspectoratul General pentru Imigrări, care le trimite spre soluționare la agențiile pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București. Acordarea ajutorului nerambursabil se aprobă prin decizie a directorului executiv al AJPIS. În vederea stabilirii dreptului la ajutorul nerambursabil, AJPIS dispune efectuarea anchetei sociale, care să confirme că solicitantul este lipsit de mijloacele de existență necesare.

Inspectoratul General pentru Imigrări (IGI) informează instituțiile cu atribuții în domeniu despre existența cazurilor speciale pe care acestea urmează să le preia în asistență. Împreună cu instituțiile competente evaluează situația persoanelor care se încadrează în categoria cazurilor speciale și stabilește dacă acestea necesită asistență specializată. Persoanele care se încadrează în categoria cazurilor speciale beneficiază de cazare în centrele administrate de IGI, în limita locurilor disponibile. Persoanele cu handicap care se pot îngriji singure, persoanele care au atins vârsta pensionării și nu beneficiază de pensie și victimele torturii, dacă aceste persoane nu sunt însoțite de cel puțin un membru adult al familiei care le poate întreține, precum și familiile monoparentale cu copii minori pot beneficia și ele de cazare. Cazurile speciale prevăzute sunt incluse în programul de integrare și beneficiază în paralel de serviciile instituțiilor cu atribuții în domeniul asistenței cazurilor speciale. Cazurile speciale pot fi cazate gratuit.

IGI informează Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție despre existența minorilor neînsoțiți care au primit o formă de protecție în România. Minorii neînsoțiți care au primit o formă de

protecție în România participă, în paralel cu activitățile desfășurate în centrele de plasament, la programul de integrare, după un plan individual stabilit de Oficiul Național pentru Refugiați în colaborare cu Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție.

Inspectoratul General pentru Imigrări, primește cererile pentru ajutor nerambursabil de la beneficiarii protecției internaționale și le trimite spre soluționare la agențiile pentru plăți și inspecție socială județene, respectiv a municipiului București.

Atunci când capacitatea de cazare în centrele de primire și cazare pentru solicitanții de azil este depășită, Inspectoratul General pentru Imigrări poate acorda solicitanților de azil, la cerere, asistență materială pentru închirierea unei locuințe, în valoare de 450 lei/persoană/lună, și asistență materială pentru acoperirea cheltuielilor de întreținere, în valoare de 120 lei/lună/persoană pe perioada sezonului de vară și de 155 lei/lună/persoană pe perioada sezonului de iarnă. În cazul familiilor cu 2 membri, suma acordată lunar unei persoane pentru închirierea unei locuințe scade cu 30%. În cazul familiilor compuse din 3 membri sau mai mult, suma acordată lunar unei persoane pentru închirierea unei locuințe scade cu 40%.

Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție dispune măsurile necesare pentru adaptarea serviciilor oferite la nevoile specifice minorilor neînsoțiți care au dobândit o protecție internațională în România și întreprinde măsurile necesare includerii minorilor neînsoțiți care au primit o formă de protecție în România în sistemul de protecție a copilului, în termen de 15 zile de la data înștiințării primite de la Inspectoratul general pentru Imigrări. Adaptarea serviciilor Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție la nevoile minorilor neînsoțiți care au primit o formă de protecție în România presupune pregătirea specială a personalului din centrele de plasament; utilizarea serviciilor interpreților și experților în activitățile desfășurate în centrele de plasament; adaptarea condițiilor de cazare la specificul cultural al minorilor neînsoțiți care au primit o formă de protecție în România.

ATENȚIE!!

Este posibil ca, mai ales în cazul persoanelor cu protecție internațională, anumite documente să nu se afle în posesia acestora. În acest caz, lipsa anumitor documente poate fi suplinită printr-o declarație pe propria răspundere dată în fața funcționarului de la ghișeul instituției în cauză, evitându-se situația în care persoanele să îi fie îngreunat dreptul de a accesa serviciile sau beneficiile respective.

Principalele documente pe care unii dintre cetățenii străini și beneficiarii protecției internaționale nu le dețin sunt: certificate de naștere, certificate de căsătorie și livrete de familie.

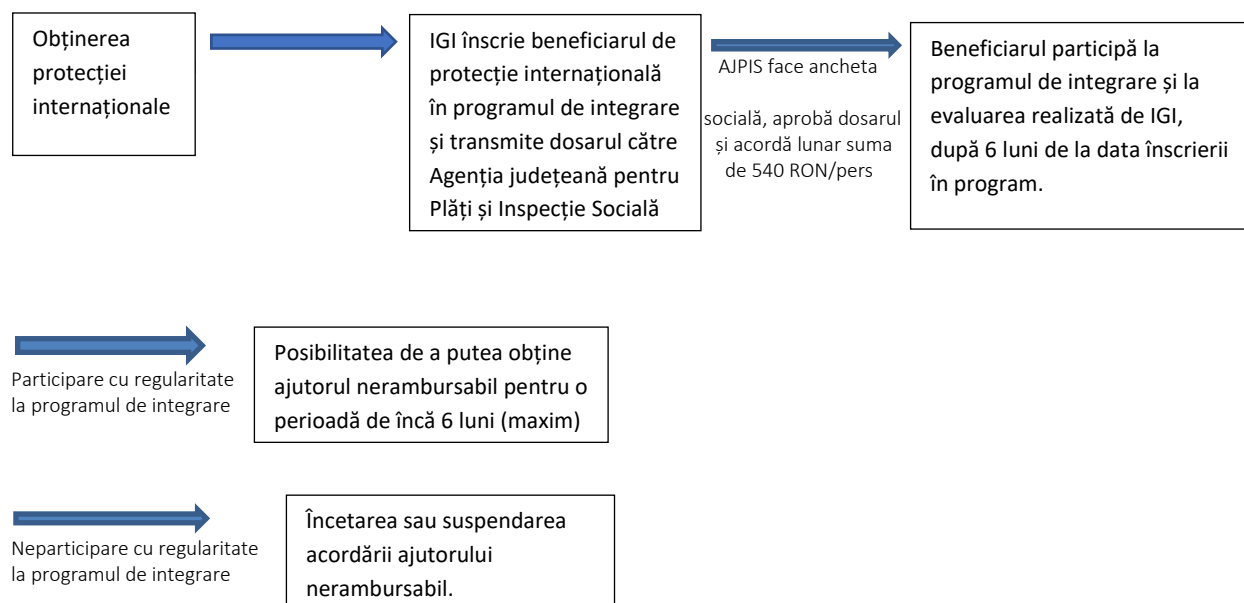
Ajutorul nerambursabil pentru persoanele cu protecție internațională

În vederea accesării dreptului la ajutorul nerambursabil, persoanele cu protecție internațională trebuie să fie înscrise și să participe cu regularitate la activitățile din programul de integrare, conform art. 15 din Ordonanța Guvernului nr. 44/2004.

Solicitățile se depun la Agenția Pentru Plăți și Prestații Sociale, prin intermediul ofițerului de integrare din partea Inspectoratului General pentru Imigrări.

Cererile pentru solicitarea ajutorului nerambursabil sunt însoțite de copii ale hotărârii privind acordarea protecției internaționale în România, ale documentului de ședere temporară, precum și de o adeverință care atestă înscrierea în programul de integrare, eliberată de Centrul Regional de Cazare și Proceduri al Inspectoratului General pentru Imigrări din raza teritorială de competență a agenției teritoriale.

Figura 21. Procedura pentru obținerea ajutorului nerambursabil se desfășoară astfel:

Serviciile de stare civilă

În vederea accesării serviciilor de stare civilă, cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională au obligația de a prezenta aceleași documente ca și cetățenii români, la care se adaugă o serie de documente suplimentare. Acestea din urmă diferă în funcție de tipul documentului de ședere al solicitantului, doar în cazul înregistrării căsătoriei, astfel:

Statutul solicitantului	Documente suplimentare
Cetățean străin	• Pașaportul național • Permisul de ședere • Certificatul de celibat • Certificat de naștere tradus și legalizat • Declarație pe propria răspundere, autenticată de un notar public privind domiciliul complet din țara de proveniență (în cazul persoanelor cu un drept de ședere temporară)
Beneficiarul de protecție internațională	• Permisul de ședere • Declarație pe proprie răspundere că nu mai are încheiată o altă căsătorie în străinătate și că îndeplinește condițiile de fond pentru încheierea căsătoriei în România • Certificat de naștere tradus și legalizat (dacă persoana deține un astfel de document) • Declarație pe propria răspundere, autenticată de un notar public privind domiciliul complet din țara de proveniență (în cazul persoanelor cu un drept de ședere temporară)

În cazul în care beneficiarului de protecție internațională îi lipsește certificatul de naștere, acesta va da o declarație pe propria răspundere, autenticată la un notar public privind informațiile de stare civilă ale acestuia.

Dificultăți întâmpinate în relația cu autoritățile din domeniul asistenței sociale.

Principalele dificultăți întâmpinate de cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională din România se referă atât la neînțelegerea procedurilor birocratice care trebuie respectate pentru accesarea beneficiilor de asistență socială, la barierele de limbă, precum și la necunoașterea legislației aplicabile cetățenilor străini și persoanelor cu protecție internațională de către funcționarii instituțiilor publice cu care aceștia interacționează. De asemenea, o serie de dificultăți apar în momentul în care legislația după care funcționează anumite instituții publice nu face diferențierea între cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională, solicitând acestora aceleași documente – fapt care încalcă uneori legislația aplicabilă persoanelor cu protecție internațională.

Cu toate că legislația în vigoare garantează accesul la servicii de sănătate pentru cetățenii străini și pentru beneficiarii protecției internaționale în aceleași condiții ca cetățenii români, situația particulară a acestora creează o serie de impedimente în practică.

Având în vedere dificultățile întâmpinate de cetățenii străini și persoanele cu protecție internațională, precum și prevederile legislative în vigoare, considerăm că sunt necesare o serie de recomandări, a căror implementare ar facilita accesul la servicii sociale pentru cetățenii străini și beneficiarii de protecție internațională. Totodată, pentru asigurarea egalității de șanse și tratament a acestei categorii de persoane se impune o flexibilizare a procedurilor.

DIFICULTĂȚI	CONSECINȚE
Necunoașterea drepturilor/obligațiilor beneficiarilor protecției internaționale de către funcționarii instituțiilor publice.	Blocarea, limitarea sau tergiversarea accesului beneficiarilor de protecție internațională la servicii/beneficii de asistență socială și servicii de stare civilă.
Soluție: Realizarea unor informări pentru personalul din instituții publice locale responsabile cu oferirea de servicii sociale și servicii de stare civilă în legătură cu drepturile cetățenilor străini și ai beneficiarilor protecției internaționale în accesarea acestor tipuri de servicii, în funcție de statutul acestora. Realizarea unei platforme județene de cooperare între instituțiile publice pe de o parte și Inspectoratul General pentru Imigrări și organizații neguvernamentale pe de altă parte, în vederea soluționării unor probleme concrete.	
Neînțelegerea de către străini a procedurilor birocratice ce trebuie urmate pentru accesarea serviciilor/beneficiilor de asistență socială și a serviciilor de stare civilă. Solicitarea unui număr mare de documente care trebuie obținute de la diferite instituții pentru completarea unui dosar.	Tergiversarea accesării beneficiilor de asistență socială sau dependența de un terț pentru medierea relației cu instituțiile publice.
Soluție: Actualizarea website-urilor Primăriei și a diferitelor direcții/departamente din cadrul Primăriei cu informații utile referitoare la accesarea serviciilor sociale și a serviciilor de stare civilă pentru cetățenii străini și beneficiarii protecției internaționale (ex. drepturi și obligații, proceduri etc.). De asemenea, se recomandă traducerea acestor informații în cel puțin o limbă de circulație internațională.	

Dificultățile de accesare a informațiilor în limbi străine, fie pe internet, la avizierele instituției publice sau prin comunicarea cu funcționarii instituțiilor.	Accesarea parțială a drepturilor și necunoașterea obligațiilor și procedurilor de lucru din instituțiile publice, pentru persoanele care nu cunosc limba română.
<u>Soluție:</u> Desemnarea unor funcționari care lucrează cu publicul în cadrul instituțiilor respective care să poată comunica în cel puțin o limbă de circulație internațională. Traducerea anunțurilor și a avizierelor din instituții în cel puțin o limbă de circulație internațională.	
Solicitarea unor interpreți <u>autorizați</u> la ghișeele unor instituții publice în vederea depunerii unor solicitări, chiar și atunci când persoana e însoțită de un mediator.	Creșterea substanțială a costurilor și a perioadelor de obținere a unor documente pentru persoanele care nu cunosc limba română. Blocarea accesului prin imposibilitatea de a furniza interpreți autorizați de limbi rare, care nu se autorizează în România.
<u>Soluție:</u> Acceptarea serviciilor unor mediatori care pot media relația dintre funcționarii instituțiilor publice și străini, chiar dacă nu sunt interpreți autorizați.	
Solicitarea traducerii legalizate în original, în vederea completării dosarelor de accesare a serviciilor/beneficiilor sociale și a serviciilor de stare civilă - fără a lua în considerare faptul că respectivul document reprezintă echivalentul unui original.	Creșterea substanțială a costurilor de accesare a serviciilor/beneficiilor sociale și a serviciilor de stare civilă.
<u>Soluție:</u> Acceptarea la ghișeele instituțiilor a copiilor simple după traducerile legalizate ale documentelor solicitate (ex. certificate de naștere, certificate de căsătorie etc.).	
Lipsa unui management coerent de referire și monitorizare a cazurilor între instituții.	Tergiversarea acordării accesului la servicii sociale și servicii de stare civilă și plimbarea beneficiarilor între instituții pentru rezolvarea unor chestiuni punctuale.
<u>Soluție:</u> Realizarea unui management coerent al cazurilor prin trasarea responsabilităților concrete ale fiecărei instituții în parte, în vederea soluționării cazurilor. Crearea unui sistem de referire cât mai timpurie a cazurilor către DGAS/DGASMB, Serviciul Public de Asistență Socială, precum și către organizațiile neguvernamentale care implementează programe de integrare a străinilor în societatea românească. Participarea personalului din instituții publice la grupuri de lucru interinstituționale, care abordează problematica migrației.	

Studii de caz

1. Sara este din Irak, iar în luna ianuarie 2017 a obținut protecție subsidiară în România. Aceasta dorește să se căsătorească cu logodnicul său, care este tot din Irak, având un permis de ședere pentru studii în România. Sara nu vorbește limba română, motiv pentru care a fost anunțată că oficierea căsătoriei se va face în prezența unui traducător autorizat. Pentru că nu are voie să contacteze ambasada Irakului pentru a-și lua certificatul de celibat, Sara dă o declarație la notar (în prezența unui interpret autorizat) prin care confirmă faptul că nu mai este căsătorită cu altcineva. Cei doi pregătesc dosarul și se prezintă la Starea Civilă, însoțiți de un interpret autorizat – care le-a fost cerut, deși Sara vorbește limba engleză iar logodnicul ei vorbește română. Funcționara de la ghișeu îi solicită Sarei pașaportul național. Aceasta le explică faptul că nu deține un astfel de document deoarece, conform legii, acesta este reținut de către IGI, însă funcționara spune că alte persoane, aflate în aceeași situație, au prezentat pașaportul și că nu o crede. Sara apelează la serviciile unui ONG care mediază relația cu funcționara instituției, prezentând extrasele din lege care confirmă legitimitatea lipsei pașaportului național.

Cu toate acestea, funcționarul public refuză primirea actelor. Astfel, cei doi nu își pot exercita dreptul de a se căsători, pierd o sumă considerabilă de bani (certIFICATELE prenuptiale, tarifele interpretului autorizat etc.) și nu știu cum să procedeze în continuare.

ATENȚIE!!

Pe durata procedurii de azil străinul care solicită acordarea unei forme de protecție are obligația de a preda documentul pentru trecerea frontierei de stat²¹, urmând să primească un document temporar de identitate, a cărui valabilitate va fi prelungită periodic de Oficiul Român pentru Imigrări.

Chiar și după ce persoana obține protecție internațională, acesteia îi este interzis să se legitimeze cu pașaportul național, actele pe care aceasta le va prezenta instituțiilor publice fiind permisul de ședere și, eventual, documentul de călătorie eliberat de către Inspectoratul General pentru Imigrări.

Întrebări:

Cum credeți că ar trebui să procedeze Sara într-o astfel de situație?

Care credeți că este rolul ONG-ului care a sprijinit-o pe Sara în acest demers?

Exemplu de bună practică

Inovații în asistența refugiaților din Germania²¹

Germania s-a confruntat cu fluxuri de migranți la o scară neașteptată. Începând cu august 2015, Germania a preluat peste 1 milion de refugiați, migranți și solicitanți de azil. În ciuda provocărilor enorme, orașele germane au arătat o capacitate remarcabilă de a găsi soluții inovative.

Mobilizarea societății civile: Într-o țară cu servicii publice foarte dezvoltate, implicarea unui număr mare de voluntari a îmbunătățit condițiile de recepție și de integrare a refugiaților. S-au observat progrese pe diferite paliere, de la distribuirea de apă, hrană și ajutor medical pentru refugiații care așteaptă în fața autorității naționale de înregistrare LAGeSo (Autoritatea de Stat pentru Sănătate și Afaceri Sociale), la ajutor în centre, predarea limbii germane și acordarea asistenței pentru integrare pe termen lung. Voluntarii oferă o gamă largă de servicii, inclusiv mentorat pentru piața forței de muncă, ajutor la realizarea

²¹Sursa: <https://www.brookings.edu/research/cities-and-refugees-the-german-experience/>

temelor școlare, cursuri de limbi străine, acompanieri la medic și stomatolog, precum și alte servicii ad-hoc. Două cazuri inovatoare de implicare a societății civile pot fi subliniate ca fiind exemplare pentru Hamburg: Hanseatic Help, care a creat cel mai mare sistem de depozitare și redistribuire de îmbrăcăminte din Hamburg, și „Help Here”, o aplicație (APPs) care pune voluntarii în contact cu refugiații înșiși. Scopul este să se asigure că voluntarii nu doar dublează eforturile statului; organizați în mod corespunzător, pot oferi lucruri dincolo de ceea ce poate oferi statul: ajutor personal pentru învățarea limbii germane, găsirea unui apartament și înregistrarea la autorități²²..

Unificarea livrării de servicii în Hamburg

Gama de servicii necesare refugiaților - adăpost, hrană, educație, dobândirea de competențe, învățarea limbii, îngrijire a sănătății, consiliere juridică - sfidează modurile tradiționale și compartimentate în care sunt organizate birocrațiile moderne. Confruntându-se cu un aflux neașteptat de refugiați, Hamburg a unificat serviciile multiplelor agenții. A fost creat un nou grup de lucru interdisciplinar și interdepartamental la nivel local, prin care se dezvoltă cooperarea între Agenția pentru afaceri sociale, integrare, muncă și familie și Agenția pentru afaceri interne și sport. Grupul activează sub conducerea Grupului de Lucru Central de Coordonare pentru Refugiați, care se ocupă de situația refugiaților din oraș. Principalele sarcini ale acestui grup de lucru au fost identificarea și renovarea clădirilor pentru cazarea refugiaților și coordonarea inițiativelor publice și de voluntariat. Aceste inițiative au condus la crearea unui sistem de cazare mai organizat în comparație cu cel de la Berlin, de exemplu, unde sălile de sport ale școlilor au servit ca adăposturi de urgență și pe termen mediu. Hamburg a reușit să evite un impact negativ asupra localnicilor și crearea unei imagini negative a refugiaților, datorat anulării activităților sportive la nivel local.

Lipsa acută de locuințe

Orașele germane s-au confruntat cu un deficit de locuințe disponibile și la prețuri accesibile, mai ales odată cu sosirea unui număr mare de refugiați.

În Hamburg municipalitatea a colaborat cu Institutul de Tehnologie din Massachusetts și Universitatea HafenCity pentru a dezvolta un Laborator de Știință Urbană și pentru a angrena localnicii în identificarea de terenuri pentru refugiați. Bazându-se pe datele furnizate de către departamentul de planificare a guvernului Hamburg, Laboratorul a invitat localnicii să participe activ la procesul de localizare a unor terenuri pentru refugiați, luând în considerare factori cum ar fi reglementările de construcție și planul de dezvoltare urbană. Laboratorul a construit un model 3D al orașului unde locuitorii pot identifica locuri noi unde pot fi înființate noi adăposturi. Schema este menită să găsească cazare pentru 20.000 de persoane, în timp ce implică rezidenții în soluționarea dificultăților pe care le întâmpină noii sosiți²³. Exercițiul a ajutat la împărtășirea cunoștințelor despre terenurile disponibile și potențialele șantiere de construcții, oferind o verificare suplimentară a informațiilor cu privire la oraș. Experiența orașului Hamburg arată că asocierea tehnologiei cu o platformă de angajament public poate ajuta orașele să rezolve problemele litigioase precum amplasarea centrelor de refugiați, prin evaluarea situației existente și implicarea comunității locale.

În Berlin, procesul de locuire al migranților se desfășoară astfel: În primul rând, noii veniți se înregistrează și își declară intenția de a solicita azil la Oficiul de Stat pentru Sănătate și Afaceri Sociale, denumit în mod obișnuit LaGeSo. De acolo, aceștia sunt repartizați în centre de primire mari sau lageri, care adăpostesc sute până la mii de solicitanți de azil la un moment dat. Un lager este situat într-un hangar de pe fostul aeroport Tempelhof.

²² Sursa: <https://apolitical.co/cope-million-refugees-germany-get-smart/>

²³ Sursa: <http://www.citylab.com/housing/2016/08/the-importance-of-arrival-cities/494189/>

După aceste centre de primire masive, refugiații și solicitanții de azil sunt apoi transferați în spații mai mici de stat numite heims sau la cămine de refugiați, în timp ce așteaptă ca cererile lor să fie procesate. În cele din urmă, unii solicitanți de azil găsesc un apartament permanent. Dar acest proces îndelungat, combinat cu piața imobiliară deja aglomerată și extrem de reglementată a Berlinului, reprezintă provocări pentru natura ecologică inherentă a orașelor care în care imigranții sosesc.

Berlin a urmat și o strategie de dezvoltare a locuințelor modulare, creând o serie de sate cu construcții din containere în comunități precum Lichterfelde-Zehlendorf. Deși construite din module de containere, clădirile oferă condiții de locuire foarte bune. O lacună juridică - articolul 76 din Codul Construcțiilor – i-a permis senatorului responsabil cu construcțiile din Berlin să dea permisiunea pentru construirea unor clădiri fără acordul autorității pentru construcții a orașului. Acest mecanism a permis LAGeSo să identifice șase locații pentru sate de containere și să creeze 2.400 de locuri de cazare pe termen lung pentru refugiați.

Contacte utile

- Primăriile și Consiliile Locale
- Direcții Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului
- Direcțiile Generale de Asistență Socială
- Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială
- Inspectoratul General pentru Imigrări
- Agenția Națională de Administrare Fiscală

Legislație de bază:

Legislație privind regimul străinilor și azilul	Legislație în domeniul accesului la servicii și beneficii de asistență socială
• Ordonanța de Urgență nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România • Legea nr. 122/2006 privind azilul în România • Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 122/2006 privind azilul în România • Ordonanța de Guvern nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European • Normele metodologice de aplicare a O.G. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European	• Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale; • Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat • HG 50/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat • Hotărârea nr. 778/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 50/2011, a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 38/2011, și a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 920/2011 • Ordonanța de urgență Nr. 93/2016 din 8 decembrie 2016 pentru reglementarea unor

	măsuri de simplificare a acordării unor beneficii de asistență socială, precum și pentru stabilirea unor măsuri bugetare pentru acestea în anul 2016 • Ordinul ministrului muncii, familiei și protecției sociale nr. 1474/2011 pentru aprobarea Instrucțiunilor de aplicare a unor prevederi din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 52/2011, Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 38/2011, și din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 50/2011 • Legea 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, cu modificările și completările ulterioare • Legea Nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune
--	---

Resurse

- Legislație generală în asistență socială²⁴
- Legea 209/2015 privind anularea unor obligatii fiscale²⁵
- Cities and refugees: The German experience²⁶
- The Importance of 'Arrival Cities'²⁷
- To cope with a million refugees, Germany has had to get smart²⁸

²⁴ http://www.copilprahova.ro/files/legislatie_generala.pdf

²⁵ http://www.dreptonline.ro/legislatie/legea_209_2015_anulare_obligatii_fiscale.php

²⁶ <https://www.brookings.edu/research/cities-and-refugees-the-german-experience/>

²⁷ <http://www.citylab.com/housing/2016/08/the-importance-of-arrival-cities/494189/>

²⁸ <https://apolitical.co/cope-million-refugees-germany-get-smart/>

Comunicarea cu străinii

[Georgeta Iorga²⁹, Luciana Lăzărescu]

Premise: comunicarea este mediată de propriile experiențe și credințe care stau la baza interpretărilor despre ce spune interlocutorul. Astfel, mesajul transmis poate suferi modificări care neclarificate pot bloca comunicarea. La acestea se pot adăuga distorsiunile cognitive ale interlocutorilor care mențin blocajul și crează tensiuni în relație.

Joc de rol 1:

2 participanți: un reprezentant al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și un migrant care are cunoștințe limitate de limbă română.

Contextul: interviul pentru stabilirea competențelor profesionale (experiență de muncă anterioară în țara de origine și în România, educație, competențe profesionale etc.)

Îndrumări:

Reprezentantul ANOFM:

- *Este iritat de faptul că nu se poate înțelege foarte bine în limba română cu beneficiarul și comunicarea/interviul decurge greu și fără mari rezultate, se gândește că probabil va fi nevoie să reia interviul sau că acesta va dura oricum foarte mult. Se gândește să apeleze la un coleg care vorbește mai bine limba engleză sau la un ONG care să trimită un angajat/traducător care să medieze comunicarea.*
- *Folosește următoarele tipuri de distorsiuni cognitive:*
 - *Generalizarea: întotdeauna am probleme când lucrez cu migranți, niciodată nu învăț limba română mai repede.*
 - *Concluzii în lipsa dovezilor: de când a venit în România nu a învățat limba, e clar că nu are nici un chef de muncă*
 - *Etichetarea: a fost la mai multe interviuri de angajare și nu s-a descurcat, este genul care crează probleme*
 - *Personalizarea: și nici nu se uită la mine, probabil se gândește că nu știu ce fac*

Migrantul:

- *Este iritat de faptul că nu înțelege întrebările funcționarului și se gândește că a venit degeaba, nu va rezolva nimic.*
- *Folosește următoarele tipuri de distorsiuni negative:*

²⁹ Mulțumiri doamnei Georgeta Iorga (psiholog, Centrul de Terapie și Dezvoltare Personală) pentru materialul pus la dispoziție.

- *Generalizarea: funcționarii români niciodată nu vorbesc și engleza și întotdeauna se grăbesc și nu îți lasă timp să răspunzi la întrebări*
- *Concluzii în lipsa dovezilor: se tot uită în hârtiile mele și pe CV crede că nu am experiență, nu rezolv nimic*
- *Etichetarea: am mai fost la interviuri cu funcționari și se mișcă greu, nu are chef să își facă treaba*
- *Personalizarea: și se încruntă când se uită la mine, e clar că nu mă place, niciodată nu mă pot face plăcut.*

Concluzii și reflecții pe baza jocului de rol – elementele care au făcut dificilă comunicarea; observațiile participanților

Joc de rol 2:

2 participanți: un reprezentant al Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă și un migrant care are cunoștințe limitate de limbă română.

Contextul: interviul pentru stabilirea competențelor profesionale (experiență de muncă anterioară în țara de origine și în România, educație, competențe profesionale etc.).

Reprezentantul ANOFM:

- *Se gândește că va fi mai greu cu interviul pentru că migrantul nu vorbește bine română și nici el nu vorbește bine limba engleză, limbă pe care migrantul pare că o înțelege mai bine, dar va găsi o soluție la asta.*
- *Este foarte preocupat să înțeleagă ce spune migrantul și să verifice CV-ul și se uită des în hârtiile prezentate de migrant.*
- *Îi explică migrantului că este posibil să dureze mai mult dat fiind faptul că el nu vorbește limba română și va încerca să folosească și limba engleză.*
- *Îl întreabă pe migrant cum se simte și la ce se gândește, dacă se simte confortabil, dacă dorește ceva, un pahar cu apă, de ex.*
- *Dorește să facă tot ce poate pentru a obține cât mai multe rezultate fără efort și tensiune în relația cu migrantul.*
- *Oprește interviul dacă nu pot continua și caută împreună cu migrantul o soluție.*

Migrantul:

- *Se gândește că interviul poate dura mai mult și nu prea are timp, trebuie să ia copilul de la școală.*
- *Va cere clarificări când nu înțelege ceva și nu face presupuneri.*
- *Îi este teamă că nu va face față interviului și nu va găsi un job. Își exprimă aceste temeri deschis.*
- *Se gândește că este nevoie să învețe limba română, dar nu a avut timp să facă asta și l-ar ajuta dacă funcționarul ar vorbi și limba engleză.*

- *Îl întreabă pe funcționar ce crede el că ar putea face ca să obțină un job pe care îl dorește.*

Concluzii și reflecții pe baza jocului de rol: elementele care au facilitat comunicarea – observațiile participanților.

Distorsiuni cognitive cu care operăm frecvent:

1. Gândirea absolutistă de tipul totul sau nimic: atunci când vedem lucrurile în alb sau negru, corect sau greșit, bine sau rău.
2. Suprageneralizarea: presupune utilizarea de cuvinte precum întotdeauna și niciodată în legătură un eveniment sau cu o experiență unică.
3. Minimizarea sau amplificarea (în mod exagerat): atunci când dăm lucrurilor din jur o importanță prea mică sau prea mare, deseori creând imaginea unei "catastrofe" ce urmează să se întâmple.
4. Problema "Trebuie": utilizarea cuvintelor "trebuie", "este nevoie", "este necesar", "ar trebui să" în scopul automotivării poate conduce la sentimente de vinovăție atunci când nu reușiți (sau la sentimente de furie și resentimente atunci când o altă persoană nu reușește).
5. Etichetarea: se referă la punerea unei etichete negative propriei persoane sau altor persoane din jur după un anumit eveniment.
6. Concluziile pripite: a) Citirea gândurilor: se referă la imaginarea unor impresii negative pe care credeți că cei din jur le au despre dvs. fără nicio dovadă reală în acest sens. b) Ghicirea viitorului: presupune imaginarea unor predicții negative cu privire la viitor fără nicio dovadă reală în acest sens.
7. Blamarea & personalizarea: se referă la autoblamare în situații în care nu sunteți cu totul responsabil sau la învinovățirea altor persoane și negarea rolului pe care-l aveți în această situație.
8. Raționamentul emoțional: se referă la presupunerea că un anumit sentiment este adevărat - fără a mai verifica dacă acest lucru este corect.

Referințe:

<http://prorefugiu.org/wp-content/uploads/2015/03/Manual-Coaching.pdf>

Percepția populației față de străini. Stereotipuri

[Luciana Lăzărescu]

În România literatura privind opinia populației față de străini este foarte săracă. În 2015, în cadrul Centrului de Documentare și Cercetare în Domeniul Integrării Imigranților (CDCDI), a fost făcut un sondaj de opinie pe bază de chestionar, pe un eșantion reprezentativ de 1.240 cetățeni români. Sondajul a urmărit, printre altele, să exploreze gradul de acceptare a străinilor de către populație, opinia privind imigranții și interacțiunea cu aceștia.

Acceptarea imigranților de către populația generală

Gradul de acceptare a persoanelor de altă rasă, altă naționalitate și altă etnie de către români era, la momentul studiului, relativ ridicat: 17% dintre respondenți nu și-ar fi dorit ca vecini persoane de rasă diferită, 14% nu ar fi dorit imigranți/muncitori veniți în România din altă țară, respectiv 12% nu și-ar fi dorit ca vecini oameni de altă etnie. Tendința de a respinge persoanele de altă rasă a fost mai mare în rândul persoanelor cu un nivel educațional scăzut.

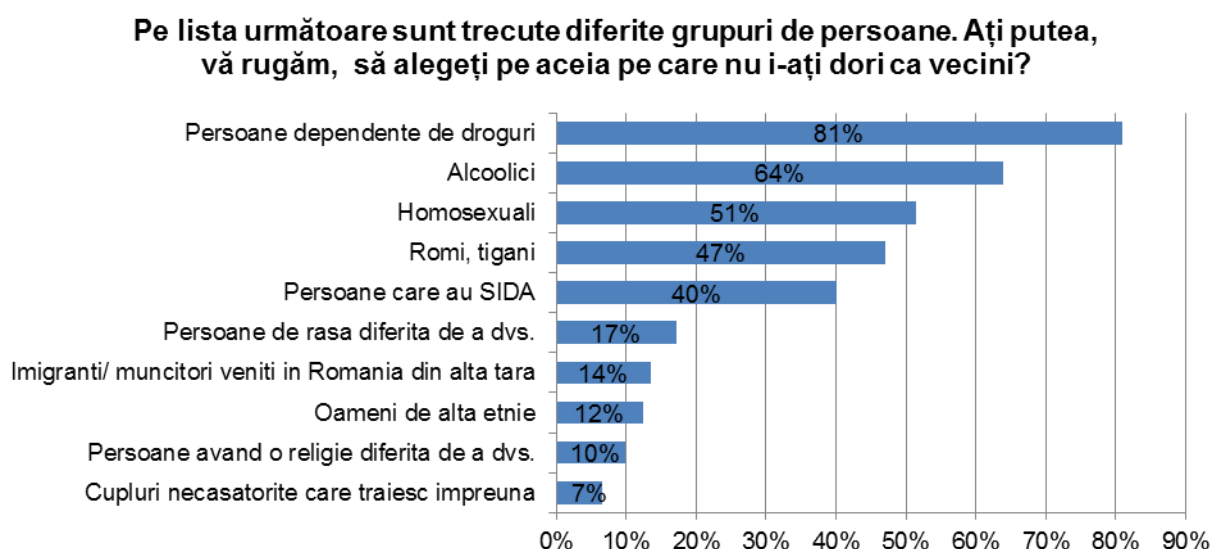

Figura 22. Grupuri de persoane pe care respondenții nu le-ar dori ca vecini Sursa: Barometrul Integrării Imigranților 2015. Raport de cercetare cantitativă, p. 40 – 41

Opinia privind imigranții

În general, atitudinea respondenților față de imigranți a fost neutră: mai mult de jumătate dintre respondenți (56%) aveau o părere nici bună, nici proastă despre imigranți. Între 2013 – 2015 a scăzut ponderea respondenților care aveau o părere bună sau foarte bună despre imigranți și a crescut ponderea celor care s-au declarat neutri (56% comparativ cu 49%).

Gradul de apreciere al imigranților a fost invers proporțional cu vârsta respondenților și direct proporțional cu nivelul de educație al acestora.

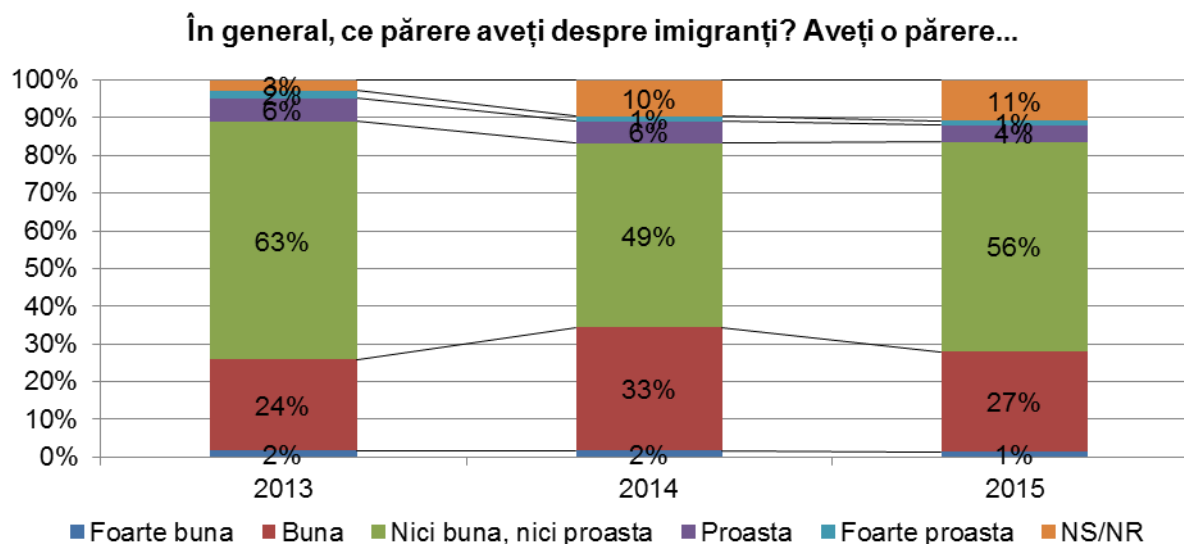

Figura 23. Opinia respondenților cu privire la imigranți – evoluție 2013 - 2015

Deși la nivel declarativ românii păreau să accepte imigranții, atunci când au fost întrebați despre atitudinea pe care România ar trebui să o adopte față de imigranți respondenții au fost mai restrictivi. Jumătate dintre respondenți considerau că doar anumite categorii de imigranți ar trebui lăsate să se stabilească în țară. Respondenții care au avut o atitudine negativă față de imigranți (6%), considerând că acestora ar trebui să li se interzică să se stabilească în țară, au fost în special persoane vârstnice, cu un nivel scăzut de educație, din mediul rural.

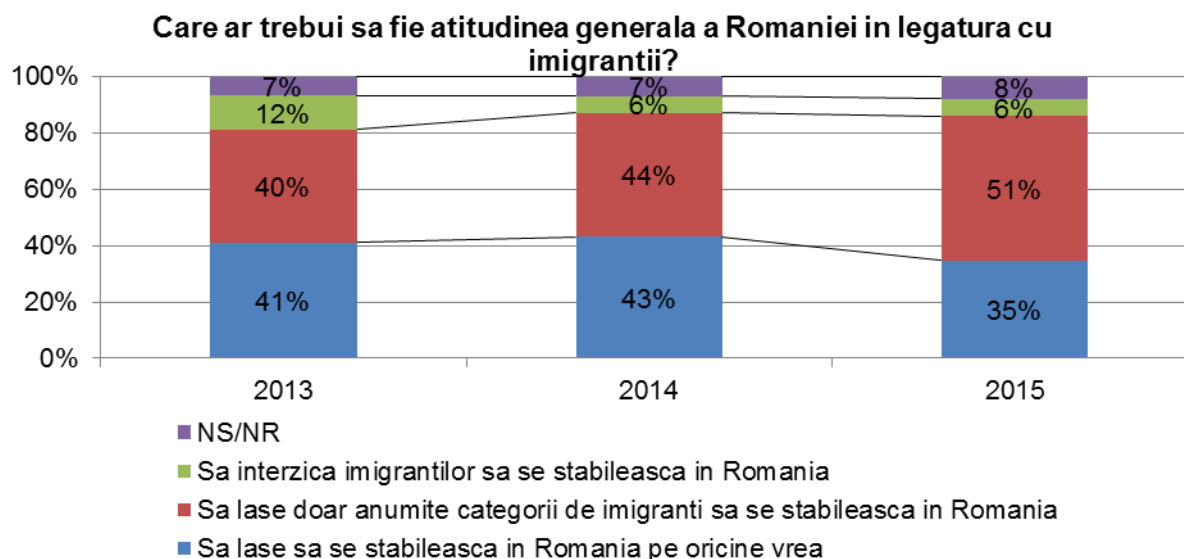

Figura 24. Opinia respondenților cu privire la atitudinea generală pe care România ar trebui să o aibă în legătură cu imigranții – evoluție 2013 - 2015

Percepția respondenților față de imigranți a fost în general pozitivă: doar 16% dintre respondenți considerau că imigranții sporesc criminalitatea sau degradează viața culturală a unei țări. 22% din populație considera în 2015 că imigranții iau locurile de muncă ale românilor. S-au simțit mai amenințate pe piața muncii persoanele cu un nivel scăzut de educație și cele din mediul rural.

În ciuda opiniilor exprimate despre numărul imigranților, considerat de majoritatea românilor ca fiind suficient (60%), **mai bine de 1/3 dintre respondenți nu au întâlnit niciodată imigranți pe stradă.**

La un sondaj de opinie realizat în septembrie 2015³⁰ de IRES în rândul populației, 65% dintre respondenți erau de acord ca România să primească un anumit număr de refugiați, dar numai 46% erau de acord ca refugiații să se stabilească în localitățile lor iar 42% erau chiar împotriva.

Un sondaj din aprilie 2016³¹, realizat de Asociația Pro Democratia cu scopul de a explora percepția populației generale despre refugiați, a relevat că numai 46% dintre respondenți erau de acord cu prezența refugiaților în România. Refugiații nu sunt acceptați în special de teama izbucnirii unor violențe și a diferențelor sociale și culturale. Același studiu indica faptul că numai 13% dintre respondenți erau de acord cu oferirea de servicii complexe refugiaților (protecție socială, educație, locuri de muncă) și numai 12% considerau că refugiații trebuie să aibă aceleași drepturi ca cetățenii români. La întrebarea privind sentimentul față de refugiații sirieni, majoritatea populației (65%) nutrește compasiune față de aceștia, nu ură și frică.

Cele 3 sondaje amintite evidențiază deteriorarea modului în care imigranții, și în special refugiații, sunt percepuți de populația locală, după mediatizarea excesivă a crizei migranților din 2015 și impunerea cotelor de refugiați de către Comisie. De notat că până în prezent (aprilie 2017) din totalul de peste 6.300 de refugiați care a revenit României, au ajuns în țară puțin peste 500.

Stereotipuri

Următoarele stereotipuri au fost evidențiate în sondajele din 2015 și 2016 aplicate pe eșantioane din populația generală a României, despre care am discutat în subcapitolul anterior.

Numărul imigranților este suficient în România. Creșterea numărului migranților va fi o amenințare pentru societate - Fals

Argumentație:

1. Populația Europei este în scădere accentuată, care va continua în același ritm sau se va diminua în funcție de politicile de migrație adoptate.
2. Forța de muncă va scădea și ea, ducând la un deficit de lucrători pe piață.
3. Sistemele sociale vor deveni nesustenabile, datorită creșterii continue a ratei de dependență a persoanelor vârstnice până spre 40% până în 2030, în condițiile migrației 0.
4. Îmbătrânirea populației va duce la creșterea perioadei de activitate pe piața muncii, deci la creșterea vârstei limită de pensionare și la învechirea cunoștințelor și deprinderilor.

Imigranții iau locurile de muncă ale românilor – Fals

Argumentație:

1. Migranții sunt atrași de disponibilitatea locurilor de muncă, nu de șomaj.

³⁰ <http://www.ires.com.ro/articol/304/criza-imigran-ilor-in-europa---percep%C8%9Bii-publice-ale-romanilor>

³¹ <http://www.apd.ro/wp-content/uploads/2016/04/Raport-de-cercetare-privind-criza-refugiatilor.pdf>

2. Migranții și populația locală se orientează de obicei spre segmente diferite pe piața muncii. Chiar și în perioada de criză cererea de forță de muncă slab calificată în UE a fost constantă, iar în următorii ani, în sectoarele care folosesc forță de muncă slab calificată – alimentație, servicii, comerț cu amănuntul, îngrijire personală, transport, construcții etc. – cererea va continua să crească (Fargues et al., 2014).
3. Studiile au arătat că cei care sunt afectați de creșterea imigrației sunt imigranții înșiși, care experimentează scăderi ale veniturilor și șomaj.

Imigranții sunt o povară pentru sistemul de protecție socială – Fals

Argumentație:

1. Structura pe grupe de vârstă ne arată că majoritatea străinilor din state terțe sunt în vârstă de muncă, deci mulți dintre ei sunt angajați și plătesc taxe. Fiind tineri, în general nu au nevoie de servicii medicale, iar din statisticile ANOFM în 2015 reiese că niciun strain nu a beneficiat de indemnizație de șomaj. Mai mult, contribuția la pensii rămâne de asemenea statului, majoritatea lucrătorilor imigranți neputându-și transfera dreptul la pensie din România în țara de origine.
2. Studiile din alte țări europene au evidențiat un impact pozitiv, dar nu neapărat semnificativ asupra PIB, mai ales în statele cu piețe ale muncii flexibile.
3. Cerințele de acces la sistemul de protecție socială în România sunt extrem de greu de îndeplinit de străini din cauza lipsei documentelor sau a diferențelor între documentele eliberate în țara de origine și cele eliberate în România (ex. livretul de familie), motiv pentru care rata accesului la beneficii (cu excepția alocațiilor de stat pentru copii) este foarte scăzută.

Exercițiu 1:

Scop: În acest exercițiu cursanții examinează stereotipurile și înțeleg implicațiile operării cu stereotipuri. Descoperă singuri că stereotipurile sunt subiective.

Obiectiv: descrierea unui număr de stereotipuri și împărtășirea rezultatelor cu ceilalți. Cunoștințe necesare: ce este stereotipul și cum acționează? Stereotipizarea este asumția că toți membrii unui grup împărtășesc caracteristicile unui individ cunoscut.

Instrucțiuni: Se distribuie chestionarul grupului. Li se cere să completeze descrierea conform propriilor opinii. Sunt alocate 5 minute pentru completare, apoi 10 pentru discuții – sunt prezentate descrieri individuale și comparate. Sunt identificate elemente comune și diferențe. Discuție - 5 minute pentru feedbackul grupului.

Chestionar privind stereotipurile:

Identificați elementele specifice următoarelor categorii:

Om de afaceri	
Sărac	
Tânăr	
Persoană de etnie romă	
Imigrant	
Vârstnic	

Surse:

http://cadmus.eui.eu/bitstream/handle/1814/31731/MPC_2014_FARGUES.pdf?sequence=1&isAllowed=y
<http://www.skillsconverged.com/FreeTrainingMaterials/tabid/258/articleType/ArticleView/articleId/774/categoryId/97/Diversity-Exercise-Stereotyping.aspx>
<http://breakingprejudice.org/teaching/group-activities/>

Exercițiu 2:

Obiectiv: sprijinirea cursanților să înțeleagă mai bine propriile prejudecăți și să evalueze care dintre acestea sunt acceptabile și care nu.

Instrucțiuni: se lucrează în grupuri de 5 – 7 persoane. Prima parte – 5 minute, a doua parte - 10 minute. În partea 1 cursanții completează Scala acceptabilității prejudecăților (adaptare după Crandall, Eshleman, & O'Brien, 2002). În partea a 2-a, participanții discută rezultatele în grupuri mici sau în grupul mare. Pe foaia de lucru, participanții bifează celula corespunzătoare gradului de acceptabilitate a sentimentelor negative față de grupurile listate. Se discută în grup rezultatele pe fiecare categorie. La interpretarea rezultatelor subliniați că acestea sunt scorurile acordate de ei și nu se bazează pe date statistice. S-a demonstrat că percepțiile nu au nicio legătură cu datele statistice.

Bifați căsuța care descrie cel mai bine cât de în regulă este să aveți sentimente negative față de fiecare dintre aceste grupuri sociale. Nu există răspunsuri corecte sau greșite. Fiți numai onest/ă.

Grup social	Cu siguranță este în regulă să ai sentimente negative față de acest grup	Poate fi în regulă să ai sentimente negative față de acest grup	Cu siguranță nu este în regulă să ai sentimente negative față de acest grup
Avocați			
Persoane supraponderale			
Politicieni			

Imigranți			
Bătăuși			
Teroriști			
Rasiști			
Analfabeți			
Musulmani			
Persoane cu dizabilități intelectuale			
Proprietari de câini			

Discuție: 1. De ce unele prejudecăți sunt acceptabile și unele nu? 2. Cum vedeți, ca profesioniști din diferite domenii, membrii diferitelor categorii (ex. unii văd imigranții ca fiind teroriști etc.)? 3. Dacă ați cunoaște membrii unor categorii diferite, ați avea perspective diferite față de aceste grupuri? 4. După această discuție ați evalua diferit oamenii din aceste grupuri sociale?

Exercițiu 3:

Obiectiv: Această activitate învață cursanții să recunoască indicii nonverbale și mesajele pe care le conțin. Aceștia vor evalua dacă interpretarea lor privind limbajul corpului este afectată de noțiuni cum sunt: rasa, identitatea sau genul persoanei cu care interacționează.

Instrucțiuni: Cursanții vor primi o foaie de lucru pe care vor lucra individual. Pot discuta răspunsurile în grupuri mici (5 persoane) sau în cadrul sesiunii. Timp alocat: 10 minute completarea, 5 minute discuția.

Instrucțiuni: priviți fotografiile de mai jos și, individual, notați ce mesaj vă transmite fiecare personaj prin limbajul corpului.

<https://tinyurl.com/lrsohpy>

<https://tinyurl.com/ltxp6jb>

<https://tinyurl.com/l56972t>

Discuție: 1. Cum ați interpretat limbajul din fiecare fotografie? 2. Identitatea etnică sau rasială a persoanelor din imagine afectează interpretarea asupra limbajului corpului? 3. Vârsta și statutul social determină diferențe în modul cum percepeți limbajul corpului? 4. Ce situații vă amintiți în care limbajul corpului dvs. a fost interpretat greșit? 5. Ați judecat vreodată pe ceilalți pe baza limbajului corpului? În ce situații?

Sursa: <http://breakingprejudice.org/teaching/group-activities/>

Anexa 1. Legislație relevantă (tabel comparativ cu prevederile legale aplicabile - lege generala vs legislatie specifică)

LEGISLAȚIE PRIVIND REGIMUL STRĂINILOR ȘI AZILUL ÎN ROMÂNIA ÎN DOMENIUL SĂNĂTĂȚII – EXTRASE	LEGISLAȚIE PRIVIND SĂNĂTATEA – EXTRASE
I. STRĂINII CU DREPT DE ȘEDERE PE TERMEN LUNG <u><i>OUG nr. 194/2002 privind regimul străinilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare</i></u> Art. 80¹: (1) Străinii, titulari ai dreptului de ședere pe termen lung, beneficiază, în condițiile legii, de tratament egal cu cetățenii români în ceea ce privește: e) asistența de sănătate publică; (2) Drepturile beneficiarilor protecției internaționale în România prevăzute de Legea nr. 122/2006, cu modificările și completările ulterioare, nu pot fi limitate ca urmare a obținerii dreptului de ședere pe termen lung de către aceștia. (3) Străinii titulari ai unui drept de ședere temporară, încadrați în muncă sau șomeri înregistrați, beneficiază, în condițiile legii, de tratament egal cu cetățenii români în ceea ce privește: f) asistența de sănătate publică; II. PERSOANE CU PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ/SOLICITANȚI DE AZIL <u><i>Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare</i></u> ART. 20 Drepturile beneficiarilor unei forme de protecție	I. PERSOANE CU PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ/SOLICITANȚI DE AZIL/ STRĂINI CU DREPT DE ȘEDERE PE TERMEN LUNG <u><i>Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu toate completările și modificările ulterioare</i></u> Art. 222. - (1) Sunt asigurați, potrivit prezentei legi: b) cetățenii străini și apatrizii care au solicitat și au obținut prelungirea dreptului de ședere temporară ori au domiciliul în România și care fac dovada plății contribuției la fond, în condițiile prezentei legi; (2) Asigurații au dreptul la pachetul de bază de la data începerii plății contribuției la fond, urmând ca sumele restante să fie recuperate de Agenția Națională de Administrare Fiscală, în condițiile legii, inclusiv obligații fiscale accesorii datorate pentru creanțele fiscale. Art. 224. - (1) Următoarele categorii de persoane beneficiază de asigurare, fără plata contribuției: (2) Sunt asigurate persoanele aflate în una dintre următoarele situații, pe durata acestora, cu plata contribuției din alte surse, în condițiile prezentei legi: ... e) străinii aflați în centrele de cazare în vederea returnării ori expulzării, precum și cei care sunt victime ale traficului de persoane, care se află în timpul procedurilor necesare stabilirii identității și sunt cazați în centrele special amenajate potrivit legii; Art. 268. - (1) Pentru beneficiarii indemnizației de șomaj contribuția se calculează și se virează odată cu plata drepturilor bănești asupra cărora se calculează de către

(1) Recunoașterea statutului de refugiat sau acordarea protecției subsidiare conferă beneficiarului următoarele drepturi: g) să beneficieze de asigurări sociale, de măsuri de asistență socială și asigurări sociale de sănătate, în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români; (2) Minorii neînsoțiți beneficiază de aceeași protecție oferită, în condițiile legii, minorilor români aflați în dificultate. III. PERSOANE CU PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ/ STRĂINI CU DREPT DE ȘEDERE ÎN ROMÂNIA <u>OG NR. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit protecție internațională sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European</u> Art. 7. - Străinii care au dobândit o protecție internațională în România au acces la asistență medicală în aceleași condiții stabilite de lege pentru cetățenii români. Art. 30. - Autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini accesul străinilor care au dobândit o protecție internațională în România la asistență socială și medicală și la educație, în condițiile legii.	cei care efectuează plata acestor drepturi. (5) Străinii beneficiari ai unei forme de protecție potrivit Legii nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare, sunt obligați, pentru a obține calitatea de asigurat, să plătească contribuția de asigurări sociale de sănătate începând cu data obținerii formei de protecție, în condițiile prezentei legi. Art. 269. - (1) Contribuția datorată pentru persoanele prevăzute la art. 224 se suportă după cum urmează: a) de către bugetul de stat, pentru persoanele prevăzute la art. 224 alin. (2) lit. b), c), e), f), h) și i); Art. 343. - (1) Cardul național se emite individual pentru fiecare asigurat cu vârsta de peste 18 ani, așa cum este reglementat la art. 222 alin. (1), art. 224 și 228. Art. 350. - Sunt eligibile pentru serviciile oferite de sistemul de asigurări voluntare de sănătate orice persoane, cetățeni români, cetățeni străini sau apatrizi care au dreptul la pachetul de servicii medicale de bază în temeiul asigurărilor sociale de sănătate, conform prevederilor legale. <u>ORDIN nr. 581 din 8 septembrie 2014 privind aprobarea Normelor metodologice pentru stabilirea documentelor justificative privind dobândirea calității de asigurat</u> Art. 2. - (1) În cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate din România, potrivit Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, Codului fiscal și prezentelor norme metodologice, sunt asigurați: b) cetățenii străini și apatrizii care au solicitat și au obținut prelungirea dreptului de ședere temporară ori au domiciliul în România și care fac dovada plății contribuției la fond, în condițiile legii; Art. 7. - Cetățenii străini care au obținut permis de ședere în România au obligația plății contribuției asupra veniturilor impozabile realizate pe teritoriul României, în condițiile legii, cu respectarea termenului de prescripție a contribuției și
--	---

calculându-se accesorii fiscale.

Art. 8. - (1) Străinii beneficiari ai unei forme de protecție potrivit Legii nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare, sunt obligați, pentru a obține calitatea de asigurat, să plătească contribuția de asigurări sociale de sănătate începând cu data obținerii formei de protecție, în condițiile legii.

(2) În situația în care nu realizează venituri impozabile, persoanele prevăzute la alin. (1) plătesc contribuția lunară calculată la un salariu minim brut pe țară în vigoare la data plății, în condițiile art. 6.

Art. 12. - (1) Dovada calității de asigurat se realizează prin modalitatea electronică de verificare a calității de asigurat în sistemul de asigurări sociale de sănătate, iar în situația în care, în urma interogării, persoana nu apare în aplicația menționată la art. 11 alin. (1), se realizează printr-un document justificativ - adeverință, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 1 care face parte integrantă din prezentele norme metodologice, eliberată de casa de asigurări de sănătate în a cărei evidență se află persoana, potrivit fiecărei categorii de persoane, pe baza următoarelor documente:...

s) pentru cetățenii străini prevăzuți la art. 2 alin. (1) lit. b), c), d) și e): documentul de identitate valabil la data solicitării (carte de identitate, pașaport, permisul de ședere), precum și orice alt document justificativ că a început plata contribuției în condițiile legii;

ș) pentru persoanele care nu realizează venituri: actul de identitate valabil la data solicitării, precum și dovada plății contribuției pe ultimele 6 luni și luna curentă, în condițiile legii.

(5) Casele de asigurări au obligația de a îndeplini orice demers legal potrivit domeniului lor de competență, astfel încât accesul asiguraților la pachetul de servicii medicale de bază să nu fie împiedicat de procesul de eliberare a adeverințelor de asigurat.

(7) Casele de asigurări nu pot solicita alte documente decât cele prevăzute în prezentele norme metodologice.

ORDIN Nr. 2731/2016 din 20 septembrie 2016 pentru aprobarea Procedurii de declarare și stabilire a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care nu realizează venituri sau alte categorii de persoane prevăzute la art. 180 din Codul fiscal, precum și pentru aprobarea unor formulare

ANEXA 1 - PROCEDURĂ de declarare și stabilire a contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate de persoanele fizice care nu realizează venituri sau alte categorii de persoane prevăzute la art. 180 din Codul fiscal

I. Dispoziții generale

2. Persoanele fizice care nu realizează venituri sau alte categorii de persoane prevăzute la art. 180 din Codul fiscal datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate astfel:

a) lunar, prin aplicarea cotei individuale de contribuție asupra bazei de calcul reprezentând valoarea salariului de bază minim brut pe țară, și au obligația să plătească contribuția de asigurări sociale de sănătate pe o perioadă de cel puțin 12 luni consecutive, începând cu luna în care se depune declarația;

b) la data la care accesează serviciile acordate de sistemul public de asigurări sociale de sănătate potrivit legii, prin depunerea declarației, aplicând cota individuală de contribuție asupra bazei de calcul reprezentând valoarea a de 7 ori salariul de bază minim brut pe țară.

4. Stabilirea obligațiilor de plată cu titlu de contribuții de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele fizice care nu realizează venituri sau alte categorii de persoane prevăzute la art. 180 din Codul fiscal se realizează de compartimentul cu atribuții de gestiune registru contribuabili și declarații fiscale persoane fizice din cadrul organului fiscal competent, denumit în continuare compartiment de specialitate.

Legea nr. 2/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal și pentru modificarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

Art. 153. - Contribuabilii/Plătitorii de venit la sistemul de asigurări sociale de sănătate

(1) Următoarele persoane au calitatea de **contribuabili/plătitori de venit la sistemul de asigurări sociale de sănătate**, cu respectarea prevederilor legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, precum și ale acordurilor privind sistemele de securitate socială la care România este parte, după caz:

b) **cetățenii străini și apatrizii care au solicitat și au obținut prelungirea dreptului de ședere temporară ori au domiciliul în România;**

m) Ministerul Afacerilor Interne, pentru străinii aflați în centrele de cazare în vederea returnării ori expulzării, precum și pentru cei care sunt victime ale traficului de persoane, care se află în timpul procedurilor necesare stabilirii identității și sunt cazați în centrele special amenajate potrivit legii.

Art. 165. - Baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate datorate pentru străinii aflați în centrele de cazare în vederea returnării ori expulzării, precum și pentru cei care sunt victime ale traficului de persoane, care se află în timpul procedurilor necesare stabilirii identității și sunt cazați în centrele special amenajate potrivit legii

Pentru străinii aflați în centrele de cazare în vederea returnării ori expulzării, precum și pentru cei care sunt victime ale traficului de persoane, care se află în timpul procedurilor necesare stabilirii identității și sunt cazați în centrele special amenajate potrivit legii, baza lunară de calcul al contribuției de asigurări sociale de sănătate o reprezintă valoarea a două salarii minime brute pe țară. Contribuția se suportă de la bugetul de stat.

LEGISLAȚIE PRIVIND REGIMUL STRĂINILOR ȘI AZILUL ÎN ROMÂNIA - EXTRASE	LEGISLAȚIE PRIVIND EDUCAȚIA - EXTRASE
I. PREVEDERI APLICABILE TUTUROR STRĂINILOR <u>OUG nr. 194/2002 privind regimul străinilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare</u> <i>Art. 3 - Drepturile străinilor</i> (6) Străinii cuprinși în învățământul de toate gradele au acces, fără restricții, la activitățile școlare și de instruire în societate. <i>Art. 79 - Asistența pentru integrarea străinilor</i> (1) Statul român asigură condițiile pentru integrarea străinilor cărora li s-a acordat un drept de ședere în România, în viața economică, socială și culturală a țării, precum și accesul acestora la sistemul de educație. <i>Art. 132 - Accesul străinilor minori la educație</i> (1) Străinii minori care locuiesc în România au acces la învățământul școlar obligatoriu în aceleași condiții ca și minorii cetățeni români. (2) Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice stabilește, potrivit legii, limitele și condițiile recunoașterii și echivalării studiilor efectuate în țara de origine, pentru înscrierea elevilor străini în sistemul național de învățământ II. STRĂINI CU DREPT DE ȘEDERE TEMPORARĂ	I. PREVEDERI GENERALE <u>Legea nr. 1/2011 a educației naționale, cu modificările și completările ulterioare</u> <i>Art. 2 - (4) Statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare.</i> (6) Drepturile prevăzute la alin. (4) sunt recunoscute în mod egal minorilor care solicită sau au dobândit o formă de protecție în România, minorilor străini și minorilor apatrizi a căror ședere pe teritoriul României este oficial recunoscută conform legii. <i>Art. 82 - (5) Elevii și cursanții străini din învățământul preuniversitar pot beneficia de burse, potrivit prevederilor legale.</i> <i>Art. 94 - (2) Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului exercită, în domeniul învățământului preuniversitar, următoarele atribuții:</i> q) stabilește modalitățile de recunoaștere și de echivalare a studiilor, a diplomelor, a certificatelor și a titlurilor științifice eliberate în străinătate, pe baza unor norme interne, încasează taxe, în lei și în valută, pentru acoperirea cheltuielilor ocazionate de vizarea și de recunoașterea actelor de studii, conform legii; <i>Art. 147 – (1) Recunoașterea și echivalarea studiilor sau a perioadelor de studii</i>

OUG nr. 194/2002 privind regimul străinilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Art. 80 indice 1 - Tratatul egal

(3) Străinii titulari ai unui drept de ședere temporară, încadrați în muncă sau șomeri înregistrați, beneficiază, în condițiile legii, de tratament egal cu cetățenii români în ceea ce privește:

(...)

b) accesul la toate formele și nivelurile de învățământ și de pregătire profesională, inclusiv la acordarea burselor de studiu;

c) echivalarea studiilor și recunoașterea diplomelor, a certificatelor, a atestatelor de competență și a calificărilor profesionale, în conformitate cu reglementările în vigoare;

(...)

III. PERSOANE CU PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ/SOLICITANȚI DE AZIL

A. Solicitanți de azil

Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare

Art. 17 – Drepturi

(1) Pe durata procedurii de azil străinul care solicită acordarea unei forme de protecție are următoarele drepturi:

(...)

efectuate în țară sau în străinătate se realizează pe baza unei metodologii-cadru stabilite prin ordin al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului și a unor metodologii specifice aprobate de senatul universitar al fiecărei instituții de învățământ superior, pe baza normelor europene, ale sistemului european de acumulare și transfer al creditelor de studii, cu respectarea metodologiei-cadru.

Metodologia de primire la studii și școlarizare a cetățenilor străini în unitățile de învățământ preuniversitar/instituțiile de învățământ superior de stat și particular acreditate, în anul școlar/universitar 2016-2017 (OMENCS nr. 3855/ 26.05.2016)

Art. 48. - Cetățenii străini au următoarele obligații:

a) să respecte Constituția României și legile statului român;

b) să respecte regulamentul intern al unității de învățământ preuniversitar/instituției de învățământ superior acreditate în care își desfășoară activitatea;

c) să respecte prevederile prezentei metodologii.

II. ACCES LA ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR ȘI RECUNOAȘTEREA PERIOADELOR DE STUDII EFECTUATE ÎN STRĂINĂTATE

Metodologia de primire la studii și școlarizare a cetățenilor străini în unitățile de învățământ preuniversitar/instituțiile de învățământ superior de stat și particular acreditate, în anul școlar/universitar 2016-2017 (OMENCS nr. 3855/ 26.05.2016)

Art. 1. - Pentru scopul prezentei metodologii, cetățenii străini sunt persoanele care nu au cetățenie română sau cetățenia unui alt stat membru al Uniunii Europene, al Spațiului Economic European sau al Confederației Elvețiene, precum nici cetățenii care solicită sau au dobândit o formă de protecție în România sau apatrizii a căror

p) dreptul solicitanților de azil minori de a avea acces la învățământul antepreșcolar, preșcolar și școlar obligatoriu, în aceleași condiții ca și minorii cetățeni români, cât timp nu se pune în executare o măsură de îndepărtare a acestora sau a părinților lor de pe teritoriul României; (...) <i>Art. 18 - Accesul la educație al solicitanților de azil minori</i> (1) În vederea facilitării accesului la sistemul de învățământ românesc, solicitanții de azil minori beneficiază, în mod gratuit, de un curs pregătitor intensiv în vederea înscrierii în sistemul național de învățământ. (2) Cursul pregătitor prevăzut la alin. (1) este organizat de Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, în colaborare cu Inspectoratul General pentru Imigrări. (3) Solicitantul de azil minor este înscris la cursul pregătitor în termen de 3 luni de la data depunerii cererii de azil. Concomitent, solicitantul de azil minor poate fi înscris ca audient în anul de studii corespunzător. (4) La finalul cursului pregătitor prevăzut la alin. (1), o comisie de evaluare, ale cărei componență și funcționare se stabilesc prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice, apreciază nivelul de cunoaștere a limbii române și stabilește înscrierea minorilor solicitanți de protecție internațională în România, în anul de studiu corespunzător. II. Norme metodologice de aplicare a Legii nr. 122/2006 privind azilul în România	ședere pe teritoriul României este oficial recunoscută conform legii. <i>Art. 2 - (1) Școlarizarea în Romania a cetățenilor străini se realizează astfel:</i> a) pe locuri de studii fără plata taxelor de școlarizare și fără bursă în învățământul obligatoriu în România; b) pe locuri de studii cu plata taxelor de școlarizare în valută, în învățământul preuniversitar secundar superior, în învățământul terțiar non-universitar și în învățământul superior de stat și particular acreditat din România. (2) Locurile de studii prevăzute la alin.1 se ocupă în limita capacității de școlarizare în conformitate cu procedura de admitere a fiecărei instituții de învățământ. <i>Art. 3. - La programele de studii în care procesul de învățământ se desfășoară în limba română, admiterea este condiționată de dobândirea cunoștințelor necesare de limba română.</i> <i>Art. 4. - (1) Elevii străini pot fi înscriși la Cursul de inițiere în limba română în unitățile școlare care vor fi nominalizate de inspectoratele școlare județene (ISJ)/Inspectoratul Școlar al Municipiului București (ISMB).</i> (2) Durata cursului de inițiere în limba română este de 1 an școlar. <i>Art. 8. - Pot fi înscriși în învățământul preuniversitar din România elevii străini care:</i> a) au documente care atestă cetățenia statului respectiv; b) au unul dintre părinți, tutori sau susținători legali încadrați în una dintre următoarele situații: este repatriat; are prin căsătorie domiciliul în România; este posesorul unui permis de ședere în România; desfășoară, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, activități pe teritoriul României; se află la studii în învățământul universitar sau postuniversitar de stat/particular acreditat din România; este membru de familie al personalului misiunilor diplomatice străine în
--	---

<i>Art. 6 - Accesul la educație al solicitanților de azil minori</i> (1) Accesul la educație al solicitanților de azil minori este liber, necondiționat și se exercită în aceleași condiții ca și pentru minorii cetățeni români. (2) Metodologia, profesorii, manualele și materialele didactice necesare desfășurării cursului pregătitor în vederea înscrierii în sistemul național de învățământ a solicitanților de azil minori se asigură de Ministerul Educației și Cercetării. (3) Oficiul Național pentru Refugiați poate pune la dispoziție spațiile necesare desfășurării cursului pregătitor, în centrele de primire și cazare a solicitanților de azil, precum și rechizite. (4) Cererile de înscriere a minorilor la cursul pregătitor se depun de către părinți sau reprezentanții legali la sediul inspectoratelor școlare județene, respectiv al Inspectoratului Școlar al Municipiului București. (5) În cazul în care accesul la sistemul educațional nu este posibil din cauza situației specifice a minorului solicitant de protecție internațională, Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, la solicitarea Inspectoratului General pentru Imigrări, propune alte modalități de educație în conformitate cu legislația și practica națională. <i>B. Beneficiarii de protecție internațională</i> <u>Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare</u>	România; c) au acceptul unității de învățământ preuniversitar de stat sau particular acreditate sau al unei instituții furnizoare de educație, care organizează și desfășoară pe teritoriul României activități de învățământ corespunzătoare unui sistem educațional din altă țară, înscrise în Registrul Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (Registrul ARACIP), în care doresc să studieze; d) promovează testele de aptitudini, organizate pentru învățământul de artă și sportiv, după caz. <i>Art. 9 - (1) Dosarul elevului conține următoarele documente:</i> a) copii ale documentelor de identitate ale elevului și ale părinților/tutorei/susținătorului legal (pașaport elev, pașaport părinți, permis de ședere elev, permis de ședere părinți, dacă posedă); b) copie și traducere legalizată a certificatului de naștere al elevului;) copie a hotărârii judecătorești privind încredințarea copilului minor, după caz; d) copii și traduceri autorizate ale situațiilor școlare; e) cerere de înscriere la studii, avizată de conducerea unității de învățământ la care se va face înscrierea și de ISJ/ISMB pe raza căruia se desfășoară activitatea de învățământ, conform Regulamentului de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar. (2) Dosarul cu acte de studii se depune în termen de 5 zile de la obținerea avizului conducerii unității de învățământ de către părinte/tutore legal la sediul ISJ/ISMB pe raza căruia se află unitatea de învățământ solicitată. (3) Dosarul se transmite în termen de 5 zile la Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice (MENCS) - Direcția generală relații internaționale și afaceri europene (DGRIAE), de către ISJ/ISMB pe raza căruia își desfășoară activitatea unitatea de învățământ pentru care are acceptul.
--	---

<i>Art. 20 – Drepturile beneficiarilor unor forme de protecție</i> (1) Recunoașterea statutului de refugiat sau acordarea protecției subsidiare conferă beneficiarului următoarele drepturi: (...) h) să aibă acces la toate formele de învățământ, în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români; (...) r) să beneficieze de tratament egal cu cetățenii români în ceea ce privește echivalarea studiilor sau a perioadelor de studii, recunoașterea diplomelor, atestatelor și certificatelor de competență, precum și a calificărilor profesionale care dau acces la profesiile reglementate din România, în conformitate cu reglementările în vigoare. (...) <i>Art. 20 indice 2 - Accesul la educație al beneficiarilor de protecție internațională minori</i> (1) În vederea facilitării accesului la sistemul de învățământ românesc, minorii cărora le-a fost acordată protecția internațională în România beneficiază, în mod gratuit, pe durata unui an școlar, de un curs pregătitor în vederea înscrierii în sistemul național de învățământ. (2) Cursul pregătitor prevăzut la alin. (1) este organizat de Ministerul Educației Naționale, în colaborare cu Inspectoratul General pentru Imigrări. (3) Minorul beneficiar al protecției internaționale este înscris la cursul prevăzut la alin. (1) de îndată ce i-a fost acordată forma de protecție internațională. (4) Cursul pregătitor început în perioada cât minorul a avut calitatea	<i>Art. 10. - (2) Evaluarea documentelor școlare presupune analizarea foilor matricole din străinătate (...), și identificarea claselor efectuate în străinătate sau la organizațiile menționate.</i> <i>Art. 11 -</i> La solicitarea părinților/tutorelui/susținătorului legal, înscrierea elevului se poate realiza și într-o clasă inferioară nivelului rezultat din actele de studii. <i>Art. 12. -</i> Înscrierea se realizează prin eliberarea aprobării de către MENCS-DGRIAE, conform termenului prevăzut în reglementările legale în vigoare. <i>Art. 14. - Elevii străini beneficiază de:</i> a) finanțarea cheltuielilor de școlarizare pentru cursul de inițiere de limba română, după caz, pentru învățământul obligatoriu; b) finanțarea cheltuielilor de școlarizare pe durata învățământului obligatoriu; c) asistență medicală gratuită în caz de urgențe medico- chirurgicale și boli cu potențial endemoepidemic, în conformitate cu legislația internă în vigoare; d) tarif redus cu 50% pentru transportul local în comun, de suprafață, naval și subteran, precum și pentru transportul intern auto, feroviar și naval, pe tot parcursul anului calendaristic, conform prevederilor legale în vigoare. <i>Art. 15. - În învățământul liceal secundar superior, elevii străini plătesc taxe de școlarizare, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 22/2009 privind stabilirea cuantumului minim al taxelor de școlarizare, în valută, a cetățenilor care studiază pe cont propriu în România, din state care nu sunt membre ale Uniunii Europene, precum și din cele care nu fac parte din Spațiul Economic European și din Confederația Elvețiană, aprobată cu modificări prin Legea nr. 1/2010.</i>
---	---

de solicitant de azil, potrivit art. 18, se continuă și după acordarea protecției internaționale, până la finalizarea acestuia.

(5) **La finalul cursului de inițiere în limba română, o comisie de evaluare**, ale cărei componență și funcționare se stabilesc prin ordin al ministrului educației naționale, **apreciază nivelul de cunoaștere a limbii române și stabilește înscrierea străinilor minori care au obținut o formă de protecție internațională în anul de studiu corespunzător.**

OG nr. 44/ 2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit protecție internațională sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European

Art. 9 - Accesul străinilor care au dobândit o protecție internațională în România la toate formele de învățământ se realizează în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii români.

Art. 10 - (1) În vederea integrării în sistemul de învățământ românesc, minorii care au dobândit o protecție internațională în România beneficiază pe durata unui an școlar de un curs gratuit de inițiere în limba română.

(2) În perioada urmăririi cursului de inițiere în limba română minorii care au dobândit o protecție internațională în România participa gratuit, în cadrul unităților școlare, la activități didactice cu caracter teoretic, practic și recreativ, fără ca prezenta lor să fie înregistrată în documente oficiale.

(3) **La finalul cursului de inițiere în limba română o comisie de**

Art. 16. - (1) Cetățenii străini care au finalizat studiile liceale în alt sistem de învățământ și nu sunt posesori ai unei diplome de bacalaureat sau echivalentul acesteia pot susține, la cerere, examenul național de bacalaureat, în funcție de profilul studiilor preuniversitare absolvite, într-un centru de examen stabilit de către comisia de bacalaureat județeană/a municipiului București.

Regulament-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar (OMENCS nr. 5079/ 31 august 2016)

Art. 136. — (1) Elevii care au urmat cursurile într-o unitate de învățământ din altă țară sau la organizații furnizoare de educație care organizează și desfășoară pe teritoriul României activități corespunzătoare unor sisteme educaționale din alte țări pot dobândi calitatea de elev în România numai după recunoașterea sau echivalarea de către inspectoratele școlare județene, Inspectoratul Școlar al Municipiului București, respectiv de către minister a studiilor urmate în străinătate și, după caz, după susținerea examenelor de diferență stabilite în cadrul procedurii de echivalare.

(2) Elevii menționați la alin. (1) vor fi înscriși ca audienți până la finalizarea procedurii de echivalare, indiferent de momentul în care părinții, tutorii sau susținătorii legali ai acestora solicită școlarizarea.

(...)

(4) Alegerea nivelului clasei în care va fi înscris elevul ca audient se face, prin decizie, de către o comisie formată din cadre didactice care predau la nivelul de studiu pentru care se solicită înscrierea, stabilită la nivelul unității de învățământ, din care fac parte directorul/directorul adjunct și un psiholog/ consilier școlar.

(5) Evaluarea situației elevului și decizia menționată la alin. (4) vor ține cont de: vârsta și nivelul dezvoltării psihocomportamentale a elevului, de recomandarea

evaluare, ale carei componenta și funcționare se stabilesc prin ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului, apreciază nivelul de cunoaștere a limbii române și stabilește înscrierea minorilor care au dobândit o protecție internațională în România în anul de studiu corespunzător. Art. 11 - (1) Ministerul Educației Naționale și Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice asigură, la cerere, recunoașterea diplomelor, atestarea studiilor și calificărilor din țara de origine, în condițiile stabilite de legea română. (1[^]1) Ministerul Educației Naționale în colaborare cu Ministerul Afacerilor Interne elaborează o metodologie speciala de atestare a studiilor preuniversitare pentru străinii care au obținut o protecție internațională în România și care nu au documente doveditoare ale studiilor sau care, din motive obiective, nu se încadrează în actualele prevederi legale în domeniul recunoașterii și atestării studiilor străinilor în România, în scopul facilitării accesului pe piața forței de muncă sau al continuării studiilor. (1[^]2) Metodologia prevăzută la alin. (1[^]1) se aproba prin ordin al ministrului educației și cercetării. Art. 30 - Autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini accesul străinilor care au dobândit o protecție internațională în România la asistență socială și medicală și la educație, în condițiile legii. Art. 31 - Oficiul Național pentru Refugiați din cadrul Ministerului Afacerilor Interne coordonează activitatea celorlalte instituții ale	părinților, de nivelul obținut în urma unei evaluări orale sumare, de perspectivele de evoluție școlară. (6) În cazul în care părinții, tutorii sau susținătorii legali nu sunt de acord cu recomandarea comisiei privind nivelul clasei în care va fi înscris elevul audient, elevul va fi înscris la clasa pentru care optează părinții, pe răspunderea acestora asumată prin semnătură. (7) Dosarul de echivalare va fi depus de către părinții, tutorii sau susținătorii legali ai elevului la unitatea de învățământ la care este înscris elevul ca audient. Unitatea de învățământ transmite dosarul către inspectoratul școlar, în termen de cel mult 5 zile de la înscrierea elevului ca audient. Dosarul este retransmis, în maximum 5 zile, de către inspectoratul școlar, către compartimentul de specialitate din minister, numai în cazul echivalării claselor a XI-a și a XII-a, pentru recunoașterea și echivalarea celorlalte clase aplicându-se normele legale în vigoare. (10) În situația în care studiile făcute în străinătate sau la organizații furnizoare de educație care organizează și desfășoară pe teritoriul României activități corespunzătoare unor sisteme educaționale din alte țări nu au fost echivalate sau au fost echivalate parțial de către inspectoratele școlare județene, Inspectoratul Școlar al Municipiului București, respectiv de către minister, iar între ultima clasă echivalată și clasa în care este înscris elevul ca audient există una sau mai multe clase ce nu au fost parcurse/promovate/echivalate, comisia prevăzută la alin. (4) solicită inspectoratului școlar, în scris, în termen de maximum 30 de zile, <u>examinarea elevului în vederea încheierii situației școlare pentru anii neechivalați sau care nu au fost parcurși ori promovați.</u> (11) În contextul prevăzut la alin. (10) inspectoratul școlar constituie o comisie de evaluare formată din cadre didactice și cel puțin un inspector școlar de specialitate, care evaluează elevul, în termen de cel mult 20 de zile, pe baza programelor școlare în vigoare, la toate disciplinele/modulele din planul-cadru de învățământ,
--	---

statului, autorități ale administrației publice locale și organizații neguvernamentale implicate în procesul de integrare a străinilor care au dobândit o protecție internațională în România și monitorizează cazurile individuale.

Art. 32 - (1) În fiecare an, nu mai târziu de 1 iulie, Oficiul Național pentru Refugiați înaintează Ministerului Educației Naționale, Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Agenției Naționale de Ocupare a Forței de Muncă, Ministerului Sănătății, Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție o nota privind numărul de persoane estimat să beneficieze de activitățile în vederea integrării, pentru anul următor.

(2) Acest număr estimativ poate fi rectificat de către Oficiul Național pentru Refugiați dacă circumstanțele datorate evenimentelor din anul următor necesita acest lucru.

Norme metodologice de aplicare a OG nr. 44/ 2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit protecție internațională sau un drept de sedere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European

Art. 2 - (1) Prin accesul în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii români, (...), se înțelege faptul ca strainii care au dobândit o formă de protecție în România beneficiaza de drepturile sociale, cu indeplinirea condițiilor legale aplicabile cetățenilor români și pe baza documentelor de identitate eliberate de Oficiul Național

pentru clasele neechivalate sau care nu au fost parcurse ori promovate. Comisia va funcționa în unitatea de învățământ în care urmează să fie înscris elevul. **După promovarea tuturor examenelor, elevul este înscris în clasa următoare ultimei clase promovate, fie prin recunoaștere și echivalare, fie prin promovarea examenelor prevăzute la alin. (10).** Modul de desfășurare și rezultatele evaluării vor fi trecute într-un proces-verbal care se păstrează în unitatea de învățământ în care elevul urmează să frecventeze cursurile. **Această procedură se aplică și în cazul persoanelor, indiferent de cetățenie sau statut, care solicită continuarea studiilor și înscrierea în sistemul românesc, care revin în țară fără a prezenta documente care să ateste studiile efectuate în străinătate** sau la organizații furnizoare de educație care organizează și desfășoară pe teritoriul României activități corespunzătoare unor sisteme educaționale din alte țări, care nu sunt înscrise în Registrul special al Agenției Române pentru Asigurarea Calității în Învățământul Preuniversitar.

(...)

(13) Pentru persoanele care nu cunosc limba română, înscrierea în învățământul românesc se face conform reglementărilor aprobate prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice.

(14) Copiilor lucrătorilor migranți li se aplică prevederile legale în vigoare privind accesul la învățământul obligatoriu din România.

(15) Elevilor străini care doresc să urmeze studiile în învățământul românesc li se aplică prevederile elaborate de minister privind școlarizarea elevilor străini în învățământul preuniversitar din România.

Metodologia privind echivalarea de către inspectoratele școlare județene și Inspectoratul Școlar al Municipiului București a perioadelor de studii efectuate în străinătate (OMECS nr. 5268/2015)

pentru Refugiati, a altor documente eliberate de autoritățile din țările de origine, iar în lipsa acestora, pe baza documentelor echivalente eliberate de autoritățile române competente. (2) Oficiul Național pentru Refugiati, Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Sănătății, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap, Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție și alte institutii cu competente în domeniu stabilesc, în condițiile legii, lista documentelor necesare în vederea accesului strainilor care au dobândit o formă de protecție în România la drepturile sociale, ținând cont de specificul situației strainilor care au dobândit o formă de protecție în România. Art. 6 - Cursurile gratuite destinate strainilor care au dobândit o formă de protecție în România, de inițiere în limba română pentru minori (...) se organizeaza de inspectoratele scolare judetene și al municipiului București, după metodologiile aprobate de Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului. Art. 7 - (1) Cererile de participare la cursurile menționate la art. 6 se depun de către persoanele interesate la inspectoratele scolare judetene și al municipiului București. (2) Inspectoratele scolare judetene și al municipiului București asigura înscrierea solicitantilor la cursuri și le comunică acestora unitatea de invatamant unde vor avea loc aceste cursuri. III. STRĂINI CU DREPT DE ȘEDERE PE TERMEN LUNG	Art. 1 - Prezenta metodologie se aplică de către inspectoratele școlare județene/Inspectoratul Școlar al Municipiului București pentru echivalarea perioadelor de studii corespunzătoare învățământului general obligatoriu din sistemul de învățământ românesc, efectuate în străinătate și la organizațiile furnizoare de educație, care organizează și desfășoară pe teritoriul României activități de învățământ corespunzătoare unui sistem educațional din altă țară Art. 2 - Dosarul pentru echivalarea perioadelor de studii menționate la art. 1 conține: a) cerere; b) foaie matricolă pentru clasele din România (dacă este cazul) - original; c) foile matricole eliberate de o unitate de învățământ din străinătate sau de organizațiile furnizoare de educație, care organizează și desfășoară pe teritoriul României activități de învățământ corespunzătoare unui sistem educațional din altă țară, din care să rezulte disciplinele studiate și calificativele/notele obținute - copii și traduceri autorizate; d) document de identificare valabil al elevului - copie. Art. 3 - (1) Dosarul prevăzut la art. 2 se depune: a) la inspectoratul școlar județean/Inspectoratul Școlar al Municipiului București; sau b) la unitatea de învățământ la care elevul participă la cursuri în calitate de audient (...) care îl transmite, pentru echivalare, inspectoratului școlar județean/Inspectoratului Școlar al Municipiului București. (...) (3) Evaluarea documentelor școlare în vederea echivalării presupune analizarea foilor matricole din străinătate sau de la organizațiile furnizoare de educație, care organizează și desfășoară pe teritoriul României activități de învățământ
---	---

OUG nr. 194/2002 privind regimul străinilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Art. 80 indice 1 - Tratatul egal

(1) Străinii, titulari ai dreptului de ședere pe termen lung, beneficiază, în condițiile legii, de tratament egal cu cetățenii români în ceea ce privește:

(...)

b) accesul la toate formele și nivelurile de învățământ și de pregătire profesională, inclusiv la acordarea burselor de studiu;

c) echivalarea studiilor și recunoașterea diplomelor, a certificatelor, a atestatelor de competență și a calificărilor profesionale, în conformitate cu reglementările în vigoare;

(...)

corespunzătoare unui sistem educațional din altă țară, și identificarea claselor efectuate în străinătate sau la organizațiile menționate.

(4) Echivalarea se realizează automat, fără susținerea de măsuri compensatorii, pentru toate clasele promovate la unități de învățământ din străinătate sau la organizațiile furnizoare de educație, care organizează și desfășoară pe teritoriul României activități de învățământ corespunzătoare unui sistem educațional din altă țară, cu clasele corespunzătoare din sistemul de educație românesc.

(5) La cererea exprimată în scris a părinților sau a tutorilor legal instituți, înscrierea se poate face într-o clasă inferioară ultimei clase absolvite în străinătate sau la organizațiile furnizoare de educație, care organizează și desfășoară pe teritoriul României activități de învățământ corespunzătoare unui sistem educațional din altă țară.

(6) Termenul de soluționare a dosarului de echivalare este de 30 de zile lucrătoare de la data depunerii dosarului complet la inspectoratul școlar județean/Inspectoratul Școlar al Municipiului București.

Art. 5 - (1) Atestatul de echivalare emis de inspectoratul școlar județean/Inspectoratul Școlar al Municipiului București este valabil pentru înscrierea în orice unitate de învățământ preuniversitar din țară și la încadrarea pe piața forței de muncă.

(2) Atestatul original este eliberat unității de învățământ, care va păstra în arhiva proprie o copie conformă cu originalul, sau titularului, părinților ori tutorilor legal instituți.

Art. 6 - (1) Evaluarea dosarelor în vederea echivalării se efectuează de către o comisie formată din minimum 4 persoane desemnate din cadrul inspectoratului școlar județean/Inspectoratului Școlar al Municipiului București, absolvente ale unei instituții de învățământ superior de lungă durată cu diplomă de licență, a

ciclului II Bologna cu diplomă de master sau diplomă echivalentă.

Art. 7 - (1) Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor menține permanent legătura și organizează întâlniri de instruire cu persoanele nominalizate de inspectoratul școlar județean/Inspectoratul Școlar al Municipiului București, la sediul Centrului Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor.

III. ACCES LA ÎNVĂȚĂMÂNTUL UNIVERSITAR ȘI RECUNOAȘTEREA ACTELOR DE STUDII EMISE DE INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN STRĂINĂTATE

Metodologia de primire la studii și școlarizare a cetățenilor străini în unitățile de învățământ preuniversitar/instituțiile de învățământ superior de stat și particular acreditate, în anul școlar/universitar 2016-2017 (OMENCS nr. 3855/ 26.05.2016)

Art. 5. - (1) Cetățenii străini pot fi înscriși la studii universitare în limba română după absolvirea anului pregătitor, în cadrul căruia își însușesc cunoștințele necesare de limba română la nivel B 2.

(2) Durata anului pregătitor pentru studii universitare de licență este de 1 an universitar, iar pentru studii universitare de masterat, doctorat și învățământ postuniversitar inclusiv în domeniul sănătate este de cel puțin 6 luni.

Art. 17. - Cetățenii străini pot accede la studii universitare de licență în învățământul superior acreditat din România dacă:

- a) au documente care atestă cetățenia statului respectiv;
- b) sunt absolvenți cu diplomă de bacalaureat sau echivalentul acesteia, conform anexei nr. 2, care face parte integrantă din prezenta metodologie.

Art. 19. - Procedura de admitere (...)se desfășoară astfel:

	a) dosarele se transmit direct la instituțiile de învățământ superior acreditate pentru care optează; b) instituțiile de învățământ superior evaluează dosarele, conform reglementărilor legale în vigoare, și comunică MENCS-DGRIAE lista persoanelor propuse pentru eliberarea scrisorii de acceptare la studii; c) lista candidaților va fi transmisă MENCS până cel târziu la data de 12 august a fiecărui an, conform machetei prevăzute în anexa nr. 4, care face parte integrantă din prezenta metodologie; d) lista va fi însoțită de o copie a dosarului candidatului conform art. 18; e) numărul de dosare transmise trebuie să se încadreze în limita a 10% peste numărul aprobat de ARACIS; f) după analiza dosarului, MENCS emite scrisoarea de acceptare la studii în limba engleză sau franceză, după caz; g) scrisoarea de acceptare la studii este singurul document necesar și obligatoriu pentru înmatricularea la studii în România a cetățenilor străini; h) MENCS transmite scrisorile de acceptare la studii instituțiilor de învățământ superior și, după caz, misiunilor diplomatice; i) dosarele incomplete nu vor fi procesate, fiind declarate respinse. În cazul completării dosarelor, instituțiile de învățământ superior vor relua pașii descriși în procedura de admitere, în vederea procesării acestora de către MENCS; j) dosarele candidaților respinși sau ale celor care renunță la locul obținut vor fi restituite de instituțiile de învățământ superior în cel mult 48 de ore de la depunerea cererii, fără perceperea unor taxe suplimentare. Art. 45. - Cetățenii străini care dobândesc cetățenia română, precum și cetățenii români cu domiciliul stabil în străinătate care dobândesc domiciliul în România pot ocupa un loc de studii finanțat de la bugetul de stat sau în regim cu taxă, la cuantumul stabilit de senatul universității pentru cetățenii români, cu condiția
--	--

promovării concursului de admitere organizat într-o sesiune legal stabilită, conform reglementărilor proprii fiecărei universități.

Art. 46. - Scrisoarea de acceptare este valabilă doar pentru instituția de învățământ superior pentru care a fost emisă, începând cu anul universitar pentru care a fost emisă și pentru ciclul universitar respectiv. Orice schimbare în parcursul universitar, ce contravine înscrișurilor din scrisoarea de acceptare inițială, va fi reglementată, la solicitarea instituției de învățământ implicate, prin emiterea de către MENCS a unei noi scrisori de acceptare.

Art. 47 - Înscrierea, înmatricularea la studii, mobilitatea academică, temporară sau definitivă, și schimbarea domeniului de studii, reînmatricularea, întreruperea studiilor se realizează exclusiv cu aprobarea MENCS.

Metodologia de recunoaștere a actelor de studii de nivel licență, master sau postuniversitar eliberate de instituții acreditate de învățământ superior din străinătate (OMENCS nr. 6121/20.12.2016)

Art. 1 - În sensul prezentei metodologii, recunoașterea constă în evaluarea și stabilirea nivelului, domeniului și/sau a specializării actului de studii obținut în străinătate prin raportare la sistemul românesc de învățământ, care se poate finaliza cu eliberarea unui atestat. Atestatul de recunoaștere conferă titularului dreptul la continuarea studiilor și/sau accesului pe piața forței de muncă, în condițiile legii.

Art. 2 - Prezenta metodologie se aplică actelor de studii care atestă finalizarea, la o instituție acreditată de învățământ superior din străinătate, a studiilor universitare

de licență, de master sau a unui program postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă.

Art. 3 - Recunoașterea se aplică următoarelor categorii de cetățeni:

(...)

b) membrilor de familie ai cetățenilor români și europeni care provin din state terțe (...)

c) cetățenilor din state terțe beneficiari ai statutului de rezident permanent în România și beneficiarilor statutului de rezident pe termen lung acordat de către unul dintre statele membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și Confederația Elvețiană;

d) cetățenilor din state terțe care beneficiază de o formă de protecție internațională pe teritoriul României;

e) cetățenilor din state terțe, alții decât cei menționați la lit. c) și d), numai în vederea accesului pe piața forței de muncă din România.

Art. 14 - Recunoașterea studiilor pentru solicitanții de azil și/sau beneficiarii unei forme de protecție internațională în România se realizează în conformitate cu prevederile prezentei metodologii și ale normelor legale naționale și internaționale cu privire la aceste categorii de persoane.

Art. 15 - Recunoașterea studiilor efectuate de cetățenii din state terțe prevăzuți la art. 3 lit. e), în vederea continuării studiilor în România, se realizează prin Direcția generală relații internaționale și afaceri europene, în baza unei metodologii proprii.

Art. 4 - (1) În vederea continuării studiilor în România, pentru cetățenii menționați la art. 3 lit. a) - d), Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor, denumit în continuare C.N.R.E.D.:

	a) recunoaște automat actele de studii obținute în statele membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și în Confederația Elvețiană, precum și în state terțe la universități de prestigiu, prevăzute în Lista universităților de prestigiu din alte state, aprobată prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice; b) recunoaște actele de studii obținute în state terțe la alte universități decât cele prevăzute în Lista universităților de prestigiu din alte state, aprobată prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice. Art. 5 - (1) În procedura de evaluare a actelor de studii, C.N.R.E.D. are în vedere: a) apartenența actului de studii la categoria actelor de studii naționale, eliberate în sistemul de învățământ superior din statul de origine; b) statutul instituției de învățământ superior în statul de origine; c) dreptul la continuarea studiilor în statul de origine, conferit de actul de studii anterior; d) nivelul calificării corespunzător actului de studii; e) domeniul de studiu și/sau programul de studiu, curriculumul/volumul de muncă/rezultatele învățării, dacă este cazul. (...) (3) În procedura de evaluare și recunoaștere, C.N.R.E.D. poate lua în considerare deciziile anterioare pronunțate în cazuri similare. Art. 7 - (1) Actele de studii se recunosc dacă sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative: a) instituția de învățământ superior care a eliberat actul de studii este acreditată în statul de origine; b) nivelul calificării corespunzător actului de studii este similar cu cel din sistemul românesc de învățământ universitar;
--	---

c) domeniul de studii și/sau programul de studii, curriculumul/volumul de muncă/rezultatele învățării, acolo unde este cazul, sunt similare cu cele din sistemul românesc de învățământ universitar.

(2) În cazul în care evaluarea elementelor menționate la alin. (1) lit. c) evidențiază diferențe substanțiale prin raportare la sistemul românesc de învățământ universitar, C.N.R.E.D. poate recunoaște actele de studii prin aplicarea de măsuri compensatorii, respectiv continuarea studiilor, susținerea de examene de diferență și/sau efectuarea de stagii de practică în cadrul unor programe de studii acreditate în România.

(3) C.N.R.E.D. poate dispune soluția de nerecunoaștere în cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile de la alin. (1) lit. a) și b), precum și în alte situații, cu respectarea legislației naționale și a bunelor practici și recomandări internaționale.

Art. 10 - (3) Actele de studii supuse recunoașterii sunt autentificate cu Apostila de la Haga pentru statele care sunt părți ale Convenției cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine, adoptată la Haga din 5 octombrie 1961, la care România a aderat prin Ordonanța Guvernului nr. 66/1999, aprobată prin Legea nr. 52/2000, cu modificările ulterioare, iar pentru celelalte state actele de studii sunt **supralegalizate sau însoțite de adeverința de autenticitate emisă de către autoritățile competente din țara de proveniență**. Scutirea de apostilare sau supralegalizare este permisă în temeiul legii, al unui tratat internațional la care România este parte sau pe bază de reciprocitate.

(...)

(5) Dosarele de recunoaștere se depun:

a) în vederea continuării studiilor în România, la instituțiile de învățământ superior sau la Registratura M.E.N.C.S., direct sau prin intermediul serviciilor poștale.

	<i>Art. 11 - (1)</i> Durata de soluționare a dosarelor este de maximum 30 de zile lucrătoare de la data înregistrării dosarului complet la C.N.R.E.D.
--	--

	<i>Art. 12 - (1)</i> Decizia C.N.R.E.D. poate fi atacată o singură dată, în termen de 45 de zile lucrătoare de la data luării la cunoștință.
--	---

LEGISLAȚIE PRIVIND REGIMUL STRĂINILOR ȘI AZILUL ÎN ROMÂNIA - EXTRASE	LEGISLAȚIE PRIVIND MUNCA - EXTRASE
PREVEDERI GENERALE <i>Ordonanța de Guvern nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României</i> Art. 28 (1) La propunerea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, în concordanță cu politica privind migrația forței de muncă și luând în considerare situația pieței muncii din România, anual, prin hotărâre a Guvernului se stabilește contingentul pe tipuri de lucrători nou-admiși pe piața forței de muncă. (2) În vederea elaborării hotărârii Guvernului prevăzute la alin. (1): a) Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice elaborează lista ocupațiilor deficitare pe piața forței de muncă autohtonă; b) Inspectoratul General pentru Imigrări transmite trimestrial Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice situația statistică a avizelor de angajare/detașare, a permiselor unice și a permiselor de ședere care conferă și drept de muncă, precum și situația cetățenilor Uniunii Europene care desfășoară pe teritoriul României activități dependente. PREVEDERI APLICABILE TUTUROR STRĂINILOR <i>Ordonanța de Urgență nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România</i> Art. 80¹: (5) Străinii care au fost încadrați în muncă pe teritoriul României sau urmașii acestora beneficiază de dreptul la pensie pentru limită de vârstă, invaliditate sau deces, chiar dacă nu mai locuiesc în România, în aceleași condiții precum cetățenii români ori urmașii acestora care nu mai locuiesc în România. PREVEDERI ÎN MATERIE DE ANGAJARE <i>Ordonanța de Guvern nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor</i>	PREVEDERI GENERALE <i>Legea nr. 53/2003 Codul Muncii</i> Art. 2 Dispozițiile cuprinse în prezentul cod se aplică: a) cetățenilor români încadrați cu contract individual de muncă, care prestează muncă în România; b) cetățenilor români încadrați cu contract individual de muncă și care prestează activitatea în străinătate, în baza unor contracte încheiate cu un angajator român, cu excepția cazului în care legislația statului pe al cărui teritoriu se execută contractul individual de muncă este mai favorabilă; c) cetățenilor străini sau apatrizi încadrați cu contract individual de muncă, care prestează muncă pentru un angajator român pe teritoriul României; d) persoanelor care au dobândit statutul de refugiat și se încadrează cu contract individual de muncă pe teritoriul României, în condițiile legii; e) ucenicilor care prestează muncă în baza unui contract de ucenicie la locul de muncă; f) angajatorilor, persoane fizice și juridice; g) organizațiilor sindicale și patronale. Art. 16 (1) Contractul individual de muncă se încheie în baza consimțământului părților, în formă scrisă, în limba română. Obligația de încheiere a contractului individual de muncă în formă scrisă revine angajatorului. Forma scrisă este obligatorie pentru încheierea valabilă a contractului. Art. 36 Cetățenii străini și apatrizii pot fi angajați prin contract individual de muncă în baza autorizației de muncă sau a permisului de ședere în scop de muncă, eliberată/eliberat potrivit legii. Art. 82 (1) Prin derogare de la regula prevăzută la art. 12 alin. (1), angajatorii au posibilitatea de a angaja, în cazurile și în condițiile prezentului cod, personal salariat cu contract individual de muncă pe durată determinată. (2) Contractul individual de muncă pe durată determinată se poate încheia numai în formă scrisă, cu precizarea expresă a duratei pentru care se încheie.

pe teritoriul României

(1) Străinii cu ședere legală pe teritoriul României pot fi încadrați în muncă în baza avizului de angajare obținut de angajatori în condițiile prezentei ordonanțe.

Art. 3. (2) Prin excepție de la alin. (1), nu este necesară obținerea avizului de angajare pentru încadrarea în muncă pe teritoriul României a străinilor din următoarele categorii:

a) străinii al căror acces liber pe piața muncii din România este stabilit prin tratate încheiate de România cu alte state;

b) străinii care urmează să desfășoare activități didactice, științifice sau alte categorii de activități specifice cu caracter temporar în instituții de profil acreditate ori autorizate provizoriu din România, în baza unor acorduri bilaterale sau ca titulari ai unui drept de ședere temporară pentru desfășurarea de activități de cercetare științifică, și personalul cu calificare specială, în baza ordinului ministrului educației naționale, precum și străinii care desfășoară activități artistice în instituții de cultură din România, în baza ordinului ministrului culturii;

c) străinii care urmează să desfășoare pe teritoriul României activități temporare solicitate de ministere ori de alte organe ale administrației publice centrale sau locale ori de autorități administrative autonome;

d) străinii care sunt numiți la conducerea unei filiale, reprezentanțe sau sucursale de pe teritoriul României a unei companii care are sediul în străinătate, în conformitate cu actele prevăzute de legislația română care fac dovada în acest sens;

e) străinii titulari ai dreptului de ședere pe termen lung pe teritoriul României;

f) străinii titulari ai dreptului de ședere temporară pentru reîntregirea familiei în calitate de membri de familie ai unui cetățean român;

g) străinii titulari ai dreptului de ședere temporară pentru studii;

h) străinii titulari ai dreptului de ședere temporară acordat potrivit prevederilor din Ordonanța de urgență a art. 130 Guvernului nr. 194/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

i) străinii, posesori ai unui permis de ședere temporară valabil, acordat în scopul reîntregirii familiei, care au beneficiat anterior de un drept de ședere pe teritoriul României în calitate de membri de familie ai unui cetățean român și care se află în una dintre situațiile prevăzute la alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. art. 64 194/2002, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

j) străinii care au dobândit o formă de protecție în România;

k) solicitanții de azil de la data la care au dreptul de a primi acces la piața forței de muncă potrivit Legii nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările

(3) Contractul individual de muncă pe durată determinată poate fi prelungit, în condițiile prevăzute la art. 83, și după expirarea termenului inițial, cu acordul scris al părților, pentru perioada realizării unui proiect, program sau unei lucrări.

(4) Între aceleași părți se pot încheia succesiv cel mult 3 contracte individuale de muncă pe durată determinată.

(5) Contractele individuale de muncă pe durată determinată încheiate în termen de 3 luni de la încetarea unui contract de muncă pe durată determinată sunt considerate contracte succesive și nu pot avea o durată mai mare de 12 luni fiecare.

Art. 83 Contractul individual de muncă poate fi încheiat pentru o durată determinată numai în următoarele cazuri:

a) înlocuirea unui salariat în cazul suspendării contractului său de muncă, cu excepția situației în care acel salariat participă la grevă;

b) creșterea și/sau modificarea temporară a structurii activității angajatorului;

c) desfășurarea unor activități cu caracter sezonier;

d) în situația în care este încheiat în temeiul unor dispoziții legale emise cu scopul de a favoriza temporar anumite categorii de persoane fără loc de muncă;

e) angajarea unei persoane care, în termen de 5 ani de la data angajării, îndeplinește condițiile de pensionare pentru limită de vârstă;

f) ocuparea unei funcții eligibile în cadrul organizațiilor sindicale, patronale sau al organizațiilor neguvernamentale, pe perioada mandatului;

g) angajarea pensionarilor care, în condițiile legii, pot cumula pensia cu salariul;

h) în alte cazuri prevăzute expres de legi speciale ori pentru desfășurarea unor lucrări, proiecte sau programe.

Art.114 (1) Durata maximă legală a timpului de muncă nu poate depăși 48 de ore pe săptămână, inclusiv orele suplimentare.

(2) Prin excepție, durata timpului de muncă, ce include și orele suplimentare, poate fi prelungită peste 48 de ore pe săptămână, cu condiția ca media orelor de muncă, calculată pe o perioadă de referință de 4 luni calendaristice, să nu depășească 48 de ore pe săptămână.

Art. 164 (3) Angajatorul este obligat să garanteze în plată un salariu brut lunar cel puțin egal cu salariul de bază minim brut pe țară. Aceste dispoziții se aplică și în cazul în care salariatul este prezent la lucru, în cadrul programului, dar nu poate să își desfășoare activitatea din motive neimputabile acestuia, cu excepția grevei.

ulterioare, dacă se mai află în procedura de determinare a unei forme de protecție;
l) străinii tolerați, pe perioada cât li s-a acordat tolerarea rămânerii pe teritoriul României.

(3) Străinii titulari ai dreptului de ședere temporară pentru studii pot fi încadrați în muncă pe teritoriul României fără aviz de angajare numai cu contract individual de muncă cu timp parțial cu durata muncii de maximum 4 ore pe zi.

(4) Străinii titulari ai dreptului de ședere temporară în scop de muncă, încadrați în muncă pe teritoriul României cu contract individual de muncă cu normă întreagă, pot fi încadrați în muncă pe teritoriul României la un alt angajator, fără aviz de angajare, numai cu contract individual de muncă cu timp parțial, cu durata muncii de maximum 4 ore pe zi.

PERSOANE CU PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ

Legea nr. 122/2006 privind azilul în România

ART. 20 Drepturile beneficiarilor unei forme de protecție

(1) Recunoașterea statutului de refugiat sau acordarea protecției subsidiare conferă beneficiarului următoarele drepturi: (...)

c) să fie **angajat de persoane fizice sau juridice**, să exercite activități nesalarizate, **să exercite profesiuni libere** și să efectueze acte juridice, să efectueze acte și fapte de comerț, inclusiv **activități economice în mod independent**, în aceleași condiții ca și cetățenii români;

k) să beneficieze de dreptul la asociere în ceea ce privește asociațiile cu scop apolitic și nelucrative și sindicatele profesionale, în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români;

Ordonanța de Guvern nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European

Art. 4. - Străinii care au dobândit o protecție internațională în România beneficiază de acces pe piața forței de muncă, în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii români, precum și de condiții de muncă echivalente celor stabilite de lege pentru cetățenii

Art. 165 Pentru salariații cărora angajatorul, conform contractului colectiv sau individual de muncă, le asigură hrană, cazare sau alte facilități, suma în bani cuvenită pentru munca prestată nu poate fi mai mică decât salariul minim brut pe țară prevăzut de lege.

Art.169 (1) Nicio reținere din salariu nu poate fi operată, în afara cazurilor și condițiilor prevăzute de lege.

Art. 171 (1) Dreptul la acțiune cu privire la drepturile salariale, precum și cu privire la daunele rezultate din neexecutarea în totalitate sau în parte a obligațiilor privind plata salariilor se prescrie în termen de 3 ani de la data la care drepturile respective erau datorate.

Art. 268 (1) Cererile în vederea soluționării unui conflict de muncă pot fi formulate:

a) în termen de 30 de zile calendaristice de la data în care a fost comunicată decizia unilaterală a angajatorului referitoare la încheierea, executarea, modificarea, suspendarea sau încetarea contractului individual de muncă;

b) în termen de 30 de zile calendaristice de la data în care s-a comunicat decizia de sancționare disciplinară;

c) în termen de 3 ani de la data nașterii dreptului la acțiune, în situația în care obiectul conflictului individual de muncă constă în plata unor drepturi salariale neacordate sau a unor despăgubiri către salariat, precum și în cazul răspunderii patrimoniale a salariaților față de angajator;

d) pe toată durata existenței contractului, în cazul în care se solicită constatarea nulității unui contract individual sau colectiv de muncă ori a unor clauze ale acestuia;

e) în termen de 6 luni de la data nașterii dreptului la acțiune, în cazul neexecutării contractului colectiv de muncă ori a unor clauze ale acestuia.

(2) În toate situațiile, altele decât cele prevăzute la alin. (1), termenul este de 3 ani de la data nașterii dreptului.

Art. 269 (1) Judecarea conflictelor de muncă este de competența instanțelor judecătorești, stabilite potrivit legii.

(2) Cererile referitoare la cauzele prevăzute la alin. (1) se adresează instanței competente în a cărei circumscripție reclamantul își are domiciliul sau reședința ori, după caz, sediul.

(3) Dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă pentru

români. Art. 5. - (1) Străinii care au dobândit o protecție internațională în România au acces la sistemul asigurărilor pentru șomaj, la măsurile de prevenire a șomajului și la măsurile pentru stimularea ocupării forței de muncă, în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii români. (2) Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă dispune măsurile necesare pentru adaptarea serviciilor oferite la nevoile specifice beneficiarilor programelor de integrare. Art. 8 Străinii care au dobândit o protecție internațională în România au acces la sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și la sistemul național de asistență socială, în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români. Art. 24 Străinii care participa în programul de integrare se înregistrează ca persoane în căutarea unui loc de muncă la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, în termen de 30 zile de la semnarea protocolului. Art. 25. - În vederea realizării măsurilor pentru stimularea ocupării forței de muncă, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă are obligația de a întocmi, pentru fiecare persoană înscrisă în programul de integrare și înregistrată ca persoană în căutarea unui loc de muncă, planul individual de mediere, colaborând cu Oficiul Național pentru Refugiați în ceea ce privește profilul cultural, educațional și familial al unei astfel de persoane. Art. 26. - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă are obligația de a identifica la angajatori locurile de muncă vacante și de a le face cunoscute persoanelor incluse în programul de integrare, înregistrate ca persoane în căutarea unui loc de muncă. PERSOANE CU DREPT DE ȘEDERE PE TERMEN LUNG Ordonanța de Urgență nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România Art. 80¹: (1) Străinii, titulari ai dreptului de ședere pe termen lung, beneficiază, în condițiile legii, de tratament egal cu cetățenii români în ceea ce privește:	coparticiparea procesuală activă, cererea poate fi formulată la instanța competentă pentru oricare dintre reclamanți. Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale Art. 1 (1) În vederea desfășurării de activități cu scop lucrativ, persoanele fizice și persoanele juridice se pot asocia și pot constitui societăți cu personalitate juridică, cu respectarea dispozițiilor prezentei legi. (2) Societățile prevăzute la alin. (1) cu sediul în România sunt persoane juridice române. Art. 2 Dacă prin lege nu se prevede altfel, societățile cu personalitate juridică se constituie în una dintre următoarele forme: a) societate în nume colectiv; b) societate în comandită simplă; c) societate pe acțiuni; d) societate în comandită pe acțiuni și e) societate cu răspundere limitată. Art. 5 (1) Societatea în nume colectiv sau în comandită simplă se constituie prin contract de societate, iar societatea pe acțiuni, în comandită pe acțiuni sau cu răspundere limitată se constituie prin contract de societate și statut. (2) Societatea cu răspundere limitată se poate constitui și prin actul de voință al unei singure persoane. În acest caz se întocmește numai statutul. (3) Contractul de societate și statutul pot fi încheiate sub forma unui înscris unic, denumit act constitutiv. Art. 11 (1) Capitalul social al unei societăți cu răspundere limitată nu poate fi mai mic de 200 lei și se divide în părți sociale egale, care nu pot fi mai mici de 10 lei. Art. 36 (1) În termen de 15 zile de la data încheierii actului constitutiv, fondatorii, primii administratori sau, dacă este cazul, primii membri ai directoratului și ai consiliului de supraveghere ori un împuternicit al acestora vor cere înmatricularea societății în registrul comerțului în a cărei rază teritorială își va avea sediul societatea. Ei răspund în mod solidar pentru orice prejudiciu pe care îl cauzează prin neîndeplinirea acestei obligații. (2) Cererea va fi însoțită de: a) actul constitutiv al societății; b) dovada efectuării vărsămintelor în condițiile actului constitutiv;
--	---

a) accesul la piața muncii, inclusiv în privința condițiilor de angajare și de muncă, la activități economice în mod independent și la activități profesionale, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor legislației speciale privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu condiția ca activitatea desfășurată să nu presupună, chiar și ocazional, exercitarea unor prerogative ale autorității publice; STRĂINI CU DREPT DE ȘEDERE TEMPORARĂ <i>Ordonanța de Urgență nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România</i> Art. 80¹: (3) Străinii titulari ai unui drept de ședere temporară, încadrați în muncă sau șomeri înregistrați, beneficiază, în condițiile legii, de tratament egal cu cetățenii români în ceea ce privește: a) condițiile de muncă, inclusiv în ceea ce privește salarizarea și măsurile de protecție împotriva concedierii sau a altor tratamente defavorabile din partea angajatorului, plățile restante care urmează a fi efectuate de către angajatori, referitoare la eventualele remunerații restante, precum și cerințele în materie de securitate și sănătate în muncă; d) securitatea socială; g) deduceri de impozit pe venitul global și scutiri de taxe; i) libertatea de asociere, afiliere și apartenență la o organizație sindicală sau profesională, inclusiv în ceea ce privește drepturile și avantajele conferite de astfel de organizații; j) serviciile oferite de agențiile pentru ocuparea forței de muncă. STRĂINII CU DREPT DE ȘEDERE TEMPORARĂ ÎN SCOP DE MUNCĂ <i>Ordonanța de Urgență nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România</i> Art. 56 (1) Străinilor intrați în România în scopul încadrării în muncă li se prelungește dreptul de ședere temporară în scop de muncă dacă prezintă contractul individual de	c) dovada sediului declarat și a disponibilității firmei; d) în cazul aporturilor în natură subscrise și vărsate la constituire, actele privind proprietatea, iar în cazul în care printre ele figurează și imobile, certificatul constatator al sarcinilor de care sunt grevate; e) actele constatatoare ale operațiunilor încheiate în contul societății și aprobate de asociați; f) declarația pe propria răspundere a fondatorilor, a primilor administratori și, după caz, a primilor directori, respectiv a primilor membri ai directoratului și ai consiliului de supraveghere și, dacă este cazul, a primilor cenzori, că îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege; g) alte acte sau avize prevăzute de legi speciale în vederea constituirii. <i>Legea nr. 300/2004 privind autorizarea persoanelor fizice și a asociațiilor familiale care desfășoară activități economice în mod independent</i> Art. 1 (1) Persoanele fizice, cetățeni români sau cetățeni straini, care provin din statele membre ale Uniunii Europene și din statele aparținând Spațiului Economic European, pot desfășura activități economice pe teritoriul României, în mod independent, sau pot constitui asociații familiale în condițiile prevăzute de prezenta lege. (1) Persoana fizica care desfășoară activități economice în mod independent, precum și persoanele fizice care sunt membri ai asociațiilor familiale au, în sensul prezentei legi, calitatea de angajat propriu. (2) Calitatea de angajat propriu se referă la dreptul de a fi asigurat în sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, al asigurarilor sociale de sănătate și al asigurarilor pentru șomaj, în condițiile prevăzute de legile care reglementează aceste domenii. <i>OUG nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, cu modificările ulterioare</i> Art. 3 (1) În temeiul dreptului la liberă inițiativă, al dreptului la liberă asociere și al dreptului de stabilire, orice persoană fizică, cetățean român sau cetățean al unui alt stat
--	---

muncă cu normă întreagă, înregistrat în registrul general de evidență a salariaților, din care rezultă că salariul este cel puțin la nivelul câștigului salarial mediu brut. În cazul lucrătorilor înalt calificați, salariul trebuie să fie la nivelul de cel puțin 4 ori câștigul salarial mediu brut. (2) Prevederile alin. (1) referitoare la nivelul salariului înscris în contractul de muncă nu se aplică în cazul străinilor angajați în sistemul bugetar al căror salariu este stabilit potrivit legislației privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice. <i>Ordonanța de Guvern nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României</i> Art. 15 (2) Condițiile speciale pentru eliberarea avizului de angajare pentru lucrători înalt calificați sunt următoarele: a) angajatorul intenționează să încadreze în muncă un străin pe un loc de muncă înalt calificat, cu contract individual de muncă cu normă întreagă pe durată nedeterminată sau pe durată determinată de cel puțin un an, și să îi plătească un salariu de cel puțin 4 ori câștigul salarial mediu brut; STRĂINI CU DREPT DE ȘEDERE TEMPORARĂ ÎN SCOP DE DETAȘARE <i>Ordonanța de Urgență nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România</i> Art. 80¹: (6) Străinii titulari ai dreptului de ședere temporară în scop de detașare în calitate de lucrători ICT beneficiază de tratamentul aplicat salariaților detașați pe teritoriul României în cadrul prestării de servicii transnaționale în ceea ce privește condițiile de muncă și de încadrare în muncă, prevăzut de privind detașarea salariaților în Legea nr. 344/2006 cadrul prestării de servicii transnaționale, cu modificările și completările ulterioare. <i>Ordonanța de Guvern nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României</i>	membru al Uniunii Europene ori al Spațiului Economic European, poate desfășura activități economice pe teritoriul României, în condițiile prevăzute de lege. <i>Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice</i> Art. 5 (1) Asigurații sistemului public de pensii pot fi cetățeni români, cetățeni ai altor state sau apatrizi, pe perioada în care au, conform legii, domiciliul sau reședința în România. (2) Pot fi asigurați ai sistemului public de pensii și cetățenii români, cetățenii altor state și apatrizii care nu au domiciliul sau reședința în România, în condițiile prevăzute de instrumentele juridice cu caracter internațional la care România este parte. (3) Asigurații au obligația să plătească contribuții de asigurări sociale și au dreptul să beneficieze de prestații de asigurări sociale, conform prezentei legi. Art. 6 (1) În sistemul public de pensii sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii: I. a) persoanele care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă, inclusiv soldații și gradații voluntari; b) funcționarii publici; c) cadrele militare în activitate, soldații și gradații voluntari, polițiștii și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale; d) persoanele care realizează venituri de natură profesională, altele decât cele salariale, din drepturi de autor și drepturi conexe definite potrivit art. 7 alin. (1) pct. 13¹ din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, precum și din contracte/convenții încheiate potrivit Codului civil. (...) III. persoanele care beneficiază de drepturi bănești lunare, ce se asigură din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în condițiile legii, denumite în continuare șomeri; IV. persoanele care realizează, în mod exclusiv, un venit brut pe an calendaristic echivalent cu cel puțin de 4 ori câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și care se află în una dintre situațiile următoare: a) administratori sau manageri care au încheiat contract de administrare ori de
--	---

Art. 20 (1) Străinii cu ședere legală pe teritoriul României pot desfășura activități în muncă în calitate de lucrători detașați sau lucrători ICT în baza avizului de detașare obținut de beneficiarii prestării de servicii în condițiile prezentei ordonanțe. (2) Pot desfășura activități în muncă pe teritoriul României în calitate de lucrători detașați, fără obținerea în prealabil de către beneficiarul prestării de servicii a avizului de detașare, străinii din următoarele categorii: a) străinii angajați ai persoanelor juridice cu sediul în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene sau ale Spațiului Economic European ori în Confederația Elvețiană, detașați în România, cu condiția prezentării permisului de ședere din acel stat; b) străinii care desfășoară activități didactice, științifice sau alte categorii de activități specifice cu caracter temporar în instituții de profil acreditate ori autorizate provizoriu din România, în baza unor tratate încheiate de România cu alte state ori ca titulari ai unui drept de ședere pentru desfășurarea de activități de cercetare științifică și personalul cu calificare specială, în baza ordinului ministrului educației naționale și cercetării științifice, precum și străinii care desfășoară activități artistice în instituții de cultură din România, în baza ordinului ministrului culturii; c) străinii care urmează să desfășoare pe teritoriul României activități temporare solicitate de ministere ori de alte organe ale administrației publice centrale sau locale ori de autorități administrative autonome; d) străinii al căror acces liber pe piața muncii din România este stabilit prin tratate încheiate de România cu alte state. Art. 27⁴ (2) Beneficiarul prestării de servicii la care s-a dispus detașarea transmite inspectoratului teritorial de muncă în a căruia rază teritorială își are sediul o comunicare privind detașarea salariaților străini, în cel mult 5 zile de la data începerii activității acestora pe teritoriul României. Orice modificare a elementelor prevăzute în comunicare se transmite inspectoratului teritorial de muncă în a căruia rază teritorială își are sediul, precum și Inspectoratului General pentru Imigrări în termen de maximum 5 zile de la data producerii acesteia. SOLICITANȚI DE AZIL ȘI PERSOANE CU STATUT DE TOLERAT	management; b) membri ai întreprinderii individuale și întreprinderii familiale; c) persoane fizice autorizate să desfășoare activități economice; d) persoane angajate în instituții internaționale, dacă nu sunt asigurați acestora; e) alte persoane care realizează venituri din activități profesionale; Art. 11 (1) Persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. IV care au cel puțin vârsta de 18 ani sunt obligate să se asigure pe baza declarației individuale de asigurare. (2) Declarația individuală de asigurare se depune în termen de 30 de zile de la data încadrării în situația prevăzută la alin. (1) la casa teritorială de pensii competentă, în funcție de domiciliul sau reședința persoanei. (3) Venitul lunar asigurat pentru persoanele menționate la alin. (1) este cel stabilit prin declarația individuală de asigurare și nu poate fi mai mic decât suma reprezentând 35% din câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat și mai mare decât valoarea corespunzătoare a de 5 ori câștigul salarial mediu brut. (4) Se exceptează de la obligativitatea depunerii declarației de asigurare persoanele prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. IV, dacă beneficiază de una dintre categoriile de pensii prevăzute de prezenta lege sau dacă se regăsesc în situațiile prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I, II, III și V. Art. 15 (1) În sistemul public de pensii, evidența drepturilor și obligațiilor de asigurări sociale se realizează pe baza codului numeric personal al asiguratului. (2) Datele cu caracter personal actualizate pentru toți cetățenii români, cetățenii Uniunii Europene, ai statelor membre ale Spațiului Economic European, ai Elveției și pentru străinii care au înregistrată rezidența/șederea în România, precum și ale persoanelor pentru care CNPP și casele de pensii sectoriale întocmesc documentații de plată și/sau efectuează plata unor prestații sociale sunt furnizate acestora gratuit de către Ministerul Afacerilor Interne, prin Direcția pentru Evidența Persoanelor și Administrarea Bazelor de Date, după caz. Art. 19 (1) Constituie stagiu de cotizare perioadele de timp pentru care asigurații
--	--

Legea nr. 122/2006 privind azilul în România

Art. 17 (1) lit. o) dreptul de a primi acces la piața forței de muncă în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români, după expirarea unei perioade de 3 luni de la data depunerii cererii de azil, dacă în cazul cererii sale nu a fost luată o hotărâre în faza administrativă a procedurii, iar întârzierea nu poate fi imputată acestuia, precum și pe perioada derulării procedurii de azil în faza judecătorească. Solicitanții de azil care la data depunerii unei cereri de azil au un drept de ședere pe teritoriul României și sunt încadrați legal în muncă pot desfășura în continuare activitatea lucrativă;

o¹) dreptul solicitanților de azil care au acces la piața forței de muncă, potrivit lit. o), de a beneficia de măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă, precum și de protecție în cadrul sistemului asigurărilor pentru șomaj, în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români;

Ordonanța de Guvern nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României

Art. 106 - (3) Pe perioada cât li s-a acordat tolerarea rămânerii pe teritoriul României, străinii au acces la piața forței de muncă, în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români.

(4) Dreptul la muncă acordat străinilor cărora li s-a acordat tolerarea rămânerii pe teritoriul României încetează de drept în toate situațiile în care încetează tolerarea.

datorează și/sau plătesc contribuții de asigurări sociale în sistemul public de pensii din România, precum și în alte țări, în condițiile stabilite prin acordurile sau convențiile internaționale la care România este parte.

(2) La stabilirea drepturilor de asigurări sociale se iau în considerare stagiile de cotizare realizate în sistemul public de pensii din România, precum și perioadele de asigurare realizate sau recunoscute ca atare în alte țări, în condițiile reglementate prin instrumente juridice cu caracter internațional la care România este parte și/sau regulamente comunitare.

Art. 33 Baza lunară de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale în cazul asiguraților este prevăzută în [Legea nr. 571/2003](#), cu modificările și completările ulterioare.

Art. 34 Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale datorate de angajator este prevăzută în [Legea nr. 571/2003](#)*), cu modificările și completările ulterioare.

Art. 49 (1) În sistemul public de pensii se asimilează stagiului de cotizare și perioadele necontributive, denumite în continuare perioade asimilate, în care asiguratul:a) a beneficiat de pensie de invaliditate;

b) a urmat cursurile de zi ale învățământului universitar, organizat potrivit legii, pe durata normală a studiilor respective, cu condiția absolvirii acestora cu diplomă;

c) a satisfăcut serviciul militar ca militar în termen sau militar cu termen redus, pe durata legal stabilită, a fost concentrat, mobilizat sau în prizonierat;

d) a beneficiat, în perioada 1 aprilie 2001 - 1 ianuarie 2006 de indemnizații de asigurări sociale, acordate potrivit legii;e) a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2005, de concediu pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de accident de muncă și boli profesionale;

f) a beneficiat, începând cu data de 1 ianuarie 2006, de concediu pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani sau, în cazul copilului cu handicap, de până la 3 ani;g) a fost elev al unei școli militare/școli de agenți de poliție sau student al unei instituții de învățământ din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională

	pentru formarea cadrelor militare, polițiștilor și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, cu excepția liceului militar. (2) Asigurații care au absolvit mai multe instituții de învățământ superior, conform prevederilor alin. (1) lit. b), beneficiază de asimilarea, ca stagiul de cotizare, a unei singure perioade de studii, la alegere. (3) Persoanele prevăzute la alin. (1) beneficiază de perioadele asimilate dacă în aceste perioade nu au realizat stagii de cotizare în condițiile prezentei legi. (4) Perioadele asimilate prevăzute la alin. (1) se valorifică pentru obținerea prestațiilor de asigurări sociale în condițiile prevăzute de prezenta lege. Art. 50 (1) Stagiul de cotizare se certifică asiguraților, din oficiu, o dată la 2 ani, de CNPP și de casele de pensii sectoriale.(2) Stagiul de cotizare se certifică și la cererea asiguraților, contra cost. Tariful serviciului respectiv se stabilește anual de CNPP și casele de pensii sectoriale. Art. 52 Pensia pentru limită de vârstă se cuvine persoanelor care îndeplinesc, cumulativ, la data pensionării, condițiile privind vârsta standard de pensionare și stagiul minim de cotizare sau în specialitate, după caz, prevăzute de prezenta lege. Art. 62 (1) Pensia anticipată se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat un stagiul de cotizare cu cel puțin 8 ani mai mare decât stagiul complet de cotizare prevăzut de prezenta lege. (...) (3) La stabilirea stagiului de cotizare necesar acordării pensiei anticipate nu se iau în considerare perioadele asimilate prevăzute la art. 49 alin. (1) lit. a)-c) și g). (4) Cuantumul pensiei anticipate se stabilește în aceleași condiții în care se stabilește cel al pensiei pentru limită de vârstă. Art. 65 (1) Pensia anticipată parțială se cuvine, cu cel mult 5 ani înaintea împlinirii vârstei standard de pensionare, persoanelor care au realizat stagiul complet de cotizare, precum și celor care au depășit stagiul complet de cotizare cu până la 8 ani.
--	---

	Art. 68 (1) Pensia de invaliditate se cuvine persoanelor care și-au pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă, din cauza: a) accidentelor de muncă și bolilor profesionale, conform legii; b) neoplaziilor, schizofreniei și SIDA; c) bolilor obișnuite și accidentelor care nu au legătură cu munca. Art. 71 (1) Evaluarea capacității de muncă, în vederea stabilirii gradului de invaliditate, se face, la cerere, de către medicul specializat în expertiza medicală a capacității de muncă din cadrul CNPP, denumit în continuare medic expert al asigurărilor sociale (...) (2) Pentru evaluarea capacității de muncă, cererea și documentele medicale ale solicitantului se depun la cabinetul de expertiză medicală a capacității de muncă din cadrul casei teritoriale de pensii competente, în funcție de domiciliul solicitantului, sau, după caz, la comisiile de expertiză medicomilitară de pe lângă spitalele din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională. (3) În urma examinării clinice și analizării documentelor medicale, medicul expert al asigurărilor sociale completează raportul de expertiză medicală a capacității de muncă și emite decizia medicală asupra capacității de muncă. În cazul persoanelor prevăzute la art. 6 alin. (1) pct. I lit. c), comisiile de expertiză medico-militară de pe lângă spitalele din sistemul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională emit decizii medicale de încadrare într-un grad de invaliditate, care vor fi avizate de comisia centrală de expertiză medico-militară a Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne sau a Serviciului Român de Informații, după caz. (5) Decizia medicală prevăzută la alin. (3) se emite în termen de 45 de zile de la data înregistrării cererii și se comunică în termen de 5 zile de la emitere. În situațiile prevăzute la alin. (4), termenul de emitere a deciziei medicale se prelungește corespunzător. Art. 73 Persoanele care și-au pierdut capacitatea de muncă din cauza unor boli obișnuite sau a unor accidente care nu au legătură cu munca beneficiază de pensie de invaliditate, dacă au realizat, în condițiile legii, stagiul de cotizare. Art. 74 Au dreptul la pensie de invaliditate, indiferent de stagiul de cotizare realizat,
--	---

	persoanele prevăzute la art. 68 alin. (1) lit. a) și b), alin. (2), (3) și (4). Art. 78. (1) Pensionarii de invaliditate sunt supuși revizuirii medicale periodic, în funcție de afecțiune, la intervale cuprinse între un an și 3 ani, până la împlinirea vârstelor standard de pensionare, la termenele stabilite de medicul expert al asigurărilor sociale sau, după caz, de către comisiile centrale de expertiză medico-militară. Art. 83. Pensia de urmaș se cuvine copiilor și soțului supraviețuitor, dacă susținătorul decedat era pensionar sau îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii. Art. 103. (1) Pensia se acordă la cererea persoanei îndreptățite, a tutorelui sau a curatorului acesteia, a persoanei căreia i s-a încredințat sau i s-a dat în plasament copilul minor, după caz, depusă personal ori prin mandatar desemnat prin procură specială. (2) Cererea de pensionare, împreună cu actele prin care se dovedește îndeplinirea condițiilor prevăzute de prezenta lege, se depune, începând cu data îndeplinirii acestor condiții, la casa teritorială de pensii competentă, în a cărei rază domiciliază persoana. Pentru persoanele din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale, cererea de pensionare, împreună cu actele prin care se dovedește îndeplinirea condițiilor prevăzute de prezenta lege, se depune, începând cu data îndeplinirii acestor condiții, la casa de pensii sectorială competentă, în funcție de ultimul loc de muncă. (3) În aplicarea instrumentelor juridice cu caracter internațional la care România este parte, persoanele domiciliate în străinătate pot transmite cererea prin care solicită pensie din sistemul public de pensii, împreună cu actele prin care se dovedește îndeplinirea condițiilor prevăzute de prezenta lege, la casa teritorială de pensii competentă, în funcție de ultimul loc în care au fost asigurate în România, respectiv la casa de pensii sectorială competentă. Art. 111 (1) Beneficiarii drepturilor bănești stabilite de casele teritoriale de pensii și de casele de pensii sectoriale, care nu au domiciliul în România, pot opta pentru transferul în străinătate al acestor drepturi, în condițiile legii. (2) Prestațiile de asigurări sociale cuvenite beneficiarilor stabiliți în străinătate, aferente
--	--

	drepturilor prevăzute la art. 19 alin. (2), pot fi transferate în alte țări, în condițiile reglementate prin instrumente juridice cu caracter internațional la care România este parte, în moneda țărilor respective sau într-o altă monedă asupra căreia s-a convenit. (...) Art. 121 În sistemul public de pensii, în afara pensiilor, se mai pot acorda, în condițiile prezentei legi, următoarele prestații: a) tratament balnear, altul decât cel care, potrivit legii, se suportă de la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, pentru asigurați și pensionari; b) bilete de odihnă, pentru asigurați; c) ajutor de deces, în cazul decesului asiguratului, pensionarului sau unui membru al familiei unuia dintre aceștia. Art. 122 (1) Acordarea prestațiilor privind tratamentul balnear se face prin atribuirea de bilete de tratament solicitanților îndreptățiți, în limita numărului de locuri asigurate în unități de tratament din proprietatea CNPP, precum și a numărului de locuri contractate cu alte unități de profil și a sumelor alocate pentru această prestație prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat. (2) Asigurații și pensionarii sistemului public de pensii pot beneficia de tratament balnear, în condițiile prezentei legi, după cum urmează: a) gratuit - pensionarii de invaliditate, în cadrul programului de recuperare întocmit de medicul expert al asigurărilor sociale; b) cu suportarea de către beneficiar a unei contribuții bănești - asigurații sistemului public de pensii și pensionarii, alții decât cei prevăzuți la lit. a). (3) Durata tratamentului balnear este de 12-18 zile. Art. 123 (1) Biletele de odihnă se pot acorda, în condițiile prezentei legi, asiguraților sistemului public de pensii care își desfășoară activitatea în instituțiile publice în care nu este reglementată constituirea fondului social, cu suportarea de către beneficiar a unei părți din costul biletului. Diferența până la costul integral al biletului de odihnă se suportă de la bugetul asigurărilor sociale de stat.
--	---

	Art. 125 (1) În cazul decesului asiguratului sau al pensionarului, beneficiază de ajutor de deces o singură persoană care face dovada că a suportat cheltuielile ocazionate de deces și care poate fi, după caz, soțul supraviețuitor, copilul, părintele, tutorele, curatorul sau, în lipsa acestora, oricare persoană care face această dovadă. (2) Dovada prevăzută la alin. (1) se poate face prin orice mijloc de probă admis de lege. (...) Art. 126 (1) Asiguratul sau pensionarul beneficiază de ajutor de deces în cazul decesului unui membru de familie care nu era asigurat sau pensionar la data decesului.(2) Se consideră membru de familie, în sensul prezentei legi: a) soțul; b) copiii proprii, copiii adoptați, copiii aflați în plasament familial sau cei încredințați spre creștere și educare familiei, în vârstă de până la 18 ani sau, dacă își continuă studiile, până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 de ani, precum și copiii incapabili de muncă, indiferent de vârstă, dacă și-au pierdut capacitatea de muncă înaintea vârstelor menționate; c) părinții și bunicii oricăruia dintre soți. (3) Ajutorul de deces cuvenit pentru un membru de familie reprezintă jumătate din cuantumul prevăzut la art. 125 alin. (3). Art. 127 (1) Ajutorul de deces se suportă din bugetul asigurărilor sociale de stat și se acordă, la cerere, pe baza certificatului de deces. (2) Acordarea ajutorului de deces nu este condiționată de realizarea unui anumit stagiul de cotizare. Art. 129 (1) Ajutorul de deces se achită în termen de 24 de ore de la solicitare de: a) angajator, în cazul decesului asiguratului prevăzut la art. 6 alin. (1) pct. I, II și V, respectiv al unui membru de familie al acestuia; b) instituția care gestionează bugetul asigurărilor pentru șomaj, în cazul decesului șomerului, respectiv al unui membru de familie al acestuia; c) casa teritorială de pensii, respectiv casa de pensii sectorială, în cazul decesului
--	---

	pensionarului sau al asiguratului prevăzut la art. 6 alin. (1) pct. IV și alin. (2), respectiv al unui membru de familie al acestuia. Art. 149 (1) Deciziile de pensie emise de casele teritoriale de pensii și de casele de pensii sectoriale pot fi contestate, în termen de 30 de zile de la comunicare, la Comisia Centrală de Contestații, respectiv la comisiile de contestații care funcționează în cadrul Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului Român de Informații. (2) Procedura de examinare a deciziilor supuse contestării reprezintă procedură administrativă prealabilă, obligatorie, fără caracter jurisdicțional. (3) Comisia Centrală de Contestații funcționează în cadrul CNPP. (4) Deciziile de pensie necontestate în termenul prevăzut la alin. (1) sunt definitive. <i>Legea nr. 76 / 2002 privind sistemul asigurarilor pentru somaj si stimularea ocuparii fortei de muncă</i> Art. 16. Beneficiari ai prevederilor prezentei legi sunt persoanele în căutarea unui loc de muncă, aflate în una dintre următoarele situații: a) au devenit șomeri în sensul prevederilor art. 5 pct. IV lit c); b) nu au putut ocupa loc de muncă după absolvirea unei instituții de învățământ; c) ocupa un loc de muncă și, din diferite motive, doresc schimbarea acestuia; d) au obținut statutul de refugiat sau altă formă de protecție internațională, conform legii; e) sunt cetățeni străini sau apatrizi care au fost încadrați în muncă sau au realizat venituri în România sau care au drept de muncă pe teritoriul României, conform legii; Art. 17 (1) În vederea stabilirii dreptului de indemnizație de șomaj, șomerii prevăzuți la art. 16 lit. a) sunt persoanele care se pot găsi în una dintre următoarele situații: a) le-au încetat raporturile de muncă din motive neimputabile lor; b) le-au încetat raporturile de serviciu din motive neimputabile lor; c) le-a încetat mandatul pentru care au fost numiți sau aleși, dacă anterior nu au fost
--	---

	încadrați în muncă sau dacă reluarea activității nu mai este posibilă din cauza încetării definitive a activității angajatorului; e) le-a încetat raportul de muncă în calitate de membru cooperador, din motive neimputabile lor; f) au încheiat contract de asigurare pentru șomaj și nu realizează venituri sau realizează, din activități autorizate potrivit legii, venituri mai mici decât valoarea indicatorului social de referință, în vigoare; g) au încetat activitatea ca urmare a pensionării pentru invaliditate și care, ulterior, au redobândit capacitatea de muncă și nu au reușit să se încadreze în muncă; h) le-au încetat raporturile de muncă sau de serviciu din motive neimputabile lor, în perioada de suspendare a acestora, potrivit legii; j) reintegrarea în muncă, dispusă prin hotărâre judecătorească definitivă, nu mai este posibilă la unitățile la care au fost încadrate în muncă anterior, din cauza încetării definitive a activității, sau la unitățile care au preluat patrimoniul acestora; k) le-a încetat activitatea desfășurată exclusiv în baza unui raport juridic, altul decât cel de natura celor prevăzute la lit. a)-e), g) și h), în considerarea căruia s-a datorat, potrivit legii, contribuția individuală de asigurări pentru șomaj. (2) Sunt asimilate șomerilor persoanele aflate în situațiile prevăzute la art. 16 lit. b), dacă îndeplinesc următoarele condiții: a) sunt absolvenți ai instituțiilor de învățământ, în vârstă de minimum 16 ani, care într-o perioadă de 60 de zile de la absolvire nu au reușit să se încadreze în muncă potrivit pregătirii profesionale; b) sunt absolvenți ai școlilor speciale pentru persoane cu handicap în vârstă de minimum 16 ani, care nu au reușit să se încadreze în muncă potrivit pregătirii profesionale; Art. 18 (1) În sistemul asigurărilor pentru șomaj sunt asigurate, în condițiile prezentei legi, persoanele fizice, denumite în continuare asigurați. (2) Asigurații pot fi: a) cetățenii români care sunt încadrați în muncă sau realizează venituri în România, în condițiile legii, cu excepția persoanelor care au calitatea de pensionari; b) cetățeni români care lucrează în străinătate, în condițiile legii;
--	---

	c) cetățeni străini sau apatrizi care, pe perioada în care au domiciliul sau reședința în România, sunt încadrați în muncă sau realizează venituri, în condițiile legii. Art. 19 În sistemul asigurărilor pentru șomaj sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii: a) persoanele care desfășoară activități pe bază de contract individual de muncă sau pe bază de contract de muncă temporară, în condițiile legii, cu excepția persoanelor care au calitatea de pensionari; (...) f) alte persoane care realizează venituri din activități desfășurate potrivit legii și care nu se regăsesc în una dintre situațiile prevăzute la lit. a)-e), în condițiile în care pentru aceste persoane asupra veniturilor respective există obligația, potrivit legii, de plată a contribuției de asigurări pentru șomaj. Art. 20 Se pot asigura în sistemul asigurărilor pentru șomaj, în condițiile prezentei legi, următoarele persoane: a) asociat unic, asociați; b) administratori care au încheiat contracte potrivit legii; c) persoane fizice autorizate, întreprinzători persoane fizice, titulari ai întreprinderilor individuale, precum și membrii întreprinderilor familiale; d) cetățeni români care lucrează în străinătate, conform legii; e) alte persoane care realizează venituri din activități desfășurate potrivit legii și care nu se regăsesc în una dintre situațiile prevăzute la lit. a)-d). Art. 22 (1) Persoanele prevăzute la art. 20 pot încheia contract de asigurare pentru șomaj cu agenția pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază teritorială își au domiciliul sau, după caz, reședința, dacă au cel puțin vârsta de 18 ani și sunt asigurate în sistemul public de pensii și în sistemul asigurărilor sociale de sănătate. Art. 28 Persoanele asigurate în baza contractului de asigurare pentru șomaj au obligația de a plăti lunar o contribuție la bugetul asigurărilor pentru șomaj, a cărei cotă se aplică asupra venitului lunar declarat în contractul de asigurare pentru șomaj.
--	--

	Art. 34 (1) Șomerii prevăzuți la art. 17 alin. (1) beneficiază de indemnizație de șomaj dacă îndeplinesc cumulativ următoarele condiții: a) au un stagiul de cotizare de minimum 12 luni în ultimele 24 de luni premergătoare datei înregistrării cererii; b) nu realizează venituri sau realizează, din activități autorizate potrivit legii, venituri mai mici decât valoarea indicatorului social de referință, în vigoare; c) nu îndeplinesc condițiile de pensionare, conform legii; d) sunt înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă în a căror rază teritorială își au domiciliul sau, după caz, reședința, dacă au avut ultimul loc de muncă ori au realizat venituri în acea localitate. (1²) Pentru persoanele încadrate cu contract individual de muncă cu timp parțial, stagiul de cotizare prevăzut la alin. (1) lit. a) se stabilește proporțional cu timpul efectiv lucrat, prin cumularea stagiilor realizate în baza contractelor individuale de muncă cu timp parțial. Art. 37 (1) Constituie stagiul de cotizare perioadele în care angajații sau, după caz, și angajatorii au datorat contribuții de asigurări pentru șomaj în sistemul asigurărilor pentru șomaj în România, precum și în alte țări, în condițiile stabilite prin acordurile și convențiile internaționale la care România este parte. (2) Drepturile cuvenite în sistemul asigurărilor pentru șomaj din România se pot transfera în țările în care asigurații își stabilesc domiciliul sau reședința, în condițiile reglementate prin acorduri și convenții internaționale la care România este parte. (3) Indemnizațiile de șomaj aferente drepturilor prevăzute la alin. (2) pot fi transferate în alte țări, în condițiile reglementate prin acorduri și convenții internaționale la care România este parte, în moneda țărilor respective sau într-o altă monedă asupra căreia s-a convenit. Art. 39 (1) Indemnizația de șomaj se acordă șomerilor prevăzuți la art. 17 alin. (1), pe perioade stabilite diferențiat, în funcție de stagiul de cotizare, după cum urmează: a) 6 luni, pentru persoanele cu un stagiul de cotizare de cel puțin un an; b) 9 luni, pentru persoanele cu un stagiul de cotizare de cel puțin 5 ani;
--	--

	c) 12 luni, pentru persoanele cu un stagiu de cotizare mai mare de 10 ani*). Art. 40 (1) Indemnizația de șomaj se acordă șomerilor prevăzuți la art. 17 alin. (2) pe o perioadă de 6 luni și este o sumă fixă, lunară, al cărei cuantum reprezintă 50% din valoarea indicatorului social de referință, în vigoare la data stabilirii acesteia. (2) Indemnizația de șomaj prevăzută la alin. (1) se acordă șomerilor prevăzuți la art. 17 alin. (2) lit. a) și b), o singură dată, pentru fiecare formă de învățământ absolvită. Art. 42 (1) Nu beneficiază de indemnizație de șomaj persoanele care, la data solicitării dreptului, refuză un loc de muncă potrivit pregătirii sau nivelului studiilor sau refuză participarea la servicii pentru stimularea ocupării și de formare profesională oferite de agențiile pentru ocuparea forței de muncă. Art. 48 (1) Beneficiarii de indemnizație de șomaj sunt asigurați în sistemul asigurărilor sociale de stat și în sistemul asigurărilor sociale de sănătate și beneficiază de toate drepturile prevăzute de lege pentru asigurații acestor sisteme. Art. 57 (1) Creșterea șanselor de ocupare a persoanelor în căutarea unui loc de muncă se realizează de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, în principal, prin: a) informarea și consilierea profesională; b) medierea muncii; c) formarea profesională; - c¹) evaluarea și certificarea competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât cele formale; d) consultanță și asistență pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri; e) completarea veniturilor salariale ale angajaților; f) stimularea mobilității forței de muncă. (2) Creșterea șanselor de ocupare a persoanelor în căutarea unui loc de muncă se poate realiza de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă și prin promovarea
--	---

	unor programe speciale în parteneriat cu alte persoane juridice de drept public sau privat. Art. 63 (1) Persoanele în căutarea unui loc de muncă pot participa la programe de formare profesională care să le asigure creșterea și diversificarea competențelor profesionale în scopul asigurării mobilității și reintegrării pe piața muncii. (2) Programele de formare profesională asigura, conform legii, inițierea, calificarea, recalificarea, perfecționarea și specializarea persoanelor în căutarea unui loc de muncă. (3) Formarea profesională a persoanelor în căutarea unui loc de muncă se face ținându-se seama de cerințele de moment și de perspectiva ale pieței muncii și în concordanță cu opțiunile și aptitudinile individuale ale persoanelor respective. (4) Formele prin care se realizează formarea profesională a persoanelor în căutarea unui loc de muncă sunt: cursuri, stagii de practică și specializare, precum și alte forme, în condițiile legii. Art. 66 (1) Persoanele prevăzute la art. 16 lit. a), b), d), e) și f), precum și persoanele care desfășoară activități în mediul rural și nu realizează venituri lunare sau realizează venituri mai mici decât valoarea indicatorului social de referință în vigoare și care sunt înregistrate la agențiile pentru ocuparea forței de muncă beneficiază, în mod gratuit, de servicii de formare profesională. Art. 67 (2) Formarea profesională a persoanelor în căutarea unui loc de muncă se realizează de agențiile pentru ocuparea forței de muncă prin centrele de formare profesională din subordinea acestora și prin centrele regionale pentru formarea profesională a adulților ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, precum și prin furnizori de servicii de formare profesională, din sectorul public sau privat, autorizați în condițiile legii. Art. 70¹ (1) În vederea certificării competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale, persoanele prevăzute la art. 66 alin. (1), înregistrate la agențiile pentru ocuparea forței de muncă, pot beneficia, în mod gratuit, de servicii de evaluare și
--	---

	certificare a competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât cele formale, a căror finanțare se asigură din bugetul asigurărilor pentru șomaj, o singură dată, pentru fiecare perioadă în care se află în căutarea unui loc de muncă. (2) Accesul la serviciile gratuite de evaluare și certificare a competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât cele formale, acordate de agențiile pentru ocuparea forței de muncă, se face în urma activității de informare și consiliere profesională sau de mediere, în situația în care, în cadrul acestor activități, se constată că persoanele nu dețin certificat de competențe profesionale, calificare sau absolvire pentru unitățile de competențe, ocupația ori calificarea pentru care se asigură gratuit evaluarea competențelor profesionale și nu au eventuale restricții medicale cu privire la acestea. (3) Pot intra, în mod gratuit, în procesul de evaluare și certificare a competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât cele formale propriu-zis numai persoanele care obțin recomandarea evaluatorului de competențe profesionale. (4) Persoanele care nu obțin recomandarea prevăzută la alin. (3) și decid să intre în procesul de evaluare propriu-zis pentru unitățile de competență pentru care nu au obținut această recomandare suportă contravaloarea acestuia. (5) Persoanele care nu obțin recomandarea prevăzută la alin. (3) beneficiază gratuit de servicii de evaluare și certificare a competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât cele formale, a căror finanțare se asigură din bugetul asigurărilor pentru șomaj, până în ziua următoare datei întocmirii de către evaluator a recomandării de a nu intra în procesul de evaluare propriu-zis. Art. 70^{A5} (1) Evaluarea și certificarea competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât cele formale, finanțate din bugetul asigurărilor pentru șomaj, se realizează de agențiile pentru ocuparea forței de muncă, prin: a) centrele de formare profesională din subordinea acestora care sunt autorizate ca centre de evaluare; b) centrele regionale de formare profesională a adulților ale Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, care sunt autorizate ca centre de evaluare; c) persoanele juridice de drept public sau privat autorizate, în condițiile legii, ca centre de evaluare.
--	---

	(2) Evaluarea și certificarea competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât cele formale se realizează potrivit prevederilor legale în vigoare numai pentru ocupațiile sau calificările pentru care sunt autorizate, potrivit legii, centre de evaluare și certificare a competențelor profesionale dobândite pe alte căi decât cele formale. Art. 71 (1) Consultanța și asistența pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri se acordă, la cerere, persoanelor în căutarea unui loc de muncă, sub formă de servicii juridice, de marketing, financiare, metode și tehnici eficiente de management și alte servicii de consultanță. (2) Serviciile prevăzute la alin. (1) pot fi realizate de agențiile pentru ocuparea forței de muncă sau, după caz, de firme private, organizații profesionale, fundații și asociații specializate în aceste domenii, cu care agențiile încheie contracte în condițiile legii. Art. 100 (2) Pentru realizarea serviciilor de ocupare și formare profesională Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă va respecta: a) accesul nediscriminatoriu la serviciile prestate în domeniul ocupării și formării profesionale; c) orientarea activității către nevoile persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și ale angajatorilor care se adresează Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, prin întocmirea planurilor individuale de acțiune și promovarea unor servicii rapide și de calitate; Art. 119 (1) Litigiile rezultate ca urmare a aplicării prevederilor prezentei legi se soluționează de către instanțele judecătorești competente, potrivit legii. (2) Litigiile privind stabilirea și plata indemnizației de șomaj se soluționează în regim de urgență, potrivit normelor procedurale prevăzute pentru conflictele de drepturi, chiar dacă prin lege specială se prevede altfel. <i>Norme Metodologice din 20 februarie 2002 de aplicare a Legii nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă</i>
--	--

	Art. 18. (1) În vederea certificării stagiului minim de cotizare prevăzut la art. 34 alin. (1) lit. a) din lege și a stabilirii dreptului la indemnizație de șomaj, angajatorii au obligația de a elibera persoanelor cărora le încetează raporturile de muncă sau de serviciu o adeverință din care să rezulte baza lunară de calcul al contribuției individuale la bugetul asigurărilor pentru șomaj, stabilită potrivit prevederilor Legii nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare, pentru fiecare lună din ultimele 12 luni, înainte de data încetării raporturilor de muncă sau de serviciu, pentru care s-au datorat conform prevederilor legale, la bugetul asigurărilor pentru șomaj, contribuțiile prevăzute la art. 26 și 27 din lege, potrivit modelului prevăzut în anexa nr. 26, precum și, după caz, dacă se regăsesc în situația prevăzută la art. 34 alin. (2) din lege. Art. 19¹ (8) Pentru persoanele care au realizat venituri din drepturi de autor și drepturi conexe, definite potrivit art. 7 alin. (1) pct. 13¹ din Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările ulterioare, precum și pentru persoanele care au realizat venituri din activități profesionale desfășurate în baza contractelor/convențiilor încheiate potrivit Codului civil, perioadele în care s-au datorat contribuțiile individuale de asigurări pentru șomaj în conformitate cu prevederile art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 58/2010, aprobată prin Legea nr. 279/2010, cu modificările ulterioare, constituie stagiul de cotizare în sistemul asigurărilor pentru șomaj. Art. 36 (1) Pentru aplicarea art. 64 alin. (2) din lege, la formele de pregătire profesională, organizate în condițiile legii, sunt admise persoane apte de muncă, având nivelul de pregătire necesar și care au beneficiat de informare și consiliere privind cariera, prin centrele de informare și consiliere profesională din cadrul agențiilor pentru ocuparea forței de muncă județene sau a municipiului București. (2) Pentru stabilirea formei, grupului și tipului de program de formare profesională se va tine seama de nivelul general de pregătire, dovedit prin acte de studii. (3) La programele de formare profesională organizate pentru calificări de nivelul I, prevăzute în Nomenclatorul calificărilor pentru care se pot organiza programe finalizate cu certificate de calificare, aprobat prin Ordinul ministrului muncii, solidarității sociale și familiei și al ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 35/3.112/2004, pot fi
--	---

	admise și persoane care nu au absolvit învățământul obligatoriu. <i>Ordonanță nr. 129/2000 privind formarea profesională a adulților</i> Art. 2. (1) Adulții au drepturi egale de acces la formare profesională, fără discriminări pe criterii de vârstă, sex, rasă, origine etnică, apartenență politică sau religioasă. Programele de formare profesională se pot realiza atât în limba română, cât și în limbile minorităților naționale sau într-o limbă de circulație internațională. Art. 28 (3) În vederea autorizării unui program de formare în limba minorității naționale sau într-o limbă de circulație internațională, furnizorii de formare profesională trebuie să facă dovada că realizează programele de formare profesională cu formatori care au profiluri sau specialitatea corespunzătoare programei de pregătire și cunosc, după caz, limba minorității naționale respective sau o limbă de circulație internațională pentru care a fost autorizat programul. Art. 45 (1) Evaluarea și certificarea competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale se fac în centre de evaluare a competențelor profesionale.(2) Autoritatea Națională pentru Calificări autorizează și monitorizează centrele de evaluare a competențelor profesionale. <i>Procedură din 8 septembrie 2004, anexă a Ordinului nr. 468/2004 pentru aprobarea Procedurii de evaluare și certificare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale</i> Art. 5 Procesul de evaluare a competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale are următoarele caracteristici: (...) b) se raportează la standardul ocupațional/standardul de pregătire profesională: evaluarea competențelor se efectuează în raport cu criteriile de realizare descrise în standardul ocupațional/standardul de pregătire profesională; (...) d) este independent de procesul de pregătire profesională: evaluarea pe baza standardelor ocupaționale/ standardelor de pregătire profesională permite recunoașterea competențelor dobândite pe alte căi decât cele formale;
--	---

	e) se finalizează, pentru fiecare unitate de competență, cu rezultatul "competent" sau "încă nu competent". Art. 25. Persoanele care doresc să fie evaluate în vederea recunoașterii competențelor profesionale obținute pe alte căi decât cele formale, pe baza unui standard ocupațional/standard de pregătire profesională, se adresează unui centru autorizat pentru ocupația/calificarea respectivă. Art. 26. Evaluarea se poate face pentru toate unitățile de competență din cadrul unui standard ocupațional/standard de pregătire profesională sau doar pentru una ori mai multe unități de competență din respectivul standard, în funcție de cererea persoanei în cauză. Art. 34 (2) Certificatele de competențe profesionale au recunoaștere națională și regimul actelor de studii.
--	---

LEGISLAȚIE PRIVIND REGIMUL STRĂINILOR ȘI AZILUL ÎN ROMÂNIA ÎN DOMENIUL ASISTENȚEI SOCIALE – EXTRASE	LEGISLAȚIE PRIVIND ASISTENȚA SOCIALĂ – EXTRASE
I. STRĂINII CU DREPT DE ȘEDERE PE TERMEN LUNG <u>OUG nr. 194/2002 privind regimul străinilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare</u> Art. 80¹: (1) Străinii, titulari ai dreptului de ședere pe termen lung, beneficiază, în condițiile legii, de tratament egal cu cetățenii români în ceea ce privește: d) securitatea socială, asistența și protecția socială; g) accesul la bunuri și servicii publice, inclusiv obținerea de locuințe; (2) Drepturile beneficiarilor protecției internaționale în România prevăzute de Legea nr. 122/2006, cu modificările și completările ulterioare, nu pot fi limitate ca urmare a obținerii dreptului de ședere pe termen lung de către aceștia. (3) Străinii titulari ai unui drept de ședere temporară, încadrați în muncă sau șomeri înregistrați, beneficiază, în condițiile legii, de tratament egal cu cetățenii români în ceea ce privește: d) securitatea socială; e) asistența și protecția socială; h) accesul la bunuri și servicii publice, inclusiv obținerea de locuințe; II. PERSOANE CU PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ/SOLICITANȚI DE AZIL <u>Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare</u> ART. 20 Drepturile beneficiarilor unei forme de protecție (1) Recunoașterea statutului de refugiat sau acordarea protecției subsidiare conferă beneficiarului următoarele drepturi: g) să beneficieze de asigurări sociale, de măsuri de asistență socială și asigurări sociale de sănătate, în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii	I. PERSOANE CU PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ/SOLICITANȚI DE AZIL/ STRĂINI CU DREPT DE ȘEDERE PE TERMEN LUNG <u>Legea asistenței sociale nr. 292/2011</u> Art. 4 (1) Toți cetățenii români care se află pe teritoriul României, au domiciliul sau reședința în România, cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ai Spațiului Economic European și cetățenii Confederației Elvețiene, precum și străinii și apatrizii care au domiciliul sau reședința în România au dreptul la asistență socială, în condițiile legislației române, precum și ale reglementărilor Uniunii Europene și ale acordurilor și tratatelor la care România este parte. (2) Persoanele prevăzute la alin. (1) au dreptul de a fi informate asupra conținutului și modalităților de acordare a măsurilor și acțiunilor de asistență socială. (3) Dreptul la asistență socială se acordă la cerere sau din oficiu, după caz, în conformitate cu prevederile legii. <u>Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat</u> ART. 10 (1) Cererea de acordare a ajutorului social și declarația pe propria răspundere se înregistrează la primarul localității în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința titularul. (2) În cazul cetățenilor străini sau apatrizi, documentele prevăzute la alin. (1) se depun la primarul localității în a cărei rază teritorială aceștia își au reședința sau, după caz, domiciliul. <u>HG 50/2011 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat</u> ART. 1 Beneficiază de drepturile prevăzute de Legea nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare lege, familiile și persoanele singure care au domiciliul sau, după caz, reședința în România, cu ori fără cetățenie română, precum și apatrizii. ART. 2 Familiile și persoanele singure care nu au cetățenie română beneficiază

români;

q) să aibă acces la dobândirea unei locuințe, în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români;

(2) Minorii neînsoțiți beneficiază de aceeași protecție oferită, în condițiile legii, minorilor români aflați în dificultate.

III. PERSOANE CU PROTECȚIE INTERNAȚIONALĂ/ STRĂINI CU DREPT DE ȘEDERE ÎN ROMÂNIA

OG NR. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit protecție internațională sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European

Art. 6. - Străinii care au dobândit o protecție internațională în România au acces la dobândirea unei locuințe în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii români.

Art. 8. - Străinii care au dobândit o protecție internațională în România au acces la sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale și la sistemul național de asistență socială, în condițiile prevăzute de lege pentru cetățenii români.

Art. 29. - (1) Autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura, în limita resurselor disponibile, locuințe sociale persoanelor care au dobândit o protecție internațională în România și care urmează să se mute în comunitatea respectivă, în aceleași condiții ca și cetățenilor români, chiar dacă nu au stabilit domiciliul sau reședința în localitatea respectivă.

Art. 30. - Autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini accesul străinilor care au dobândit o protecție internațională în România la asistență socială și medicală și la educație, în condițiile legii.

de prevederile legii dacă se află în una dintre următoarele situații: a) sunt cetățeni ai unui stat membru al Uniunii Europene, ai Spațiului Economic European, ai Confederației Elvețiene sau străini, denumiți în continuare cetățeni străini, pe perioada în care au domiciliul ori, după caz, reședința în România, în condițiile legislației române; b) sunt cetățeni străini sau apatrizi cărora li s-a acordat, în condițiile legii, o formă de protecție; c) sunt apatrizi care au domiciliul sau, după caz, reședința în România, în condițiile legii.

Art. 11, al.1 (1) Componenta familiei se dovedește cu actele de identitate ale solicitantului și ale membrilor familiei și, după caz, cu următoarele acte, în copie:.....

al.3-4 al aceluiași art.: (3) Actele de identitate prevăzute la alin. (1) sunt, după caz, următoarele: a) buletinul de identitate, cartea de identitate sau cartea de identitate provizorie, aflate în termenul de valabilitate, în cazul cetățenilor români; b) documentul de identitate, pașaport sau, după caz, permis de ședere temporară, permis de ședere permanentă, cartea de rezidență, cartea de rezidență permanentă, eliberate de autoritățile române competente, aflate în termenul de valabilitate, în cazul cetățenilor străini sau apatrizi.

(4) Potrivit prevederilor art. 7 alin. (1) din lege, persoanele apte de muncă ce nu realizează venituri din salarii sau din alte activități prezintă adeverință că sunt în evidența agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă, respectiv a agenției pentru ocuparea forței de muncă a municipiului București, denumite în continuare agenții teritoriale pentru ocuparea forței de muncă, pentru încadrare în muncă, și nu au refuzat un loc de muncă, precum și adeverința privind participarea la serviciile pentru stimularea ocupării și de formare profesională oferite de aceste agenții.

Hotărârea nr. 778/2013 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 50/2011, a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 38/2011, și a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de

	<u>urgentă a Guvernului nr. 70/2011 privind măsurile de protecție socială în perioada sezonului rece, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 920/2011 ORDONANȚĂ DE URGENTĂ Nr. 93/2016 din 8 decembrie 2016 pentru reglementarea unor măsuri de simplificare a acordării unor beneficii de asistență socială, precum și pentru stabilirea unor măsuri bugetare pentru acestea în anul 2016</u> <u>Ordinul ministrului muncii, familiei și protecției sociale nr. 1474/2011 pentru aprobarea Instrucțiunilor de aplicare a unor prevederi din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 111/2010 privind concediul și indemnizația lunară pentru creșterea copiilor, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 52/2011, Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 38/2011, și din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 50/2011</u> ART. 1 Se aprobă Instrucțiunile de aplicare a unor prevederi din următoarele acte normative din domeniul asistenței sociale:.... b) Instrucțiuni de aplicare a unor prevederi din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 38/2011, prevăzute în anexa nr. 2; c) Instrucțiuni de aplicare a unor prevederi din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 50/2011, prevăzute în anexa nr. 3. ART. 3 Direcția generală asistență socială și Direcția generală de inspecție socială din cadrul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Agenția Națională pentru Prestații Sociale, agențiile pentru prestații sociale județene, respectiv a municipiului București și autoritățile administrației publice locale vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin. <u>Legea 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, cu modificările și completările ulterioare</u> ART. 7 (1) Beneficiază de alocație familiile ai căror membri sunt cetățeni români care au domiciliul sau reședința în România, precum și cetățeni ai altor state ori apatrizi care au domiciliul sau, după caz, reședința în România, în condițiile
--	--

	legislației române. (2) Beneficiază de alocație și persoanele fără domiciliu sau reședință și fără locuință, pe baza declarației pe propria răspundere că nu au solicitat alocația de la alte primării. ART. 10 (2) Pentru cetățenii altor state sau apatrizi, cererea prevăzută la alin. (1) se înregistrează la primăria comunei, orașului, municipiului sau, după caz, a sectorului municipiului București în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința familia. <u>LEGE Nr. 196/2016 privind venitul minim de incluziune</u> ART. 7 (3) Beneficiază de venit minim de incluziune și familiile și persoanele singure care nu au cetățenie română, dacă se află în una dintre următoarele situații: a) sunt cetățeni ai unui stat membru al Uniunii Europene, ai Spațiului Economic European, ai Confederației Elvețiene sau străini, denumiți în continuare cetățeni străini, pe perioada în care au domiciliul ori, după caz, reședința în România, în condițiile legislației române; b) sunt cetățeni străini sau apatrizi cărora li s-a acordat o formă de protecție în condițiile legii; c) sunt apatrizi care au domiciliul sau, după caz, reședința în România, în condițiile legii. ART. 32 (1) Cererea de acordare a venitului minim de incluziune, însoțită de documentele doveditoare și angajamentul de plată, inclusiv în cazul cetățenilor străini sau apatrizi, precum și al persoanelor fără adăpost, se depune pe suport hârtie sau se transmite electronic și se înregistrează la primăria comunei, orașului, municipiului sau a sectorului municipiului București în a cărui rază teritorială își are domiciliul ori reședința sau, după caz, trăiește titularul dreptului.
--	--

Anexa 2. Lista imaginilor

Imagine 1: Situația economică precară din anumite raioane ale Republicii determină populația să caute de lucru în altă parte

Imagine 29: Marș al femeilor din piața Galatasaray spre Taksim, pentru a protesta împotriva hărțuirii și violurilor din partea polițiștilor pe durata luării în custodie. Octombrie 2013

Imagine 3: Procesele penale împotriva jurnaliștilor au afectat libertatea presei

Imagine 4: Proteste în provincia Shanghai împotriva arestării și detenției arbitrare a avocaților

Imagine 5: Clădire din Alep, înainte și acum

Imagine 6: Alep, Siria

Imagine 7. Qatar: Lucrători migranți pe "Bank Street," în centrul orașului Doha, de unde mulți trimit bani familiilor din țările de origine. © 2011 Sam Tarling

Imagine 8. Migrant workers from Bangladesh share a room at an apartment shared by other migrant workers in Abu Dhabi Photograph: Sergey Ponomarev/New York Times / Redux / eyevine

Anexa 3. Lista filmelor

Film 1 - Syrian Children on the Front-line (secvențe din film: 0:00 – 1:16, 10:55 – 11:37, 12:14 – 14:09, 37:54 – 39:20, 39:32 – 40:16).

Sursă:

- <https://www.youtube.com/watch?v=zFG7iaDnNk0>

Film x - Blue Elephants - documentary about migrant workers in Malaysian electronics industry (secvențe din film: 08:12 - 09:37).

Sursă:

- <https://vimeo.com/18617196>

Film: Hila Azadzoy, Rethinking the way we provide access to Higher Education

Sursă:

- <https://www.youtube.com/watch?v=ZUWdLEm3Dws>

Film: OIM, Right to Education: Migrant Youth Have Their Say

Sursă:

- <https://www.youtube.com/watch?v=wiLOBe2ptw4&feature=youtu.be>

Film: HIPPY (Home Instruction for Parents of Preschool Youngsters) Program

Sursă:

- <https://www.youtube.com/watch?v=04dAgQBV1-o>

Autori:

Luciana Lăzărescu, Oana Iacob, Andra Panait, Georgeta Iorga (Asociația Română pentru Promovarea Sănătății - ARPS)

Simina Guga, Rodica Novac (Asociația CONECT)

Website: www.arps.ro; www.asociatiaconect.ro

Materialul a fost dezvoltat pe baza unor elemente din Pachetul de training anti discriminare, abuz și exploatare pentru autorități publice și ONGuri al ARPS și SAR, 2015 și al materialului Bun venit în România! Ghid de informare pentru cetățenii din state terțe, ediția a III-a, 2015 al Asociației Conect.

Pachetul de training a fost elaborat în cadrul proiectului “Contextul integrării contează.” Creșterea capacității actorilor publici și privați de a interacționa eficient cu migranții, finanțat prin fondul de azil, migrație și integrare în cadrul apelului FAMI 16.01.

Proiectul este derulat de Asociația Română pentru Promovarea Sănătății (ARPS), în parteneriat cu Asociația CONECT.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a finanțatorului, fiind în întregime responsabilitatea autorilor.

Programul Național – Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare

Editorul materialului: Asociația Română pentru Promovarea Sănătății

Data publicării: August 2017

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene

Adresa de sesizări: sesizari@arps.ro

Asociația Română pentru Promovarea Sănătății

Str. Comănița nr. 9, sector 2, București, 020557

Tel.: + 40 21 527 79 79

www.cdcdi.ro

E-mail: office@arps.ro office@cdcdi.ro